

2024-09-13

HandläggareLovisa Dyall Silfverbrand
Frida Samuelsson
Björn Dahlberg
Telefon: 08-508 06 000**Till**

Bromma stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 2 2024 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner tertialrapport 2 med bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Nämnden anmäler omslutningsförändringar med totalt 2,1 mnkr för minskade intäkter, rubrik Omslutningsförändringar
3. Nämnden ansöker om budgetjustering för driftmedel med 0,7 mnkr för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljöområdet, bilaga 3
4. Nämnden ansöker om budgetjustering för driftmedel med 0,6 mnkr för ny gruppbostad Mariehällsvägen, bilaga 3
5. Nämnden ansöker om budgetjustering för driftmedel med 0,9 mnkr för omstrukturering av förskolan Söderberga allé 10, bilaga 3
6. Nämnden ansöker om budgetjustering för driftmedel med 0,7 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning, bilaga 3

Bromma stadsdelsnämndKöpsvängen 24
08-508 06 000bromma@stockholm.se
start.stockholmSusanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Tertialrapport 2 2024 för Bromma stadsdelsnämnd följer upp de mål och indikatorer som kommunfullmäktige fastställt i stadens budget 2024. I tertialrapporten redovisas resultat och analyser av nämndens arbete under årets första åtta månader. Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året.

Bakgrund

Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen baseras i huvudsak på prognostiserade avvikelser mot budget och verksamhetsmål. Rapporteringen ger kommunstyrelsen en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledningen i samverkan med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i pensionärsrådet 2024-09-18, i rådet för funktionshinderfrågor 2024-09-17 och i förvaltningsgruppen 2024-09-19.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	48
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	64
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	66
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	66
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	69
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	74
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	77

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	84
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	101
Uppföljning av ekonomi	108
Uppföljning av driftbudget	108
Resultatenheter	117
Investeringar	118
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	119
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	119
Omslutningsförändringar	119
Budgetjusteringar.....	119
Medel för lokaländamål.....	120
Analys av balansräkning.....	120
Övrigt.....	121
Intern kontroll.....	121
Övrigt	122

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 - SDN06

Bilaga 2: Bilaga 02 - UH018

Bilaga 3: Bilaga 03 - Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål - drift

Bilaga 4: Bilaga 04 - Underlag till förskolerapport

Bilaga 5: Bilaga 05 - Parkleksplan för Bromma

Bilaga 6: Bilaga 06 - Utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten

Sammanfattande analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga underliggande nämndmål och KF-mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt.

Bromma stadsdelsförvaltning arbetar med förebyggande insatser och samverkan för att ge barn och unga en trygg uppväxt. Socialtjänsten samarbetar med skola, förskola och vårdinstanser för att tidigt identifiera behov och ge rätt stöd. Fritidsverksamheten har flyttat till nya lokaler i Ungdomens hus, där en trygg miljö med varierade aktiviteter skapas. Föräldrar erbjuds stöd genom olika program men utmaningar kvarstår i att nå vissa grupper tidigt.

Avgiftsfria sommarlovsaktiviteter har anordnats, där ungdomar fått möjlighet att delta i sport, kultur och gemenskapsfrämjande aktiviteter. Arbetet med att inkludera fler barn i lov- och fritidsverksamhet fortsätter, med fokus på samverkan och ökad tillgänglighet. Barn med särskilda behov prioriteras särskilt och de erbjuds feriejobb, kollo och fritidsaktiviteter.

Brommas förskolor prioriterar språkutveckling, särskilt för flerspråkiga barn. Läsmiljöer anpassas efter barns intressen och språkindervjuer görs vid inskolning. Matematik har fått större fokus, bland annat genom att matsvinnsmätningar och hållbart lärande integreras via naturvetenskap och odling. Två förskoleområden deltar i programmet "Hållbar förskola" med syfte att stärka hållbarhetsperspektivet. Förskolorna arbetar dessutom med minskad plastanvändning och med en hållbar matstrategi.

Arbetet med att stärka samverkan med vårdnadshavare fortgår. Satsningar på kompetensutveckling, som validering för kökspersonal och SFI-utbildning för pedagoger, pågår. Stadsdelen arbetar även vidare med särskilt fokus på att göra förskolor mer demokratiska och inkluderande, med särskild vikt på barnrättsfrågor och ökad delaktighet för barn i behov av särskilt stöd.

Arbetet med omställning till den nya socialtjänstlagen och god och nära vård och omsorg fortskrider med fokus på förebyggande och tillgängliga insatser. En verksamhetsutvecklare leder implementeringen, och stadsdelen deltar i nationell uppföljning av socialtjänstens omställning (NUSO) som kartlägger stödsystemen för barn, unga och familjer. Förvaltningen har påbörjat förändringar för att öka tillgänglighet och tidigare insatser, med särskilt fokus på barn, nyanlända och personer med samsjuklighet. Samordning mellan socialtjänst, skola och polis har stärkts för att förebygga kriminalitet.

Arbetet fortsätter för att förbättra tryggheten för personer med funktionsnedsättning genom att minska andelen timanställda och stärka personalkontinuiteten. Fokus ligger också på att öka barns delaktighet i socialtjänstens utredningar och att minska ensamhet hos äldre personer med funktionsnedsättning genom samarbete mellan avdelningar.

Aktivitetcentren för äldre i Bromma har ökat i popularitet med över 8 700 besök hittills i år. Män deltar i lägre utsträckning än kvinnor och insatser som herrklubbar och matlagningskurser har skapats för att locka fler män. Informationskampanjer har ökat kännedomen om äldreomsorgens aktiviteter och cirka hälften av de nya besökarna har nåtts genom postutskick. Fixartjänsten har expanderat med särskilt fokus på digitala frågor, såsom hjälp med TV-installationer och IT-caféer.

En större trygghetskänsla inom äldreomsorgen uppnås genom ökad personalkontinuitet, utbildning för personalen och uppsökande hälsosamtal för att motverka ensamhet. Anhörigstöd erbjuds både digitalt och fysiskt och kontinuerliga brukarundersökningar hjälper till att säkerställa äldres delaktighet och tillfredsställelse med äldreomsorgen. Bromma satsar även på social inkludering och tillgänglighet i boende- och stadsmiljö.

Under perioden har fritidsverksamheten i Bromma genomfört olika aktiviteter för barn och unga, såsom skidresor, museibesök och skapandeverkstäder. Deltagandet har dock minskat något jämfört med tidigare år. Ungdomens hus vid Islandstorget har invigts och planeras att inkludera ett fritidsbibliotek. Förskolorna har fortsatt samarbeta med Kulturskolan och har genomfört dansprojekt samt rörelseaktiviteter, vilket har bidragit till en ökad fysisk aktivitet bland barnen.

För vuxna med funktionsnedsättning inom förvaltningens boenden har nätverket Kultur, fritid & hälsa anordnat gemensamma aktiviteter. Seniorverksamheten har haft ett högt besökstal med varierade sociala och fysiska aktiviteter. Upprustning av Tunnländsparken och ett nytt utegym är på gång. Föreningsbidrag har beviljats och samarbete med lokala föreningar fortsätter.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att tre av KF:s fyra mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt.

Under perioden har förvaltningen fokuserat på att minska klimatpåverkan genom hållbara inköp, med särskild uppmärksamhet på livsmedel och förbrukningsartiklar. Inköp av plastprodukter har minskat och ett nytt system för uppföljning av livsmedelsinköp har implementerats. Det har lett till minskade CO₂-utsläpp per kilogram livsmedel. Inom förvaltningens verksamheter har ekologiska livsmedel prioriterats och arbetet med att minska mängden engångsplast och kemikalier fortsätter.

Andelen ekologiska måltider och livsmedel ligger under stadens mål men ökar från tidigare period. Ökningen under perioden kan till stor del bero på ett pilotprojekt inom äldreomsorgens kök som syftar till att öka ekologiska inköp. Förskolan har även infört en gemensam matsedel för att nå en högre andel ekologiska livsmedel. En utredning pågår för att identifiera hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel och nya hållbara arbetssätt testas. Förvaltningen överväger även att starta catering för förskolor utan kök för att öka andelen ekologiska inköp ytterligare. Arbetet med biologisk mångfald fortsätter med åtgärder som bekämpning av invasiva arter, planteringar och skapande av faunadepåer.

För att förbättra kemikaliehanteringen utvecklas rutiner med stöd av miljösamordnare och

lokala administratörer. Inköp av handskar i PVC-plast har upphört. Utrustning ska kontrolleras i Byggvarubedömningen (BVB) och material byts ut mot godkända alternativ. Utredning om dålig vattenkvalitet i Ängbybadet Östra pågår samtidigt som extra städning och skyltning genomförs för att förbättra situationen.

Förvaltningen har även initierat ett projekt för solceller vid Tranebergs plaskdamm och strävar efter att minska elförbrukningen genom övergång till LED-belysning. Stadens nya miljöprogram förväntas träda i kraft under hösten.

Stadsmiljöenheten arbetar kontinuerligt med att ta bort hinder och åtgärda ojämnheter på gång- och cykelvägar. Extra medel krävs för parkvägar som har stort underhållsbehov. Bromma har fått stöd för att rusta upp strandpromenaderna vid Svartviksslingan och Traneberg/Johannelund, med åtgärder som byggnation av spänger, grusning av gångvägar, kajreparationer och nya sittplatser. En ny ledstång ska sättas upp i Ålstensskogen. Förvaltningens medarbetare använder främst gång, cykel och kollektivtrafik, med elbilar för verksamhetsbilar och fossilfria fordon i parkdriften. Digitala möten minskar behovet av resande.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga underliggande nämndmål och KF-mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt.

Nämndens prognostiserade resultat för 2024 efter resultatöverföringar uppgår till 1 866,9 miljoner kronor efter fondförändringar och nettobudgeten för 2024 uppgår till 1 885,7 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet ligger 18,8 miljoner kronor över budgeten som därmed är i balans.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med ekonomisk uppföljning och planering genom rapporter och åtgärdsplaner vid negativa avvikelser. En buffert finns för att hantera ekonomisk obalans och nedprioriteringar görs vid behov. För att säkerställa högkvalitativa välfärdstjänster fokuserar förvaltningen på effektiv resursanvändning och innovation. Ett utvecklings- och innovationsråd med medarbetare som innovationsambassadörer har inrättats för att stödja verksamheterna i detta arbete.

Enheten för arbete och försörjning hanterar cirka 300 hushåll i Bromma som behöver ekonomiskt bistånd. Trots att antalet hushåll är oförändrat har det utbetalade biståndet ökat, dels på grund av den höga inflationen och höjningar av normer för bistånd samt att personer på SHIS-boendet Kopparbacken har avslutat sin etablering och förts över från Intro Stockholm till förvaltningen.

Förvaltningen arbetar aktivt för att stötta individer till självförsörjning genom ett flertal olika arbetsmarknadsinsatser. Feriejobb tillhandahålls för ungdomar, och samverkan med näringslivet har stärkts genom projekt som ”Sommar i Bromma”. Förvaltningen erbjuder också praktikplatser som en del av sitt rekryteringsarbete.

Fler söker bistånd till boendelösningar och förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet i arbetet mot hemlöshet. Bostadsvägledning ges till nyanlända

och nio familjer har fått eget kontrakt till mer långsiktiga boendelösningar. För att motverka hemlöshet har ett samverkansforum startats inom socialtjänst och äldreomsorg. Förvaltningen förvaltar 42 jour- och träningslägenheter samt 93 platser i LSS-boenden. Ytterligare en gruppboende (LSS) öppnar i oktober.

För att säkra att de äldre har ett tryggt och varaktigt boende informeras äldre i ett tidigt skede om vilka boendialternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation för att kunna bo kvar hemma längre.

Genom den årliga medarbetarenkäten som genomfördes i februari har förvaltningen fått ett underlag att arbeta vidare med för att fortsätta utveckla verksamheten. Utfallet i enkäten visar en ökning i AMI-index, från 79 till 82. Ökningen har skett parallellt med förvaltningens satsningar på aktivt medarbetarskap och ökad chefstäthet inom äldreomsorgen. Satsningen har stärkt dialogen och reflektionen kring medarbetarskapet.

Kompetensförsörjning är en fortsatt utmaning och fokus ligger på kompetensbaserad rekrytering, med workshops och utbildningar för chefer. Heltid som norm och resursteam implementeras för att minska behovet av timanställda, särskilt inom äldreomsorgen och LSS. Även inom flera förskoleområden används tillsvidareanställd personal som vikarier för att minska andelen timavlönad personal i verksamheterna. Sjukfrånvaron har sjunkit genom tidiga insatser och systematisk uppföljning av arbetsmiljön. Förvaltningen arbetar även med att motverka tystnadskultur och med att skapa en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten, med stöd av en ny stadsövergripande handlingsplan och reviderad arbetsmiljöhandbok.

Förvaltningen har ökat andelen inköp som görs genom stadens inköpssystem till 42 procent. Arbetet med att stärka avtalsuppföljningsrutinerna har fortgått, med nio av 18 större avtal uppföljda hittills i år. Ett pilotprojekt för upphandlingsförberedelser har framgångsrikt testats.

Krisberedskapen har stärkts genom utbildning, övningar och deltagande i stadsövergripande övningar med aktiviteter planerade under Beredskapsveckan. Arbetet med att motverka otillåten påverkan har intensifierats genom utbildningar och en arbetsgrupp mot systemhotande brottslighet. Risk- och sårbarhetsanalysens första fas avslutas i september. Informationssäkerheten har förbättrats med en ny handlingsplan, obligatoriska utbildningar och förklassning av it-tjänster, där 70 procent är klara och 90 procent har tilldelats ansvariga ledare.

Förvaltningen i Bromma fokuserar på trygghet och säkerhet genom olika initiativ och samverkan med lokala aktörer som polisen, utbildningsförvaltningen och andra organisationer. Bromma har sett en ökning i upplevd trygghet enligt resultat från medborgarundersökningen, där 74 procent av invånarna känner sig trygga på kvällar jämfört med 59 procent i hela staden. Samarbete sker genom samverkansgruppen Operativa BRÅ som kartlägger och prioriterar åtgärder för att möta lokala behov. Flera platssamverkansprojekt, exempelvis i Brommaplan och Blackeberg, fokuserar på att aktivera offentliga platser och förebygga brott. Workshops, trygghetsvandringar och initiativ som "Sommar i Bromma" bidrar till ökad samverkan och trygghet. Fortsatta insatser planeras för att förbättra stadsmiljön och invånarnas upplevelse av trygghet.

Samverkansöverenskommelsen med polisen och utbildningsförvaltningen fokuserar på fem

prioriterade områden: unga i riskzon för destruktivt beteende, kriminella miljöer, otrygga platser, systemhotande brottslighet och särskilt utsatta brottsoffer, inklusive våld i nära relationer. Åtgärder inkluderar pilotprojekt i Mariehäll för att stödja föräldrar och stärka skolnärvaro samt workshops i Blackeberg om våldsutsatta barns situation. Samarbete mellan socialtjänst, skola och polis intensifieras för att stötta barn och föräldrar i riskzon för kriminalitet. Arbetet med trygghetsvandringar och platsaktivering pågår, där vissa områden prioriteras utifrån lägesbilder. Fokus ligger också på välfärdsbrott och otillåten påverkan. Inom relationsvårdsteamet har ärendena ökat, och fler resurser tillförs för att skydda kvinnor och barn samt främja våldsförebyggande insatser.

Förskolan intensifierar sitt förebyggande arbete för att tidigt stödja barn och föräldrar. Specialpedagoger spelar en central roll genom att identifiera barn med särskilda behov och psykisk ohälsa. Fokus ligger på att upptäcka och stötta de yngsta barnen samt de med autism för att ge dem bättre förutsättningar i förskolan. Workshops om familjerätt och orosanmälningar har genomförts för att öka personalens kunskap. Samtidigt arbetar förvaltningen med ett ANDTS-förebyggande program (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) genom föräldraföreläsningar och lektioner för högstadielärover.

För att öka tryggheten i stadsdelsområdets parker och grönområden har förvaltningen vidtagit flera åtgärder. Medborgarundersökningen 2024 visade att 83 procent känner sig trygga i dessa områden, en ökning från föregående år. Renhållningsmålen har delvis uppnåtts trots pågående byggnation och förekomsten av tjuvttippar. Förvaltningen arrangerar årliga städningskampanjer med skolor och föreningar och har beställt extra helgstädning i parkerna. Samverkan med andra aktörer pågår för att förbättra renhållningen i Ulvsunda industriområde. Dessutom genomförs trygghetsskapande åtgärder som förbättrad belysning och anläggning av utegym och mötesplatser i otrygga områden.

Arbetet med Agenda 2030 och mänskliga rättigheter har fortsatt med fokus på en hållbar och jämlik stad utan diskriminering. Förvaltningen har utvecklat samverkan både internt och externt, stärkt arbetet kring mänskliga rättigheter och barnrättsfrågor, och arbetat med att motverka diskriminering. Inom förskolan får barn utvecklas i en demokratisk miljö med särskild anpassning för barn med funktionsnedsättning. Socialtjänsten har stärkt barnens rättigheter genom barnkonsekvensanalyser och hög delaktighet i utredningar.

Arbetet med jämställdhetsintegrering fortgår, med fokus på att analysera könsskillnader och säkerställa jämställd service. Förvaltningen arbetar även för att stärka nationella minoriteters rättigheter, exempelvis genom samarbete mellan förskola och äldreomsorg. HBTQI-personers rättigheter synliggörs genom utbildningar och åtgärder.

För att stärka lokal demokrati genomförs dialoger med medborgare, medborgarbudgetar och insatser för ungdomars inflytande. Ny hinderbana har anlagts utifrån medborgarnas önskemål. Demokrati och mänskliga rättigheter stärks genom pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor, vilket bidrar till en inkluderande samhällsutveckling med fokus på delaktighet för alla grupper.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fem verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för de underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året utan avvikelse.

Jämlik och trygg uppväxt

Fokus är på förebyggande och tidiga insatser. Genom att stärka systematiken i preventionsarbetet och utveckla samverkan mellan olika yrkesgrupper som arbetar preventivt med barn och unga används resurserna effektivt och kompetens inom förvaltningens verksamheter tas tillvara.

Det pågår ett arbete med att i större utsträckning ta emot prioriterade barn och unga med särskilda behov inom feriejobb, kollo och inom fritidens verksamhet. Arbetet har gett goda resultat och visar att fler barn och unga prioriterats under 2024. Hittills har 54 ungdomar prioriterats inom ramen för feriejobb. För att fler ungdomar ska ta del av fritidens verksamhet planeras för en bredare verksamhet där verksamhet även riktas till grupper av ungdomar som riskerar att hamna i utsatthet eller kriminalitet.

Det familjecentrerade arbetet (FCA) fortsätter i samverkan mellan socialtjänsten, öppna förskolan, barnmorskemottagningen (BMM) och barnavårdscentralen (BVC) Blackeberg.

Socialtjänstens familjerådgivare erbjuder enskilda föräldrasamtal för råd och stöd. Dessa samtal har minskat under perioden vilket kan bero på att målgruppen inte nåtts av information om möjligheten till samtal, vilket ska påtalas i den systematiserade FCA-samverkan med övriga parter.

Fältverksamheten har ett kontinuerligt samarbete med ungdomar, föräldrar, skolor, polis, fritidsverksamheten, socialtjänsten och många fler i sitt arbete för att öka tryggheten bland Brommas ungdomar. Fältassistenter har haft lektioner i skolor vid 14 tillfällen, lektionerna har innehållit presentation av fältverksamheten samt teman som berör nyblivna högstadiungdomar. Fältassistenter besöker olika arenor och event där ungdomar befinner sig och har under sommaren medverkat i "Sommar i Bromma", Ung Pride och Kulturveckan i Stockholm. Fältassistenter arbetar för att göra sig igenkända när de möter ungdomarna ute i stadsdelsområdet i syfte att skapa trygghet samt kunna fånga upp dem och erbjuda tidigt stöd.

På Öppna förskolan är språket för små barn i centrum. Verksamheten samarbetar med biblioteket och uppmuntrar föräldrar att läsa för sina barn. Under året har antalet besökare ökat och pappagruppen är den grupp som ökat mest. Ytterligare en Öppen förskola har öppnats under april i en lokal som ligger bredvid förskolan Tunnländsvägen 4. På knappt tre månader hade Öppna förskolan totalt 500 besökare. Under hösten kommer utbud och aktiviteter att arbetas fram och synliggöras ytterligare. Ett första steg i arbetet med att initiera ett samarbete med kulturförvaltningen med syfte att samordna aktiviteterna för föräldralediga vårdnadshavare har varit att identifiera vilka som ingår i själva samverkan kring bibliotekets utbud och vad som erbjuds innan kontakt med kulturförvaltningen tas.

Öppna förskolan har en viktig roll i att synliggöra och informera om förskolans verksamhet och är en viktig del i det uppsökande arbetet. Rektorn från förskoleområdet i Blackeberg har varit på besök och informerat föräldrarna om förskolan och förskolans roll. Även områdets specialpedagog har varit på Öppna förskolan för att förmedla dennes roll i förskolan och har även erbjudit föräldrar samtalsstöd kring vissa frågor.

Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd

Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har ökat i tertial 2 till 1,4 procent i jämförelse med motsvarande period 2023 samt i tertial 1 2024 då resultatet var 1,2 procent. Förvaltningen har prognostiserat att detta skulle öka till följd av att förvaltningen kunde få flera stora familjer aktuella för ekonomiskt bistånd efter att etableringsersättningen avslutats. Förvaltningen har arbetat för att få fler familjer i egen försörjning samt genom att ge barn och unga möjlighet till sommarlovspeng skapas förutsättningar för barn i familjer med ekonomiskt bistånd att få en meningsfull fritid under lovet. Nio familjer med sammanlagt 46 barn väntas flytta från SHIS-boendet Kopparbacken under innevarande år då de har fått egna kontrakt på andra boenden.

Barn erbjuds tidigt och samordnat stöd

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och ungdomspsykiatri. Enheten för barn och unga kommer under året även att följa upp den interna samverkan när barn och ungas familjer är aktuella på fler än en enhet. Samverkan med

skola, förskola, polis och fältverksamheten kommer att fortlöpa under året.

Överenskommelse om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid är under revidering.

Socialtjänstens mottagningsgrupp inom barn och unga arbetar ständigt för att säkerställa att de som kommer i kontakt med verksamheten får det stöd de behöver så snabbt som möjligt genom att lotsa familjer till rätt instans och icke biståndsbedömda insatser som exempelvis råd- och stödsamtal. . Det finns två snabbutredare som hanterar ärenden med något lägre oro vilket resulterar i en mer effektiv hantering och snabba insatser. Det frigör även resurser för de andra att snabbare kunna utreda ärenden med mer komplexa behov.

Skolsociala team

Under tertiålet har en till skolsocionom anställts, vilket innebär en utökning från en till två skolsocionomer. Antalet skolor som skolsocionomer ska arbeta mot har ökat från två till sex grundskolor med start höstterminen 2024. Alviksskolan och Äppelviksskolan har haft stöd av skolsocionom sedan tidigare och de nya skolorna som skolsocionomer kommer arbeta med är Abrahamsbergsskolan, Högländsskolan, Södra Ängby och Mariehäll. Det är skolansvarig för Brommas skolor i samråd med rektorerna som kommit med önskan om dessa skolor. Introduktion med skolorna skedde under maj månad för att snabbare kunna påbörja elevarbetet under hösten.

Vid två tillfällen under våren har skolsocionom, chefer, rektorer och skolrepresentanter träffats för att gemensamt följa upp det skolsociala arbetet. Skolsocionomen har under våren arbetat med totalt åtta elever, där fem av dessa elever är nya för terminen och tre elever har haft insatsen tidigare. Fyra elever har avslutats under året. En elev har ökad skolnärvaro och en har fått behandling. De två andra eleverna kommer att övergå till resursskolor och kommer få en mer anpassad skolsituation efter sina behov. Det kan komma att leda till ökad skolnärvaro med en bättre anpassad miljö utifrån deras individuella behov. Det har tagits fram en stadsövergripande uppföljning av arbetet med skolsociala team. Det är ett antal parametrar som ska ge en bild av arbetet i staden och på förvaltningen under 2024.

Föräldrastödsprogram

Under året har totalt åtta grupper genomförts och/eller påbörjats i förvaltningens regi inom ramen för föräldrastödsprogram:

- En grupp ABC 0-2 år,
- Två grupper ABC 3-5 år,
- En grupp i ABC 6-12 år,
- Två grupper i ABC Tonår
- Två grupper i Komet 3-11 år

68 föräldrar har erbjudits plats i dessa grupper. I höst planeras arbetet med föräldragrupper fortgå och flera grupper är inplanerade samt utbildning av fler gruppleddare. Enkäter skickas ut till vårdnadshavarna inför och i slutet av utbildningarna, sammanställning av resultaten skickas ut genom Plusportalen i november och presenteras i verksamhetsberättelsen.

Gällande föräldrastödsprogrammet *Föräldraskap i Sverige* finns det flera utmaningar lokalt

kring att tillhandahållande föräldragrupper. Förvaltningen ser att det kan finnas behov av att centralt se över organiseringen runt tillhandahållandet av detta program, om det till exempel går att centralisera med tydligare koppling till mottagande av nyanlända eller genom samverkan mellan flera stadsdelar.. Gällande det individuella föräldrastödprogrammet *På rätt väg*, har mottagningen för barn och unga uppmärksammat utmaningar med att de oftast kommer i kontakt med unga och deras föräldrar i ett senare skede, när problemen blivit större samt att föräldrar som i ett tidigt skede blivit erbjudna föräldraprogrammet tackar nej. Utifrån uppmärksammade behov har en samverkansrutin mellan socialtjänst, skola och polis upprättats i syfte att nå, motivera och länka vidare föräldrar i målgruppen till föräldrastödprogrammet På rätt väg. Två ytterligare gruppleddare inom fältgruppen har utbildat sig för att hålla det individuella föräldraskapsstödsprogrammet.

Trygg, meningsfull och tillgänglig fritid

I februari 2024 stängdes fritidsverksamheten Café U då verksamheten under året flyttar till nya lokaler i Ungdomens hus vid Islandstorget. Eftersom byggprocessen dragit ut på tiden flyttade fritidsverksamheten under en period till en mindre lokal i Blackeberg. Under denna period har fokus varit skolbesök, lovaktiviteter och att jobba relationsskapande. Den öppna fritidsverksamheten har varit begränsad med drop in-tider som annonseras på sociala medier. Fritidsledarna har under perioden även arbetat en del uppsökande och trygghetskapande på fredagskvällar runt om i Bromma. Ungdomens hus invigdes 23 augusti och kommer framöver att erbjuda ungdomar aktiviteter i en trygg miljö. En trygghetsvandring i området kring Ungdomens hus vid Islandstorget har genomförts i syfte att säkerställa en trygg och tillgänglig utomhusmiljö för besökare och personal. Det kommer under hösten genomföras en enkätundersökning för att ta in ungdomarnas åsikter.

Förutsättningarna kring att öppna fritidsbibliotek i stadsdelsområdet kan fortsätta utredas i och med att förvaltningen nu fått tillgång till nya lokalerna i Ungdomens hus. Fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma får möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning.

Lovaktiviteter har genomförts under sport-, påsk- och sommarlov. En mängd sommarlovsaktiviteter har erbjudits till exempel dagkollo på Kärsön, utflykter, museibesök och fiskeresa till Göteborg. Under perioden maj till juli var det totalt 296 deltagare vid sommarslovsaktiviteterna samt ordinarie fritidsverksamhet. Fritiden har arbetat för att säkerställa att det finns ett stort utbud av aktiviteter som är tillgängliga för alla. Under sommaren har fritidsverksamheten även deltagit med aktiviteter vid ”Sommar i Bromma” som i år utökats till fler veckor och fler platser inom stadsdelen.

Arbetsätt kring att prioritera barn och unga till fritidens lovaktiviteter och kollo har utvecklats genom tydligare information om möjligheten att prioritera barn och unga som av olika skäl har större behov. Enheternas medarbetare har uppmanats att informera personer som de möter i arbetet om stadsdelens egna verksamheter i form av lovaktiviteter och kollo. En folder avseende lovaktiviteter har tagits fram. Planering pågår för att utöka fritidsverksamheten i samverkan med andra aktörer för att möjliggöra ett bredare utbud inom fritiden som omfattar fler områden i stadsdelen.

Utifrån stadens parkleksstrategi har förvaltningen upprättat en parkleksplan som bifogas denna tertiärrapport för att beslutas av stadsdelsnämnden. Planen ska se över befintliga lokaler

och beskriva behov i närtid och framtid utifrån olika scenarier.

Redovisning av avgiftsfria sommarlovsaktiviteter

De avgiftsfria sommarlovsaktiviteter som genomförts av förvaltningen under sommaren är:

- Dagsutflykter under en vecka till Koviken i Drottningholm. Där fick barn och ungdomar möjlighet att spela fotboll och volleyboll, bada, paddla kanot, fiska, åka ring efter motorbåt.
- En dagsutflykt till Kårsön med minigolf.
- Minigolf med promenad till och från Kanaanbadet.
- Frisbeegolf vid Kårsön
- Kajakpaddling vid Kårsön
- Höghöjdsbana vid Hammarbybacken
- Gröna Lund, en rolig dag på tivoli med fritidsledare
- Vasamuséet med besök på utställningen Brickwrecks.
- Skansen, en dag för gemenskap samt se och träffa olika djur.

Två sommarlovsaktiviteter ställdes in på grund av för få deltagare.

42 ungdomar har deltagit vid de olika avgiftsfria lovaktiviteterna. Dessa aktiviteter har gett barn och ungdomar möjlighet till gemenskap med andra, att träffa nya vänner, prova på nya och även hälsofrämjande aktiviteter samt olika kulturupplevelser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	69 %	69 %	71 %			69 %	69	2024
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,4 %			1,2 %	1,8 %	1,8 %	2,7 %	Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: 1.1.1 Barn och unga i Bromma har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och

ungdomspsykiatrin. Fokus är fortsatt på det förebyggande arbetet. Förvaltningen ska arbeta för att stärka tilliten till socialtjänsten samt utveckla arbetet för att motivera fler föräldrar och vårdnadshavare att ta emot öppna insatser.

När vuxna söker ekonomiskt bistånd utgår handläggningen från ett tydligt barnperspektiv genom att barns behov särskilt beaktas. Genom stöd till vuxna från socialtjänsten att nå egen försörjning och genom stöd från medborgarkontoret i form av bostadsvägledning arbetar förvaltningen för att barn som växer upp i familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla ska minska.

Öppna förskolan erbjuder barn som inte är inskrivna i förskola en pedagogisk gruppverksamhet. Föräldrar ges möjlighet till gemenskap och stöd i föräldrarollen. Öppna förskolan är en resurs för barnfamiljer i närsamhället och bidrar till att stärka det sociala nätverket kring barn och familjer. Öppna förskolan ska synliggöra förskolans verksamhet och är en viktig del i det uppsökande arbetet. Ytterligare en Öppen förskola ska öppnas i stadsdelsområdet under 2024.

Kulturförvaltningen erbjuder också föräldralediga aktiviteter på dagtid. Förvaltningen ser ett behov av att aktiviteterna samordnas i högre grad för att säkerställa att det erbjuds rätt aktiviteter i Öppna förskolan. En bredare samverkan kan också leda till synergieffekter.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska initiera ett samarbete med kulturförvaltningen med syfte att samordna aktiviteterna för föräldralediga vårdnadshavare	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska starta upp en ny Öppen förskola i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
 Öppna förskolans aktiviteter och verksamheten ska följas upp med besökarna för att anpassa innehållet mera utifrån Stockholmarens behov och önskemål	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.1.2 Barn och unga i Bromma har en trygg och meningsfull fritid som är tillgänglig för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och ungdomar som växer upp i Bromma ska ges möjlighet till en trygg och rik fritid. De ska få kunskaper som gör dem redo att möta vuxenvärlden och kunna leva ett fritt liv med makt att påverka sitt eget liv. Barn och ungdomar ska ges möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala förmågor.

Oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ska barn och unga i Bromma ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. Under året ska möjligheten att öppna ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet utredas. Fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma får möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter.

Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer. Vid nyetablering av skolor inom stadsdelsområdet har förvaltningen en dialog med utbildningsförvaltningen för möjliggörande av fritidsverksamhet i skolans lokaler.

Barn och unga ska bjudas in att påverka i de verksamheter som de deltar i. Förvaltningen ska arbeta för att ta reda på vilka önskemål och behov som Brommas barn och unga har och därefter anpassa utbudet i den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen ska etablera en form av ungdomsråd/ungdomskommitté för att öka ungdomars demokratiska inflytande. Eventuellt kommer det vara knutet till Ungdomens hus.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet ska höjas genom utökade öppettider och förstärkt bemanning. Det är prioriterat att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda en meningsfull fritid, både i egen regi och i samarbete med civilsamhället. Fritidsverksamheter och mötesplatser för unga hbtqi-personer ska fortsätta att stärkas. Möjligheten att erbjuda kostnadsfria lovaktiviteter samt dagkollo ska ses över.

Fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och har ett nära samarbete med andra aktörer i stadsdelsområdet som arbetar förebyggande, såsom socialtjänsten, civilsamhället, och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa. Arbetet ska fortsätta gällande Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet.

Förvaltningen ska bidra till att stadens sommarkolloverksamhet fortsätter att utvecklas så att fler barn från grupper som är underrepresenterade deltar i sommarkolloverksamheten. Barn och unga med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för fyra av åtta underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och att årsmålen för tre indikatorer uppnås delvis. Mätmetod och årsmål saknas för en indikator. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Andel legitimerade förskollärare

Förvaltningens resultat är 35,3 procent och årsmålet uppnås. Det är den högsta legitimationsgraden sedan andra tertialet 2022. Förskoleområdena rapporterar en stabilitet i personalstyrkan och i flera områden finns även fler än en legitimerad förskollärare per avdelning.

Antal barn per grupp

Förvaltningen har ett förbättrat utfall men når trots detta inte årsmålet. Spridningen mellan förskoleområdena har ökat vilket beror på att befolkningstillväxten varierar geografiskt i stadsdelen. Två områden som har drabbats hårdare av minskat barnantal når årsmålet. Förskolorna arbetar aktivt med att dela upp barnen i mindre grupper under dagen.

Antal förskolebarn per anställd

Förvaltningen når inte årsmålet under perioden men har det bästa utfallet på indikatorn jämfört med tidigare rapporteringar. En viss förklaring till det förbättrade resultatet finns inom ett förskoleområde som i väntan på att en ny förskola ska öppna har fler i personalen än planerat. Andra områden har i sin planering tagit hänsyn till det sviktande barnunderlaget i prognoserna. Användningen av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder förväntas påverka utfallet ytterligare.

Antal barn per legitimerad förskollärare

Förvaltningen når precis årsmålet för indikatorn. Förskoleområdena ser att både förskollärarnas arbetsgrad och barnens vistelsetid påverkar utfallet för indikatorn.

Inskrivningsgrad

Inskrivningsgraden för barn två till fem år är hög, 96,4 procent jämfört med 94,7 procent i staden totalt. Bromma har i år den högsta totala inskrivningsgraden (alla förskolans åldersgrupper) med 89,8 procent jämfört med 87,4 procent för staden totalt. En av anledningarna är att inskrivningsgraden för ettåringar har ökat sedan pandemin. En annan förklaring kan vara att hushållens ekonomi är mer ansträngd i och med konjunkturläget, vilket kan leda till en tidigare återgång till arbete efter föräldraledighet.

Aktivt Medskapandeindex

Resultatet (81 procent) har ökat en procentenhet från föregående år men årsmålet uppnås inte. Resultatet varierar mellan 74 och 91 procent mellan förskoleområdena. Det finns också en spridning inom respektive förskoleområde där vissa förskolor sticker ut. De som ligger lägre i undersökningen lyfter hög sjukfrånvaro som en utmaning. Många vikarier innebär en hög belastning på den enskilda medarbetaren. Generellt upplevs arbetssituationen tuff med allt högre krav. Ledningsgrupperna arbetar för att stötta pedagogerna genom närmare ledarskap och god vikarieteckning. Stabila arbetslag med hög kompetens är en framgångsfaktor.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom förskolorna ligger kvar på samma nivå som föregående mätning och årsmålet uppnås inte. Resultatet för förskoleområdena varierar mellan 6,5 och 13,2 procent. En svag trend anas där frånvaron minskar marginellt. Det långsiktiga samarbetet mellan avdelningarna förskola samt HR, säkerhet, nämnd och service fortsätter. Målet med samarbetet är att ledningsgruppernas kompetens ska höjas och att de ska kunna föra rehabiliteringsprocesserna vidare. Resursteam är en annan åtgärd som ska organiseras för under året.

Sjukfrånvaro dag 1-14

Korttidsfrånvaron inom förskolorna (3,5 procent) har minskat ytterligare sedan föregående mätning men årsmålet uppnås inte. Året inleddes med mycket virussjukdomar där frånvaron generellt var stor både för barn och vuxna. Terminsstarten vid hösten brukar följa samma mönster. Förskolan är en verksamhet där medarbetarna är utsatta för olika smittor som finns bland barnen, vilket påverkar korttidsfrånvaron. Dessutom uttrycker medarbetare att fler vårdnadshavare lämnar sjuka barn på förskolan, vilket kan bero på det ekonomiska läget i samhället. Ledningsgrupperna genomför hälsosamtal för att fånga upp sjukfrånvaron.

Utbildning och undervisning

Språk fortsätter vara ett prioriterat område på förskolorna. Överlag beskrivs ett utvecklingsarbete kring läsmiljöerna som anpassas utifrån barnens intresse. Språksamtal genomförs vid introduktionen med nya barn för att kartlägga vilka språk barnen exponeras för i sin vardag och är en del i förskolornas arbete kring att stärka flerspråkiga barn i deras språkutveckling. Medvetenheten kring att arbeta språkutvecklande överlag har ökat inom organisationen. Med fokus på det språkutvecklande arbetet genomför förvaltningens samordnare för barn i behov av särskilt stöd kvalitetsobservationer med en specialpedagog. Ett efterföljande analysarbete ska fånga upp utvecklingsområden. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barns språkliga förmåga utvecklas har ökat från 87 till 89 procent sedan 2023, vilket visar att förskolans fokus på språk är synligt för vårdnadshavarna.

Rektorernas uppföljning av undervisningen visar att matematik har fått en mer framträdande roll. Några förskolor har använt matsvinnmätningar som undervisningssituation kopplat till matematik med samtal kring hur många kilo mat som blir över, hur det skiljer sig mellan dagarna och vad det beror på. Utifrån detta skapas stapeldiagram för att synliggöra skillnaderna och utvecklingen. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn utvecklar sitt matematiska tänkande i förskolan har minskat från 81 till 79 procent sedan 2023. Vårdnadshavare till pojkar står för sänkningen och flera förskoleområden lyfter särskilt kommunikationen som en orsak till skillnaderna.

Förskolans arbete kring hållbart lärande har förstärkts där naturvetenskapen ingår som en del. Vistelse i Brommas natur och skog är en viktig del där barnen får lära sig samspelet mellan natur och människa. Naturvetenskapliga begrepp synliggörs och används i olika experiment i undervisningen. Många förskolor medverkar på skrapplockardagen och samarbetet med SISAB genom Energiagenterna fortsätter. Återbruksmaterial, naturmaterial och sopsortering är andra sätt att lyfta det hållbara lärandet. Avdelning förskola och stadsmiljöenheten samarbetar i ett odlingsprojekt vid Båtsmantorpet där barnen får lära sig att odla och omhänderta skörden. Fyra avdelningar från tre förskolor deltar i projektet med varsin odlingsyta.

Två förskoleområden deltar i programmet Hållbar förskola som drivs av Ifous (Innovation, forskning och utveckling i skola och förskola). Programmet har pågått sedan 2022 och avslutas i november 2024. Förskoleområdena uttrycker att deltagandet inneburit att kompetensen har ökat hos medarbetarna och att hållbarhetsperspektivet har fått en naturligare koppling till övriga lärområden och övriga arbetssätt, vilket i sin tur även skapat en fördjupning kring andra läroplansmål.

Barnen får möjlighet att uttrycka sig genom dans, skapande, sång, rytmik och musik. Under året pågår ett projekt där grupper från förskolorna besöker kulturskolan vid Brommaplan för att dansa med en professionell dansare. Syftet är också att öka kompetensen hos medarbetare kring hur de kan arbeta med dans på förskolorna. Fyra förskoleområden har deltagit under våren motsvarande cirka 145 barn. Resterande förskoleområden deltar under hösten. Satsningen är mycket uppskattad av både barn och pedagoger. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig är likt föregående år 90 procent.

Specialpedagoggruppen har en viktig roll i att säkerställa att alla barn inkluderas i undervisningen och att undervisningen anpassas efter deras behov. Eftersom specialpedagogerna arbetar verksamhetsnära, och är väl kända ute på förskolorna, får de kännedom om var det finns barn i behov av särskilt stöd och kan ge råd om anpassningar så att alla barn kan inkluderas i verksamheten utifrån sina förutsättningar.

Klimat och miljö

Arbetet utifrån stadens matstrategi fortsätter med stöd från förvaltningens matstrateg. Bland annat har en gemensam matsedel införts i förskolorna och de arbetar aktivt med att nå en högre andel ekologiska livsmedel. Arbetet med matsvinnsmätningar har intensifierats och i vårens första mätning deltog nästan 80 procent av förskolorna. Det finns fler exempel på hur matsvinnsmätningarna engagerar barnen och blir en del av undervisningen.

Kemikalier kartläggs i systemet Chemsoft för att kunna identifiera och fasa ut skadliga produkter. Förskolorna arbetar också aktivt med att minska mängden engångsplast samt att sluta använda artiklar med PVC-plast (polyvinylklorid) helt. För engångsplatsen har både kostnaderna och antalet köpta artiklar ökat jämfört med föregående period vilket är en negativ utveckling. Förskoleområdena behöver arbeta mer intensivt med att minska beställningarna av engångsplast. Vad gäller PVC-artiklar har inköpen minskat under året. Sedan sommaren är det inte längre möjligt att beställa PVC-handskar men även andra produkter innehållande PVC behöver uppmärksammas. En positiv trend är att användningen av tvättlappar i plast har

minskat och inköp av skoskydd har upphört helt.

För att synliggöra förskolornas arbete för att bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö kommer en inspirationsbok ges ut som alla vårdnadshavare kommer att få. Boken är skapad av barn och medarbetare.

Förskolans arbete med hållbart lärande har förstärkts och två förskoleområden deltar i Ifous-programmet Hållbar förskola. Mer information finns under rubriken Utbildning och undervisning ovan.

Samverkan och tidiga insatser

Vårdnadshavarna bjuds in till en mängd olika samverkansmöjligheter. Den dagliga dialogen som sker vid lämning och hämtning är en av de viktigaste samverkansformerna och under året har det varit ett extra fokus på att se över kommunikationen för att säkerställa att alla vårdnadshavare tar del av informationen. Förskolans samordnare för barn i behov har gått en webbutbildning kring de "Svåra samtalen" och en gemensam workshop är planerad i höst för rektorer, biträdande rektorer och specialpedagoger. I förskoleundersökningen har utfallet i frågan om vårdnadshavarna upplever att de fått information om sitt barns utveckling och lärande ökat från 71 till 74 procent. I årets undersökning lades en fråga till om vårdnadshavarna upplever att förskolans ledning är tillgänglig vid behov, där utfallet hamnade på 70 procent och kan jämföras med stadens resultat på 75 procent. Ledningsgrupperna ska analysera frågan för att öka resultatet till nästa år. Andelen vårdnadshavare som upplever att personalen har ett förtroendeingivande bemötande är också ny och utfallet hamnade på 88 procent, vilket är i linje med staden som helhet.

En arbetsgrupp har under våren haft fokus på hur förskolan kan upptäcka psykisk ohälsa hos de allra yngsta barnen och hur förskolan kan stötta barnen och deras familjer. Eftersom de yngsta barnen inte kan kommunicera själva utan behöver hjälp blir detta också en barnrättsfråga.

En annan arbetsgrupp har fokus på hur förskolan kan ge barn med autism bättre förutsättningar att utvecklas i förskolan. Tidiga insatser är särskilt viktigt för denna grupp. Arbetsgruppen tittar på hur kompetensen kan stärkas i förskolan och arbetar fram en folder för vårdnadshavarna om hur förskolan arbetar. Arbetsgruppen tittar också på hur förskolan tidigt kan möta barn med förseningar inom området kommunikation och socialt samspel oavsett diagnos. Arbetet kommer att presenteras senare under året.

Inom ramen för God och nära vård och omsorg ser avdelning förskola över möjligheten att tillgänglighetsanpassa de pedagogiska miljöerna.

Arbetet fortsätter för en god samverkan med skolan, med fokus på övergången mellan förskola och förskoleklass. Den lokala handlingsplanen ska revideras och fortsatta prioriteringar ska fastställas. Den lokala samverkan med skolorna behöver utvecklas för att säkerställa att förskolan och skolan hittar en samsyn kring barnens behov i en övergång.

I mars hade avdelning förskola och enheten för barn och unga inom avdelning socialtjänst och fritid en workshop på temat familjerätt, där representanter från familjerätten i Hässelby-Vällingby berättade om sin verksamhet och öppnade för diskussion i tvärgrupper. Deltagande

var rektorer, biträdande rektorer, specialpedagoger, enhetschefer, biträdande enhetschefer och socialsekreterare. Även personal från barnvårdscentralen i Alvik och Brommaplan medverkade. Workshopen gav ny och fördjupad kunskap om hur familjerätten arbetar när vårdnadshavare inte kan komma överens. Genom att tidigt kunna lotsa dem till familjerätten för råd och stöd finns möjlighet att förebygga långa och svårlösta konflikter. Foldrar med information delades också ut för vidare spridning. I höst kommer socialtjänsten och avdelning förskola ha en workshop kring våld mot barn i samarbete med polisen inom ramen för samverkansöverenskommelsen (SÖK).

Under temat "Barn som far illa, oro och orosanmälningar" har avdelning förskola bjudit in till workshops för medarbetare. Syftet är att få kunskap om hur de tidigt kan hjälpa barn och vårdnadshavare och om hur en orosanmälan görs. Workshopen har gett ny och fördjupad kunskap och insikter.

På Öppna förskolan i Blackeberg erbjuds vårdnadshavare information om förskolans verksamhet, babymassage, hjärt- och lungräddning och föräldraskapskurser (ABC). Varje vecka kommer personal från barn- och mödravårdscentralen dit och tar upp aktuella ämnen såsom mat och sömn. Föräldrarådgivare från avdelning socialtjänst och fritid är på plats två gånger i veckan. I april öppnade ytterligare en Öppen förskola i stadsdelen.

Ekonomi

Det är en spridning mellan förskoleområdenas bedömning av budgetföljsamheten. För förskoleområden som efter sommaren ska flytta in i nybyggda förskolor finns en oro kring hur beläggningen av barn kommer se ut framöver samt de kostnader som en nystart innebär. Även områden med äldre lokalbestånd har en oro kring oförutsedda utgifter för reparationer och underhåll. Kostnaderna för personal upplevs svårplanerade då statsbidragets utformning och fördelning förmedlas efter att budgeten fastställts.

Under våren har förskolorna allra flest barn och barnantalet sjunker när barnen som ska börja förskoleklass slutar. Minskningen av barn påverkar hur mycket intäkter förskolorna får och denna fluktuation gör det svårt att hålla en stabil bemanning. På kort sikt innebär det utmaningar i en hållbar personalplanering under året men också svårigheter med långsiktig kompetensförsörjning speciellt i och med den kommande bristen på förskollärare.

Hyreskostnaderna ökar i samband med att lokalbeståndet moderniseras, då nya förskolor är betydligt dyrare än äldre förskolor. Förvaltningen har anställt en vaktmästare som ska göra mindre snickeri- och renoveringsarbeten på förskolorna. Detta är mer kostnadseffektivt och underlättar översyn kring lokalkostnaderna.

Utgifterna för mat är fortsatt höga.

Kompetensförsörjning

Under året har förskoleverksamheten ett särskilt fokus på kompetensbaserad rekrytering för att stärka processen och kompetensen hos de rekryterande cheferna. Under våren har ett flertal chefer från förskolan genomfört en utbildning i kompetensbaserad rekrytering som förvaltningen erbjudit och fler kommer att genomföra utbildningen under hösten. En del i utbildningen är en workshop där cheferna får öva på att skapa arbetsprover som ett komplement i rekryteringen.

Sjukfrånvaron är fortfarande en utmaning för förskolorna och den ligger fortsatt på höga nivåer även om korttidsfrånvaron minskat. Rektorer uttrycker dock att de ser en ljusning och att det strategiska arbetet med att följa upp sjukfrånvaron med stöd av förvaltningens HR-funktion börjar ge resultat. De biträdande rektorerna har ett nära ledarskap där de möter upp medarbetare utifrån behov i till exempel enskilda samtal som kan vara coachande utifrån pedagogiska frågor eller i form av hälsosamtal. Det finns en utmaning i att vissa biträdande rektorer har många medarbetare, vilket kommer ses över i samband med den nya chefsstrukturen. Avdelning förskola har identifierat ett behov av att titta på vissa frågor i medarbetarenkäten och sammanföra dessa med sjukfrånvaron för att identifiera rätt stödinsatser då vissa förskolor sticker ut i statistiken.

Arbetet med att stärka det aktiva medarbetarskapet inom förskolan fortsätter under året. En fråga i medarbetarenkäten som fått ett förbättrat resultat är om arbetet känns meningsfullt, där resultatet ligger på 89 procent. Frågan kring gott arbetsklimat är en av de med störst utveckling men som fortsatt behöver vara ett fokusområde. Att roller och ansvar är tydliga är en viktig faktor som handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetssituation identifierar som ett fokusområde. På områdesnivå har roller och ansvar mellan förskollärare och barnskötare utifrån läroplansuppdraget varit i fokus och fortsätter att vara. Ett annat fokusområde som identifierats är vikten av en gemensam modell för den pedagogiska utvecklingstiden. En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag på en gemensam modell som tas i bruk under höstterminen 2024.

För att synliggöra kompetenser och kunskaper hos de medarbetare som arbetar i köken som idag inte har befattningen kock har förvaltningens måltidsstrateg börjat en valideringsprocess. Sex medarbetare har validerats och ytterligare sju ska ingå i processen.

Läraren för SFI (svenska för invandrare) och SVA (svenska som andraspråk) har under våren haft en nybörjarkurs och en fortsättningskurs för pedagoger och en nybörjarkurs för kökspersonal. Satsningen vände sig till medarbetare som rektorerna upplever behöver stärkas i sitt yrkesspråk. Tydliga framsteg har syns och deltagare och rektorer beskriver en ökad förmåga att förstå och beskriva det dagliga arbetet i relation till läroplanen och praktiska omständigheter, ökad kunskap om barns språkliga behov samt ökad medvetenhet om hur en själv kommunicerar.

I ett led att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna rekrytera framtida förskollärare har avdelning förskola under året tagit emot 33 studenter för verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Antalet studenter som söker förskollärarytbildningen minskar nationellt vilket är synligt i antalet studenter verksamheten får i förhållande till beställningen. Om denna trend kvarstår kommer bristen på förskollärare öka i kombination med att pensionsavgångar ökar. Därtill är det nuvarande avtalet med Stockholms universitet en utmaning, då det inte är tillräckligt anpassat till förskolans komplexitet.

Demokrati och jämlikhet

Undervisningen är utformad så att barnen får utvecklas i en öppen, jämställd och demokratisk förskola genom att barnen görs delaktiga i undervisningen och utbildningen. Ett arbete har påbörjats kring Skolinspektionens observationsunderlag om jämställdhet för att undersöka om det kan vara ett verktyg för att synliggöra flickor och pojkars förutsättningar i undervisningen

och öka medvetenheten bland personalen.

Barnrättsfrågor lyfts på olika sätt i verksamheten. Ett exempel är barnens rätt till att bli blöjfria då det är angeläget för barnens hälsa att finna former som leder till att barn blir blöjfria tidigare.

För att göra barn i behov av särskilt stöd mer delaktiga och få en större möjlighet att påverka sin dag på förskolan, har en kolumn "barnets röst" lagts till i den handlingsplan som upprättas för att barnet ska få det stöd och den stimulans den behöver. Där skrivs tankar och önskingar som barnet själv har uttryckt. Om barnet ännu inte kan uttrycka sig verbalt, kan andra kommunikationssätt behöva användas.

Under året kommer det att vara ett extra fokus på att se över kommunikationen för att säkerställa att alla vårdnadshavare tar del av information från förskolan. Kunskapsinhämtning och planering pågår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)							Faststälts 2024	2024
Analys Mätmetod och årsmål för indikatorn har inte fastställts och därför kan ingen uppföljning göras i samband med T2.								
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,3 %	1,3 %	33,6 %	33,2 %	35 %	35 %	Ökning	Tertial 2 2024
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5 st			4,9 st	5 st	4,9	4,9	Tertial 2 2024
Analys Förvaltningen når inte årsmålet under perioden men har det bästa utfallet jämfört med tidigare T2-rapporteringar. En viss förklaring finns inom ett förskoleområde som i väntan på att en ny förskola ska öppna har fler i personalen än planerat. Andra förskoleområden har i sin planering tagit hänsyn till det sviktande barnunderlaget. Användningen av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder förväntas påverka utfallet ytterligare.								
  Antal barn per grupp	15,7 barn/avd.			16,3 barn/avd.	16 st	15	15	Tertial 2 2024
Analys Förvaltningen har ett förbättrat utfall men når trots detta inte årsmålet. Spridningen mellan förskoleområdena har ökat vilket beror på att befolkningstillväxten varierar geografiskt i stadsdelen. Två områden som har drabbats hårdare av minskat barnantal når årsmålet. Förskolorna arbetar aktivt med att dela upp barnen i mindre grupper under dagen.								
  Antal barn per legitimerad förskollärare	15,1 st			15,5 st	15,1 st	15,1 st	Minskning	Tertial 2 2024
  Inskrivningsgrad i förskola	96,4 %					96,5 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Inskrivningsgraden för barn två till fem är hög, 96,4 jämfört med 94,7 procent i staden totalt. Bromma har i år den högsta totala inskrivningsgraden (alla förskolans åldersgrupper) med 89,8 procent jämfört med 87,4 procent för staden totalt. En av anledningarna är att inskrivningsgraden för ettåringar har ökat sedan pandemin. En annan förklaring kan vara att hushållens ekonomi är mer ansträngd i och med konjunkturläget, vilket kan leda till en tidigare återgång till arbete efter föräldraledighet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Barnen i Bromma har likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt bedrivs med utgångspunkt från medvetna teoretiska ställningstaganden. För att kunna erbjuda alla barn en likvärdig utbildning behöver kvalitetsarbetet vara systematiskt. Det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att alla barn får en utbildning av hög kvalitet och att förskolan lever upp till läroplanens intentioner. Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om att ständigt utvärdera den egna verksamheten för att förbättra och utveckla verksamheten för att nå högre måluppfyllelse. Förskolläraren ska ansvara för att systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp och analysera varje barns förändrade kunnande. För att kunna utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med läroplanens mål och intentioner krävs det närvarande pedagoger som lyssnar på - och utmanar barnen vidare. För att säkerställa att undervisningen har hög kvalitet och att alla barn utvecklas mot läroplansmålen behöver det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas på alla nivåer i organisationen. Under 2024 påbörjas införandet av systemen som ska ersätta nuvarande Skolplattformen. De nya systemen kommer från andra leverantörer än tidigare och kommer därför medföra behov av kompetensutveckling och i viss mån även förändrade arbetssätt.

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. I Bromma är deltagandet generellt sett högt. För att vidhålla och öka inskrivningsgraden ska förvaltningen fortsätta sitt uppsökande arbete genom att informera om förskolans verksamhet på Öppna förskolan, låta vårdnadshavare göra besök på förskolorna och skicka information till vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan.

Forskning lyfter att de strukturella förutsättningarna, som barngruppernas storlek och personaltäthet, behöver vara olika för att åstadkomma en likvärdig förskola. I socioekonomiskt svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten

högre. I Bromma är det generellt sett starka socioekonomiska områden med några undantag. Förskolorna ska arbeta för att minska gruppstorlekarna och undervisningen organiseras i mindre grupper för att säkerställa att barnen vistas i mindre sammanhang.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. För att kunna utveckla arbetet med jämställdhet behöver det i utbildningen finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Genom att tillämpa forskning och evidensbaserade metoder ska medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd öka. Varje förskoleområde har en specialpedagog som ska säkerställa att det finns stödstrukturer som kan bistå förskollärare och barnskötare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Delaktighet och tillgänglighet för barn i behov av särskilt stöd ska stärkas genom att involvera barnen i upprättandet och uppföljningen av handlingsplanen.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn ska ges rika möjligheter att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor samt ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att kunna värdera information. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar och kompetensutveckling för att möjliggöra för barnen att utveckla sitt språk och miljöerna ska vara stimulerande som väcker nyfikenhet på språket i både tal och skrift. En förutsättning för att barnen i förskolan ska utvecklas i det svenska språket och tillgodose sig undervisningen är goda språkliga förebilder som kan förmedla läroplansuppdraget.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska präglas av goda lärandesituationer med hjälp av kompletterande digitala verktyg. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig mat utifrån stadens matstrategi och strategin för kemikaliefri förskola. Kvaliteten på maten ska öka genom kompetensutveckling av kökspersonal och genom gemensamma näringsberäknade menyer. Möjligheten att starta ett cateringskök i egen regi ska också utredas. Förskolans arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska synliggöras genom en gemensam bok som är under utveckling.

Fysisk aktivitet påverkar barnets motoriska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att en hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas och utevistelsen ska öka för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Utomhuspedagogik kan hjälpa barnen att utveckla en relation till naturen och främja deras hälsa. En utredning ska genomföras för att undersöka om flera uteverksamheter kan öppnas i stadsdelsområdet.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samverka med vårdnadshavarna. Genom en god kommunikation, både muntligt och skriftligt, skapas tillitsfulla relationer. Kommunikationen ska stärkas för att säkerställa att alla vårdnadshavare upplever att den är tillgänglig och skapar delaktighet. En god samverkan med skolan syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande. Fokus på det kollegiala lärandet kommer vara på de språkutvecklande arbetssätten.

Förskolan är en viktig del i det förebyggande arbetet för att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö. För att förebygga socialt utanförskap, för att identifiera barn som far illa, minska att barn utsätts för våld och hamnar i kriminalitet, ska barnhälsoarbetet utvecklas och samverkan med socialtjänsten ska fortsätta att stärkas. Förskolan ska fortsätta erbjuda vårdnadshavare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Skickliga barnskötare ska uppmuntras att läsa den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen för att öka andelen legitimerade förskollärare och barnskötare utan utbildning ska ges möjlighet att läsa barnskötarytbildning.

Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Friskfaktorer och arbetet med medarbetarskapet ska fortsätta att lyftas i ett led att försöka sänka sjukfrånvaron. Arbetet med handlingsplanen kring barnskötare och förskollärares arbetssituation ska fortsätta.

Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå och ges förutsättningar att fokusera på uppdraget. Detta kräver ett nära ledarskap och tydlig roll- och ansvarsfördelning. Förskolans ledningsgrupper ska ha goda förutsättningar genom att ha tydliga mandat och befogenheter, tydliga förväntningar, rätt kompetens, rimligt antal medarbetare och tillgång till rätt stöd.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som gått utbildning/fortbildning i flerspråkighet/tvåspråkighet/språkutveckling	40,4 %			33,27 %	40 %	40 %		Tertial 2 2024
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns språkliga förmåga utvecklas (använder fler ord, ställer frågor och uttrycker tankar).	89 %	87 %	91 %	87 %		88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn i behov av särskilt stöd ska bli delaktiga i framtagandet och uppföljningen av handlingsplanen	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att öka antalet uteverksamheter i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
 Kommunikationen med vårdnadshavarna ska stärkas	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för nio av elva underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och att årsmålen för två indikatorer uppnås delvis. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Omställning till ny socialtjänstlag och till god och nära vård och omsorg

Förvaltningens arbete med att ställa om till den nya socialtjänstlagen som planeras att införas i juli 2025 har fortgått. Omställningen till en god och nära vård och omsorg pågår också. Båda omställningarna syftar till att uppnå ett mer förebyggande, lättillgängligt och behovsanpassat stöd för alla målgrupper. I början av året anställdes en verksamhetsutvecklare, vars uppdrag är att stödja omställningen och implementeringen av både den nya socialtjänstlagen och omställningen till en god och nära vård och omsorg.

Flera verksamheter har deltagit i studier/undersökningar kopplat till för Nationell Uppföljning av Socialtjänstens Omställning (NUSO) som bedrivs av Karlstad universitet. Syftet är att fånga utgångsläget inför ny Socialtjänstlag genom att ta fram kunskap om vägen till olika typer av stöd för barn, unga och familjer. Målet med NUSO är att kommuner, forskare och nationella aktörer tillsammans skapar kunskap för att utveckla socialtjänsten, lokalt, regionalt och nationellt. Medverkande kommuner får kunskap om den lokala situationen över tid och kan jämföra med andra kommuner, analysstöd baserat på statistiska analyser och kunskap från tidigare forskning och resultat presenterade i lokala rapporter, samt via digitala workshops samt en digital plattform. Resultatet från pilotstudie avseende enheten för barn och unga har skickats ut och kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen. Flera workshops har genomförts inom några av förvaltningens verksamheter och arbetet utifrån delaktigheten i NUSO kommer att fortsätta hela året.

En styrgrupp för omställning till ny socialtjänstlag och god och nära vård och omsorg tillsattes i maj månad. Styrgruppen består av avdelningschefer från avdelning socialtjänst och fritid, avdelning äldreomsorg, avdelning förskola samt verksamhetsutvecklare. Syftet är att gemensamt i samverkan med region Stockholm och andra aktörer planera för genomförande och uppföljning gällande införandet av reformerna. Utifrån rekommendationer kring arbetssätt har förvaltningen påbörjat ett arbete med projekt- och handlingsplan för införande av båda reformerna. Implementering av handlingsplan/aktivitetsplan pågår.

Förvaltningen har påbörjat förändringar i arbetssätt för att ställa om till mer lättillgängliga och tidiga insatser. Bland annat har bostadsvägledare ökat sin tillgänglighet och uppsökande arbete för nyanlända. En tjänst inom enheten för vuxna har omformats för att i högre grad säkerställa ett snabbt mottagande och möjlighet att arbeta med tidigare upptäckt och tidigt stöd.

Lagradsremissen *En hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)* förutsätter systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning, användning av vetenskap och beprövad erfarenhet samt reflektion över normer och värderingar som kan påverka bemötandet av den enskilde. Förvaltningen behöver fortsätta stärka och utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Resultaten från brukarundersökningar är viktiga för att följa upp kvaliteten i verksamheterna och rikta insatser där det behövs för att erbjuda verksamheter av god kvalitet.

Verksamhetsutvecklare för omställningsarbetet kommer under hösten att ge rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet information om god och nära vård och omsorg samt nya socialtjänstlagen samt för möjlighet att inhämta synpunkter.

Rättssäker handläggning

Arbetet för att säkerställa och höja kvaliteten i utredningsarbetet fortsätter. Samverkan med andra, internt och externt, utvecklas vidare för att detta ska fungera enkelt och effektivt. En viktig del i detta arbete är att säkerställa att nyanställda får en bra och likställd introduktion. En uppföljningsplan tas årligen fram inom socialtjänsten gällande vilka egenkontroller som ska genomföras, bland annat inom kvalitetsområdet *rättssäker och säker verksamhet*. Genom att undersöka kvaliteten i dokumentation och rutinföljsamheten kan relevanta åtgärder vidtas i de fall avvikelser/brister uppmärksammas.

Enheten för arbete och försörjning arbetar systematiskt med att öka upptäckten av felaktiga utbetalningar (FUT) och kunskapshöjande insatser för handläggare genomförs regelbundet.

God kvalitet i utförandet

Arbetet med analys och åtgärder till följd av resultatet från senaste brukarundersökningen har fortgått inom utförarverksamheterna. Utifrån analyserna genomförs åtgärder för att säkerställa att brukarna upplever gott bemötande, trygghet och att ingen diskrimineras samt att brukarna är nöjda med de insatser som ges.

Trygghet

För att öka upplevelsen av trygghet för personer med funktionsnedsättning arbetar chefer tillsammans med medarbetare och brukare på grupp- och individnivå kring vad som skapar trygghet i vardagen och i relation till personal och boendemiljö. Trygghetsbegreppet diskuteras, det är av vikt att veta vad trygghet innebär utifrån varje individ för att kunna öka känslan av trygghet för honom eller henne. Under tertiäl 2 har verksamheterna inom LSS på olika sätt sökt bryta ned vad begreppet trygghet är för enskilda individer genom att låta dem definiera betydelsen själva. Det görs kopplat till verksamheternas arbete med möjlighetsanalyser, vid individuppföljningar, samtal och boendemöten. Könsskillnaderna analyseras i de verksamheter där resultaten skiljer sig åt. Ett trygghetsskapande arbete sker oavsett resultaten i brukarundersökningen, då personer med funktionsnedsättning och kvinnor är grupper som är mindre trygga i samhället enligt andra trygghetsundersökningar. Verksamheterna arbetar aktivt med kompetenshöjande insatser och att minska andelen timvikarier som arbetar inom verksamheterna, för att öka kontinuiteten och tryggheten för brukarna. För att stärka personalkontinuiteten har ett resursteam startat där heltidsanställd personal ska stärka upp verksamheterna vid frånvaro och därmed minskas timvikarier i verksamheterna. Andelen arbetade timmar av timavlönad personal har minskat successivt inom verksamheterna för personer med funktionsnedsättning med en positiv minskning från 25,7 procent i T1 till 24,9 procent i T2 (rullande tolv).

Det kommer ske en nycertifiering av det pedagogiska ramverket som är ett grundutbildningskoncept i Stockholms stad som utgår utifrån LSS-verksamheternas uppdrag, de funktionsnedsättningar som man möter, lågaffektivt bemötande, kartläggning och tydliggörande pedagogik. Vissa verksamheter hann under tertiäl två påbörja arbetet med att formulera sin handlingsplan framåt för hur de ska kunna upprätthålla sin certifiering och arbetet fortsätter under hösten. Det kommer även ske en utbildning i lågaffektivt bemötande tillsammans med verksamheter inom socialpsykiatri i syfte att skapa en atmosfär som är lugn och trygg.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Kompetensen inom rådet för funktionshinderfrågor ska tas tillvara och synpunkter ska beaktas.

Bromma och Hässelby-Vällingbys råd för funktionshinderfrågor har hittills sammanträtt tre gånger under 2024. Vi första tillfället var verksamhetsberättelsen 2023 samt "Fleråringen" i fokus. Förvaltningarnas trygghetssamordnare informerade vid sammanträdet om resultat från stadens trygghetsmätning och inhämtade synpunkter från rådet kring vad det kan bero på samt hur förvaltningen kan arbeta vidare med målgruppen. Vid andra sammanträdet diskuterades det nya programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 samt presentation av rådets nuvarande funktion och strukturen som upprättats inom Bromma och Hässelby-Vällingbys råd till följd av dessa, samt diskussion om hur vi förverkligar programmet. Vid tredje sammanträdet behandlades programmets fokusområde *3.5 Alla ska garanteras skydd och säkerhet*. Representanter från myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt säkerhetssamordnare från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning gästade rådet och presenterade MSBs och förvaltningarnas arbete relaterat till fokusområdet. Vid sammanträdet behandlas även tertialrapport 1, en sammanfattning av genomfört arbete inom förvaltningarna skickades ut tillsammans med kallelse.

Rådets kompetens och synpunkter kring utmaningar och behov av åtgärder är viktiga för förvaltningens utveckling. I de fall frågan är central eller hör till en annan förvaltning så vidarebefordras den till rätt instans. Vid sammanträdena diskuteras de olika fokusområdena i programmet och relevanta representanter bjuds in för att berätta om förvaltningarnas arbete kopplat till respektive fokusområde. Synpunkter inhämtas gällande utmaningar och utvecklingsbehov från rådet. Syftet med arbetssättet är att regelbundet diskutera de olika fokusområdena där ojämlika levnadsvillkor finns och ta till vara på rådets kompetens för att prioritera åtgärder och aktiviteter framåt.

Förvaltningen bedömer att strukturen och arbetssätten skapar förutsättningar för att ta tillvara på rådets synpunkter och kompetens på en strategisk nivå utifrån de olika fokusområdena och förvaltningens verksamhetsplanering och uppföljning.

Nedan följer exempel på vad förvaltningens verksamheter gjort under 2024 för att minska de ojämlika levnadsvillkoren och arbetssätt för att ta tillvara på rådets kompetens.

Information om stadsdelens trygghetsvandringar skickas ut till rådets ledamöter för spridning till de föreningar ledamöterna representerar, med förhoppningen om att det finns representation från de som bevakar frågor inom område funktionsnedsättning och att funktionshinder i stadsdelens miljö uppmärksammas och åtgärdas.

Förvaltningen efterfrågar synpunkter från rådet för funktionshinderfrågor i de nämndärenden som berör målgruppen mer konkret. Synpunkter har efterfrågats under 2024 exempelvis i samband med remiss av Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag samt remiss gällande motion om att centralisera handläggningen av

ledsagning, ledsagarservice och biträde av kontaktperson. Rådet har lyft att de är angelägna kring att få lämna synpunkter i ärenden till nämnden, även om det inte längre ska vara rådets huvudsakliga uppgift.

Handläggningen av stödinsatser ska vara rättssäker och enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot. Avdelningens besvärshänvisning har reviderats under 2024 för att dels förenkla språket och dels tydliggöra att den enskilde kan få hjälp att upprätta sin överklagan.

Enheten för personligt stöd erbjuder ett utbud av både individuella och gemensamma fysiska aktiviteter och utevistelse under hela året och att tid finns avsatt för planering, genomförande och uppföljning. Brukare har antingen i genomförandeplanen, möjlighetsanalys eller vid individuella möten med stödpersonen planerat för fysisk aktivitet eller utevistelse. Enheten har under våren startat ett hälsoprojekt som ska mynna ut i ett gemensamt evenemang där de firar hälsa.

För att bryta ensamheten hos äldre personer med funktionsnedsättningar har en gemensam workshop med avdelning äldreomsorg och avdelning socialtjänst och fritid genomförts i maj. Syftet var att undersöka behovet om insatser för att bryta ofrivillig ensamhet för äldre med funktionsnedsättning och ledde till en revidering av den gemensamma rutinen för överlämning av ärenden som avser personer som har fyllt 65 år. Behov identifierades av att avdelningarna i ett tidigare skede än i dag behöver ha en dialog om personens behov av insatser för att bryta ofrivillig ensamhet. Brommas dagliga verksamhet arbetar för att få igång en seniorgrupp där deltagarna involveras att hålla i träffen. Tillsammans med studieförbundet vuxenskolan planeras ett innehåll som är relevant för målgruppen. Inför seniorträff inhämtas stöd och hjälp ifrån äldreomsorgen.

Arbete sker löpande för att säkerställa tillgängligheten genom att undanröja hinder på parkvägarna skyndsamt. Bland annat har ett antal parkvägar förbättrats eller fått ny beläggning under sommaren och arbetet fortsätter under hösten. Förbättrande åtgärder på vissa trappor och räcken har genomförts. Under hösten ska en ny ledstång sättas upp i Ålstensskogen, i anslutning till strandpromenaden.

Under juni genomfördes en tillgänglighetsinventering av stadsdelens lokaler ur ett funktionshinderperspektiv. Detta utfördes av fem ferieungdomar med funktionsnedsättning med handledning av enheten för personligt stöd. Resultatet har återkopplats till verksamheterna för fortsatt hantering.

Barnrättsperspektiv - barns delaktighet

Av årets första hälft har 238 utredningar av barn och unga genomförts. Av dessa har 212 barn varit delaktiga och fått återkoppling (89 procent). Ett av de främsta skälen till att barn inte har kommit till tals eller fått återkoppling är att barnet har bedömts vara för ungt (under 4 år) eller att samtycke har saknats. När barnet bedöms vara för ungt brukar socialsekreterare/biståndshandläggaren säkerställa att barnets behov inte uteblir från utredningarna, exempelvis genom att observera samspelet mellan förälder och barn eller ha referensamtal med barnets förskola. Resultaten visar att enheten för barn och unga i hög utsträckning tillgodoser barn och ungas delaktighet under utredning. Barnrättsarbetet kommer

att ha fortsatt fokus på barns delaktighet där arbetssätt/verktyg kommer att tas fram för att öka barns delaktighet vid kontakt med socialtjänsten samt vid återkoppling av beslut. Ett arbete pågår exempelvis genom barnrättsombud för att göra barn mer delaktiga vid samordnade individuella planer (SIP) vilket även kan appliceras vid andra möten.

En positiv trend har varit att andelen barn och unga som återaktualiseras inom 12 månader efter avslutad utredning minskat jämfört med tidigare år. Under andra tertialet har andelen ökat med en procentenhet till 19,2 procent jämfört med föregående tertial men ligger fortsatt lägre än tidigare års resultat. Årsmålet på 23 procent prognostiseras att nås med marginal.

Placerade barn

En av de viktigaste faktorerna för hur det går för placerade barn senare i livet är hur de lyckas i skolan. Under årets andra tertial har 85 procent av de placerade barnen inom familjevården uppnått målen i kärnämnen i grundskolan. Placerade barns skolgång följs upp minst en gång per termin. De aktuella resultaten visar att 11 av 14 pojkar (78,5 procent) klarar kärnämnen i grundskolan och 12 av 13 flickor (92 procent). Skillnaderna mellan pojkar och flickor har varierat över tid, och då underlaget är litet så ändras andelarna markant vid en förändring av för en eller två individer. Resultatet för årets andra tertial innebär en minskning från föregående tertial (89 procent) men en ökning sedan VB 2023 då resultatet var 80 procent.

Samsjuklighet

Personer med samsjuklighet är en särskilt utsatt grupp i samhället där behandling och insatser ges från flera huvudmän samtidigt och kräver samordning. Förvaltningen ska arbeta för att brukare som omfattas av målgruppen får ett samordnat och sammanhållet stöd. Arbetssätt och samordning har setts över och anpassats inom enheten för vuxna för att resurserna ska användas på ett mer effektivt sätt, underlätta för personer som har en samsjuklighetsproblematik samt för att tidigare upptäcka och ge tidigt stöd, vilket går i linje med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.

Kriminella miljöer och livsstilar

Socialtjänst och fritid, förskola, skola och polis arbetar tillsammans med det prioriterade området *unga i risk för destruktivt beteende*. Under våren har en samverkansrutin för socialtjänst, skola och polis skapats för att öka möjligheterna att nå, motivera och länka vidare föräldrar i målgruppen till föräldrastödprogrammet På rätt väg. Programmet riktar sig till föräldrar med barn i åldern 9–15 år, som är oroliga för att barnet ska dras in i kriminalitet eller där barnet uppvisar riskbeteenden för kriminalitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	19,2 %	19,7 %	18,7 %	19,5 %	20 %	23 %	24 %	Tertial 2 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				84 %		88 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Prognosen baseras på 2023 års resultat. Resultat skiljer sig åt mellan olika verksamheter. Inom enheten för personligt stöd har analys av utfallet genomförts på respektive verksamhet och handlingsplaner har tagits fram för att minska upplevelsen av diskriminering hos brukare. Under årets andra tertial har fokus varit arbetet kopplat till de åtgärder verksamheterna formulerat i sina handlingsplaner.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				94 %		93 %	Tas fram av nämnd	2024
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				84 %		85 %	80 %	2024
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				91 %		90 %	90 %	2024
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		80 %	79 %	2024
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk,					90 %	90 %	85 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
socialpsykiatri, våld i nära relation)								
  Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	85,19	78,57 %	92,31 %	80	80	80 %	75 %	Tertial 2 2024
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	89,08	90,63 %	88,18 %	86,67	85	85 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				78 %		84 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. För att öka tryggheten för personer med funktionsnedsättning arbetar chefer tillsammans med medarbetare och brukare på grupp- och individnivå kring vad som skapar trygghet i vardagen och i relation till personal och boendemiljö.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldre- och barnnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Brommaborna får insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska i större utsträckning arbeta mot en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst. Insatser och förebyggande arbete ska säkras och goda metoder och arbetssätt ska spridas för att stärka kvaliteten i välfärden. Resurser och arbetssätt behöver anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av en ny socialtjänstlag.

Socialtjänstens insatser ska vara långsiktiga och grundade i beprövad erfarenhet om vad som är effektivt. Processer och insatser ska vara ändamålsenliga och möjliga att följa upp. Uppföljning sker bland annat genom brukarintervjuer och olika granskningar. Andelen

personer som är nöjda och trygga med sin insats ska öka. Det gäller även andelen personer som upplever att de kan påverka sin insats och som upplever att insatserna leder till en förbättrad situation.

Alla som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering. Frågor om bemötande och diskriminering hålls levande i alla verksamheter. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i både handläggningen och i utförandet av insatser.

Arbetet för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i alla beslut som rör barn fortgår och barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen. Barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser ska öka och stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten ska erbjudas.

För att utveckla kvaliteten i socialtjänstens insatser ska uppföljningen av beslutade insatser stärkas. En viktig del i detta är att följa upp jour- och familjehem samt säkerställa att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer.

Tilliten till trygghetssystem ska öka genom att förebygga och minimera felaktiga utbetalningar. Bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början. Inom socialtjänsten finns handläggare för felaktiga utbetalningar (FUT-handläggare) för att säkerställa att utbetalat ekonomiskt bistånd har skett på korrekt grund och för att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över hur organisation och arbetssätt kan anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av ny socialtjänstlag med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Brommaborna får stöd och omsorg när behoven är som störst

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stöd, omsorg och vård ska ges till de som behöver det, med utgångspunkt i barnens bästa. Likställighet ska säkerställas och att brommaborna få det stöd och skydd de har rätt till. Barn och unga i Bromma ska växa upp i goda och trygga miljöer. Utförarverksamheter inom barn- och ungdomsvården ska öka och familjecentraler utvecklas tillsammans med relevanta aktörer, såsom socialtjänst, öppen förskola, BVC och mödravård. Samverkan mellan

Brommas socialtjänst och fristående förskolor och skolor är en viktig del i arbete med att säkerställa att alla utbildningsaktörer som verkar i Bromma har information och kunskap för att kunna göra orosanmälningar till socialtjänsten vid oro för att barn far illa.

Arbetet med att genomföra aktiviteter och åtgärder för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet fortsätter inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Samverkan mellan polis, skola, förskola, socialtjänst och fritidsverksamhet ska fortsätta att utvecklas och stärkas för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon och erbjuda adekvata stödinsatser.

Personer som behöver stöd och visar intresse för att lämna en kriminell livsstil ska få en första kontakt med staden inom 24 timmar. I samråd med socialförvaltningen ska rutiner implementeras för att säkerställa detta. Samverkan med polisen, kriminalvården och civilsamhället är angeläget och ska intensifieras för att stärka stödet kring individer som lämnar kriminalitet.

Barn och unga i Bromma som växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och hjälp som de behöver. Åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga prioriteras.

Öppenvårdsinsatserna i Bromma ska utvecklas i syfte att säkerställa ett adekvat, kvalitativt och mobilt stöd. Den som söker hjälp ska enkelt och snabbt ges stöd. I enlighet med förslag i nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten ställa om från att vara specialiserad till att ha ett mer förebyggande perspektiv. Det uppsökande arbetet ska utvecklas och bli mer mobilt. Anhörigas behov av stöd ska uppmärksammas när närstående ansöker om stöd och insatser.

Nyanlända som bosätter sig i Bromma ska erbjudas stöd för en snabb etablering i skola, arbetsliv och i samhället. En viktig del i detta är samverkan med organisationer och föreningar som bedriver verksamheter för nyanlända.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor. Ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Handläggningen av stödinsatser ska vara rättssäker och enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i handläggningen. Beslutade insatser ska verkställas skyndsamt och stöd ska ges till att välja utförare.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Kompetensen inom rådet för funktionshinderfrågor ska tas tillvara och synpunkter ska beaktas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt LSS eller SoL i egen regi som deltar regelbundet i fysisk aktivitet				60 %		70 %		2024

Nämndmål: 1.3.3 Barnen i Bromma når kunskapsmålen i skolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

En lyckad skolgång är en av de viktigaste faktorerna för att barn och unga ska utvecklas väl. Samverkan med skola för att bryta omfattande skolfrånvaro och för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och kunskapsresultat fortsätter. För barn och ungdomar i behov av särskilt stöd fortsätter samverkan genom det lokala BUS – en organiserad samverkan mellan förvaltningen, skolan och Region Stockholm för barn i behov av särskilt stöd.

En av de viktigaste faktorerna för hur det går för placerade barn senare i livet är hur de lyckas i skolan. Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som andra barn och unga. För att den rätten ska säkras krävs samverkan mellan socialtjänsten och skolan. Socialtjänsten i Bromma följer SAMS-modellen i uppföljning av skolgång och skolresultat för de placerade barnen. SAMS-modellen har tagits fram gemensamt av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Målet är att placerade barn och unga når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan. För familjehemsplacerade barn fortgår arbetet utifrån modellen SkolFam (skolsatsning i familjehemsvård) där barnens insatser för stöd till lärande kartläggs och individanpassas i samverkan mellan skola och socialtjänst. Vid oundvikliga uppbrott från förskola eller skola ska kompensatoriska åtgärder erbjudas för att motverka de problem som uppbrottet kan medföra.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för tre av de sju underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås under året och att årsmålen för fyra av indikatorerna prognostiseras att uppnås delvis. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Information om aktiviteter och stöd samt förebyggande arbete

Möjlighet att kunna delta i hälsofrämjande och sociala aktiviteter är viktiga insatser för att nå målet om ett gott åldrande och trygghet. Antalet besök på förvaltningens båda aktivitetscenter har ökat med drygt 1000 besök till och med sista juli i år, jämfört med samma period förra året. Hittills har aktivitetscentren haft 8785 besök (6717 kvinnor och 2071 män) i år. Andelen nybesök uppgår till 36 stycken i år (24 kvinnor och 12 män). På friskvårdscentrum har antalet besök gått upp med närmare 1400 besök jämfört med föregående år. Antalet nya besökare uppgår här till 59 (38 kvinnor och 21 män).

Det är fortsatt fler kvinnor än män som deltar i förebyggande verksamhetens programutbud. Några orsaker till skillnaden kan vara att kvinnor är mer benägna att delta i sociala sammanhang. En annan orsak till skillnaden kan vara att många män lever i parrelation och då får socialt umgänge på annat sätt, medan kvinnor som statistiskt sett lever längre, söker sig till sociala aktiviteter om de lever ensamma. Flera riktade insatser görs för att locka fler män till verksamheterna, exempelvis matlagningskurser för herrar och herrklubb.

I slutet av förra året gjordes ett informationsutskick till alla brommabor som var 75 år eller äldre. Syftet var att sprida information om äldreomsorgen och vilket stöd som finns. Utskicket tros vara en bidragande orsak till att fler har hittat till aktivitetscentren i år. Cirka hälften av de nya besökarna anger att de har fått information om verksamheten genom postutskicken. Andra sätt att nå nya besökare är genom annonsering i lokaltidningen, genom stadsdelens anslagstavlor, samarbete med vårdcentraler dit förvaltningen förmedlar material med information om äldreomsorgens utbud och insatser, och andra kanaler, så som frivilligorganisationer, grannar, vänner och anhöriga.

Avdelning äldreomsorg har ansökt om och beviljats medel för uppsökande hälsosamtal. Hälsosamtalen ska syfta till att motverka ensamhet bland äldre, och tanken är att ett strukturerat hälsosamtal kan ge en möjlighet att identifiera personer som lever i ofrivillig ensamhet och vid behov kunna introducera den äldre för det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda så som sociala, kulturella eller fysiska aktiviteter. De medel som förvaltningen har beviljats kommer inledningsvis att användas till omvärldsbevakning för att få mer kunskap om hur andra har arbetat kring hälsosamtal.

Förvaltningens fixartjänst syftar bland annat till att förebygga fall i hemmet och att stödja äldre i användandet av digital teknik. Fixaren hade till och med juli haft 392 ärenden, varav 327 kvinnor och 65 män. Antal ärenden har ökat avsevärt jämfört med motsvarande period 2023 (291 ärenden, varav 243 kvinnor och 48 män). Den största ökningen har skett i digitala ärenden och den hjälp som efterfrågas består mestadels i att installera tv-kanaler, installera wifi med mera. Digitala fixaren har under året startat IT-caféer på båda aktivitetscentren dit seniorer kan komma för att få hjälp. Besökarna tar då med sig sina bärbara datorer, mobiltelefoner och surfplattor. De har önskat stöd i hur man kan använda digitala plattformar, föra över bilder till dator och guidning i hur man skickar e-post. IT-caféerna kommer att fortsätta under året då besökarna vittnar om att fixarens hjälp och den lättillgänglighet som IT-caféerna har inneburit bland annat har lett till att de känner sig mer tryggare med att nyttja digital teknik.

Ytterligare en viktig insats som kan bidra till att Brommas äldre upplever att de har en tillvaro med god omsorg och trygghet är stöd i form av samtalsgrupper eller andra aktiviteter som syftar till avlastning för anhöriga. Anhöriga som stödjer eller vårdar en närstående gör ett stort och viktigt arbete för den närstående. För att anhöriga ska orka och få stöd till avlastning och reflektion finns förvaltningens anhängkonsulent att kontakta för den som önskar. Anhörigstöd erbjuds både fysiskt och digitalt.

Fram till och med juli hade anhängkonsulent tagit emot 122 enskilda samtal inom äldreomsorgens område, vilket är en minskning från föregående år då motsvarande siffra var 185 samtal. Vad minskningen beror på är svårt att veta, men en bidragande orsak kan vara att anhängkonsulent aktivt informerat om digitala kurser på nätet samt till de fysiska anhänggrupper som finns att tillgå. Detta kan bidra till att de anhöriga hittar information själva och får stöd i grupp och därmed minskar behovet av enskilda samtal. En övervägande del av de frågor som kommer in till anhängkonsulent handlar om var man ska vända sig i olika frågor och det räcker oftast med ett samtal. Anhängkonsulent har utvidgat utbudet av anhänggrupper och därmed kunnat erbjuda stöd till fler. Detta kan också vara en bidragande orsak till minskade efterfrågan av enskilda samtal.

Äldre i Bromma är nöjda med sin äldreomsorg och har en trygg tillvaro

Äldre i Bromma ska vara nöjda med sin äldreomsorg och deras tillvaro ska vara trygg. 2023 års resultat av brukarundersökningen visade att äldre i Bromma med hemtjänst var mer nöjda med sin äldreomsorg (87 procent) än äldre boende på vård- och omsorgsboende (79 procent). Det är svårt att dra några slutsatser kring vad skillnaderna kan bero på. En bidragande orsak kan vara att den enskildes hälso- eller allmäntillstånd generellt är bättre hos en person som fortfarande bor kvar hemma med hemtjänstinsatser, och att det då bidrar till en ökad nöjdhet.

På vård- och omsorgsboenden bedöms tillgången till sociala aktiviteter, så väl enskilt som i grupp, vara viktiga faktorer bakom nöjdheten med äldreomsorgen. Resultaten från 2023 års brukarundersökning visade däremot att nöjdheten med aktivitetsutbudet har minskat något på två av tre av Brommas kommunala boenden.

Genom att erbjuda regelbundna tider för enskilda aktiviteter tillsammans med kontaktpersonen och aktiviteter i grupp väntas nöjdheten med aktivitetsutbudet att öka. Genom stimulansmedel som förvaltningen har ansökt om planeras för ytterligare insatser och

aktiviteter för att öka den sociala samvaron på boendena. Medel har även sökts för att fortsätta besöken av terapihund, något som är mycket uppskattat bland de boende.

En hög kompetens bland medarbetarna inom flera områden är en förutsättning för att kunna ge ett gott bemötande och omvårdnad, vilket i sin tur även kan bidra till att den äldre känner sig nöjd med sin omsorg. Inom äldreomsorgens verksamheter finns ett metodrum att tillgå där omvårdnadspersonal kan få praktisk handledning och genomföra praktiska övningar i exempelvis provtagningar, hjärt- och lungräddning och lyftteknik. Genom att omvårdnadspersonal kan öva på de olika momenten förväntas kompetensen både höjas och bibehållas. En annan del i att höja kompetensen är stödjande insatser i svenska språket, då verksamheterna ser att många medarbetare saknar de språkliga färdigheter som krävs för uppdraget. Ett arbete pågår inom äldreomsorgen för att ser över hur medarbetarnas språkkunskaper kan höjas. Tillsammans med HR har ett arbete påbörjats kring att utveckla arbetsprover som ska användas vid rekrytering. Förvaltningen har även identifierat att språkkompetensen behöver ses över hos befintliga medarbetare därför pågår en omvärldsbevakning för att hitta en bra metod för att inventera detta.

Äldre i Bromma ska ha en trygg tillvaro. Det senaste resultatet från brukarundersökningen visade att förvaltningen nådde årsmålen för andel trygga omsorgstagare (85 procent trygga inom hemtjänst och 90 procent trygga på vård- och omsorgsboende). Känslan av trygghet kan bero på flera olika parametrar, bland annat personalens kompetens, att den äldre känner igen personalen, alltså att personalkontinuiteten är hög eller att det är lätt att nå personalen. För att stärka viktiga faktorer för ökad trygghet genomförs en rad insatser under året. Bland annat genom kompetenshöjande insatser för personalen. Även insatser såsom införandet av resursteam eller arbetet med heltid som norm – viktiga förutsättningar för att öka personalkontinuiteten – väntas bidra till en tryggare tillvaro för de äldre. Upplevelsen av trygghet kan även påverkas av exempelvis i vilken omfattning brukaren får information om och introduktion av ny personal samt information om löpande förändringar kring utförandet.

Det är av stor vikt att resurser används effektivt och att verksamheten därför kontinuerligt frågar äldre i behov av stöd hur de önskar få sina insatser genomförda och inte utgår från gamla vanor i arbetssätt eller förutfattade meningar kring behoven. För att säkerställa att resurserna läggs på rätt saker skulle ett komplement till den årliga brukarundersökningen behövas. Det kan till exempel vara en metod eller ett instrument för att genomföra enklare temperaturmätningar i verksamheterna. För att inventera vilka hjälpmedel och resurser som finns på marknaden kommer avdelningen att ta hjälp av två personer från praktikprogrammet Tekniksprånget. De kommer att göra sin praktik i förvaltningen under fyra månader och under hösten kommer de bland annat att hjälpa äldreomsorgen med att se vilken digital teknik som finns och vilka möjligheter det finns att genomföra enklare digitala undersökningar med brukare och deras anhöriga i verksamheterna.

Under våren och sommaren har hemtjänsten i Bromma blivit nyckelfri. Projektet nyckelfri hemtjänst har nu genomförts i hela staden och syftar bland annat till ökad trygghet för den äldre samt att skapa en enklare arbetsmiljö för medarbetarna. Införandet har precis genomförts i Bromma och därför har någon utvärdering inte kunnat göras ännu.

Delaktighet i hur och när omsorgen utförs

För att fler boende ska känna delaktighet fortsätter Brommas kommunala vård- och omsorgsboenden att föra en dialog med de boende och deras närstående om vilka behov och önskemål som finns. Vid vård- och omsorgsboendena är boråd även ett sätt att skapa delaktighet för de boende. Boråden är ett forum för de boende att påverka och önska vilka aktiviteter som ska finnas på boendena. Vård- och omsorgsboendena har även närståenderåd där anhöriga/närstående ges en möjlighet till delaktighet. Även egentid med kontaktperson erbjuds regelbundet till de boende i syfte att den äldre ska känna delaktighet i sin omvårdnad. Inom hemtjänst fortgår arbetet för att äldre ska känna delaktighet genom ett första besök där beviljade insatser planeras utifrån brukarens önskemål enligt ramtid. Verksamheten ser att medarbetarnas kunskap om ramtid behöver öka så att man som medarbetare kan planera om vid förändringar, exempelvis om brukaren inte önskar dusch på den tid då det är inplanerat så kan man istället erbjuda något annat som brukaren hellre önskar göra i enlighet med ramtid. Därmed väntas flexibiliteten öka vilket kan öka känslan av delaktighet för brukaren. För att ramtid ska hållas aktuellt och tillämpas fullt ut har beställarenheten bjudit in hemtjänstutförare till gemensamma möten där utmaningar och tillämpningsanvisningar diskuterats.

Verksamheterna har sett att timvikarier och feriearbetare på ett positivt sätt tenderar att lättare kunna bryta invanda mönster genom att ta andra former av initiativ och lyssna in äldre och anhöriga på ett annat sätt. Genom att diskutera och reflektera kring arbetssätt i arbetsgrupperna har arbetssätt kunnat förändras och skapat möjligheter för att arbeta mer personcentrerat.

Genomförandeplaner ska upprättas tillsammans mellan brukare och utförare och ska revideras regelbundet. Egenkontroller av social dokumentation och genomförandeplaner, som genomförts på ett av förvaltningens boenden under perioden januari till juni, visar att det har skett en ökning av dokumentation avseende hur den boende önskar få sin omsorg utförd. Brommas kommunala hemtjänst har identifierat behov av att stärka arbetet med upprättande av genomförandeplaner och hur arbetet ska ske diskuteras initialt inom verksamhetens ledningsgrupp.

Kontinuitet för den äldre

Förvaltningen ser en utmaning i att öka personalkontinuiteten då allt fler brukare har stora omvårdnadsbehov med besök flera gånger per dygn, och ibland även med dubbelbemanning, vilket kräver fler besök av olika personal. I syfte att nå årsmålet gällande antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod, ser Brommas hemtjänst över verksamheternas grundschema och att samma personal planeras in att besöka samma brukare så långt det är möjligt. Verksamheten organiserar medarbetarna i mindre team som ska täcka olika geografiska områden i stadsdelsområdet.

Arbetet med heltid som norm fortsätter i syfte att fler ska ges möjlighet att arbeta heltid, vilket också kan bidra till att personalkontinuitet ökar för den äldre. Detta arbete presenteras mer under mål 3.4.

Pensionat kinesen

Pensionat kinesen är en av två kommunövergripande verksamheter med korttidsvård för

personer med demenssjukdom som syftar till avlastning för den närstående som vårdar den enskilde i hemmet.

Under 2023 togs beslut om att minska öppettiderna på Pensionat kinesen då anslaget till verksamheten varit det samma under många år, samtidigt som kostnader för exempelvis löner, lokalhyror och livsmedel ökat. Justeringen av öppettiderna innebar att verksamheten hölls stängd på helger. Efter att anslaget till verksamheten har höjts i 2024 års budget har Pensionat kinesen från 1 januari kunnat återgå till samma öppettider som tidigare. Det innebär att närstående som har behov av avlastning kan få det såväl vardag som varannan helg.

Verksamheten har infört en enkät för att utvärdera insatsen. En enkät lämnas till gästen och dess närstående för att få information om hur upplevelsen har varit. Resultatet tas upp i arbetsgruppen som diskuterar svaren för vidare utveckling av verksamheten.

Förvaltningen har under tertialet sett över möjligheterna att byta namn på verksamheterna Pensionat kinesen och vård- och omsorgsboendet Sörklippan i syfte att uppnå mer tidsenliga och geografiskt anknutna namn. Förslag till namnbyte kommer tas upp i nämnden under hösten.

Äldrevänlig stad

Förvaltningens arbete fortgår i enlighet med stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad som delas in i de fem områdena *Delaktighet och inflytande*, *Samverkan och partnerskap*, *Social inkludering*, *Bostäder och stadsmiljö* samt *Kommunikation och information*.

Delaktighet och inflytande

Genom exempelvis nämndens pensionärsråd ges äldre inflytande och insyn i ärenden och frågor som berör målgruppen. Rådet är en viktig plattform för att väcka initiativ till förbättringar för Brommas äldre. Genom boråd och närståendemöten görs boende på vård- och omsorgsboende delaktiga i sin vardag. Genom ramtid ges brukaren delaktighet i planeringen av sina insatser.

Med hjälp av personer som gör sin praktik på förvaltningen genom praktikprogrammet Tekniksprånget kommer äldreomsorgen inventera vilka möjligheter det finns att göra egna brukarundersökningar för att fånga användarperspektivet.

Samverkan och partnerskap

Samverkan internt och med externa parter, så som polisen genom Brommas samverkansöverenskommelse, privata hemtjänstutförare och regionen är exempel på samverkan och partnerskap i enlighet med en äldrevänlig stad. Ett annat exempel är äldreomsorgens samverkan med frivilligorganisationer som exempelvis Röda korset, PRO och kyrkan som sker i syfte att nå målgruppen äldre.

Brommas äldreomsorg samverkar även med stadsdelsområdets vårdcentraler i syfte att sprida information om vilka insatser, både förebyggande och biståndsbedömda, som finns att tillgå.

Social inkludering

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i kulturella eller fysiska aktiviteter eller umgås. Ett samarbete med stadsdelsområdets vårdcentraler inleddes förra året, där

förvaltningen bistår med informationsmaterial om vilket förebyggande stöd som finns att få och hur man kommer i kontakt med äldreomsorgen. Samarbetet fortsätter under året i förhoppning att nå fler äldre som inte har någon kontakt med förvaltningen i dagsläget.

Även på Brommas boenden erbjuds sociala aktiviteter för att motverka ensamhet.

Bostäder och stadsmiljö

Förvaltningen fortsätter arbetet med att kontinuerligt genomföra förbättringar i parker och grönområden för ökad trygghet och förbättrad tillgänglighet. Gång- och cykelvägar inom stadsdelsområdet ska ha god tillgänglighet och framkomlighet för alla trafikanter.

Äldre informeras på ett tidigt stadiet om vilka boendialternativ som finns. Möjligheten till kvarboende kan också förlängas med hemtjänstinsatser och genom utveckling och införande av välfärdsteknik.

Kommunikation och information

För att sprida information om utbudet inom äldreomsorgens förebyggande verksamhet har annonsering skett månadsvis i lokaltidningen, anslag på förvaltningens anslagstavlor samt förvaltningens sociala medier.

Under slutet av förra året skickade beställarenheten och den förebyggande verksamheten ut informationsbrev till alla Brommabor som är 75 år eller äldre. Utskicken innehöll information om de öppna verksamheterna, fixartjänsten, vilket anhörigstöd som finns att få, de biståndsbedömda insatserna och vikten av att planera sitt boende när man blir äldre. Nya utskick till personer som fyller 75 i år är inplanerat till hösten.

Ett informationsutskick från stadsdelsnämnden till samtliga brommabor med information om förvaltningens olika verksamheter har skickats ut under maj.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare						82 %	82 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				85 %		87 %	87 %	2024
Analys								
<p>Prognosen baseras på föregående års resultat då 85 procent upplevde att de kan påverka hur hjälpen utförs. Årsmålet var och är 87 procent. Orsaker till att en del inte upplever sig kunna påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten kan handla om brukares förväntningar och önskemål som inte alltid kan tillmötesgå, svårigheter i kommunikationen mellan brukare och personal samt att ramtiden inte används på det flexibla sätt som det är tänkt. Åtgärder som vidtagits under året för att höja resultatet är bland annat att;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa tydlig information vid första mötet med brukaren kring förväntningar och möjligheter att tillgodose önskemål. • Påbörjat utveckling av arbetsprover gällande språkkompetens vid rekrytering samt ser över möjligheten att inventera befintliga medarbetares kompetens i svenska språket för att erbjuda kompetenshöjande insatser vid behov. • Beställarenheten har bjudit in hemtjänstutförare i Bromma för dialog om ramtid och hur den kan nyttjas och ett till möte är planerat under hösten. 								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				77 %		79 %	79 %	2024
Analys								
<p>Prognosen baseras på föregående års resultat då 77 % upplevde att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende. Årsmålet var och är 79 %. En orsak till att en del inte upplever de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende kan vara att möjligheterna att påverka sin vardag upplevs som något begränsade eftersom rutiner och arbetsätt behöver anpassas efter fler boende och rådande rutiner och lagstiftning. Personalen arbetar ibland mer uppgiftsorienterat istället för personcentrerat, alltså att fokus läggs på att utföra de dagliga uppgifterna i stället för att fråga den enskilde hur den önskar få sin hjälp. Ett arbetsätt som kan minska brukarens känsla av delaktighet.</p> <p>Något som kan antas öka upplevelsen av delaktighet är att kontinuerligt föra en dialog med de boende och deras närstående om vilka behov och önskemål som finns. Brommas kommunala vård- och omsorgsboenden har välkomstsamtal eller ankomstsamtal i samband med att en ny boende flyttar in. Närstående rådgivning finns i verksamheterna för möjlighet till gemensam diskussion kring frågor som rör de boende, detta tillämpas framförallt på avdelningar för personer med demenssjukdom som har svårt att uttrycka sina önskemål själva.</p> <p>En annan parameter som kan bidra till att upplevelsen av delaktighet och även nöjdhet ökar är att verksamheten prioriterar rätt insatser och erbjuder det som den enskilde verkligen önskar. Med hjälp av personer som gör sin praktik på förvaltningen genom praktikprogrammet Tekniksprånget kommer äldreomsorgen inventera vilka möjligheter det finns att göra egna brukarundersökningar för att fånga användarperspektivet.</p>								
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden						0,06	Tas fram av nämnd	2024
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser				54		67 %	67 %	2024
Analys								
<p>Resultatet från 2024 års medborgardialog, som genomförs av exploateringskontoret, har inte kommit ännu. Prognosen grundar sig på föregående års resultat som visade att årsmålet inte uppfylldes då 54 procent visst vart de ska vända sig (årsmålet var 65 procent 2023 och är 67 procent 2024). En tänkbar orsak till att årsmålet inte nåddes kan vara en generell känsla av att man saknar anledning att veta vart man ska vända sig tills det finns ett reellt behov av kontakt. Alternativt att ett hjälpbehov finns men att den enskilde inte har insikt i behovet av stödinsats.</p> <p>En annan tänkbar orsak till utfallet kan vara sättet som förvaltningen kommunicerar sin information på i val av exempelvis bilder och tonalitet. Ett hinder i kommunikationen kan vara om den äldre inte känner igen sig i budskapet eller inte kan relatera till personerna på bilderna.</p> <p>För att fler ska få kännedom om vart man vänder sig för att ansöka om hjälpinsatser har beställarenheten och den förebyggande verksamheten skickat ut information om hur man ansöker om äldreomsorg och vilket stöd som finns, både biståndsbedömt stöd och förebyggande stöd, via brev till alla Brommabor som är över 75 år. Utskicket har resulterat i att flera nya seniorer har hittat till de öppna verksamheterna. I augusti skickas informationen ut på nytt till alla Brommabor som fyller 75 år i år.</p> <p>Parallellt med äldreomsorgens postutskick har även stadsdelsförvaltningen, på en övergripande nivå, skickat en folder till samtliga Brommabor med information om förvaltningen i sin helhet. Detta utskick väntas också öka kunskapen om vart man vänder sig för att ansöka om äldreomsorg.</p> <p>Framåt är det viktigt att se över hur informationen sprids och utformas för att tilltala målgrupperna på rätt sätt, för att nå så många som möjligt i målgruppen. Det är fortsatt viktigt att flera kommunikationsvägar finns, annars finns en farhåga att en del äldre riskerar att hamna i digitalt utanförskap och inte kan ta del av all information som till stor del finns på nätet.</p>								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen				13,44		10	Max 10 personer	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
möter under en 14-dagarsperiod								
Analys								
Mätningen sker i slutet av året och prognosen baseras därför på föregående års resultat samt det arbete som sker för att minska antal personal en hemtjänsttagare möter. Resultatet speglar utfallet för både kommunal och privat regi i Bromma. Några av de utmaningar i att nå målet som Brommas kommunala hemtjänst ser är de stora geografiska områden som hemtjänsten täcker och logistiken i planeringen. Viss korttidsfrånvaro kan också vara en bidragande orsak, då vikarier behöver bemanna och den äldre inte får besök av ordinarie personal. För att öka kontinuiteten för brukaren har Brommas kommunala hemtjänst bland annat börjat med att dela in medarbetarna i team som bemannar olika geografiska områden. Ett arbete pågår även med att minska andelen timavlönade bland annat i syfte att öka personalkontinuiteten för brukaren. Åtgärderna prognostiseras leda till ett förbättrat resultat för hemtjänstens kommunala regi under året.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.4.1 Äldre i Bromma har en trygg tillvaro med god vård och omsorg

 Uppfylles helt

Beskrivning

Äldreomsorgen i Bromma ska kännetecknas av en trygg tillvaro med god vård och omsorg av hög kvalitet. Brommas äldre har en hög livskvalitet genom stora möjligheter att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller bara umgås. Arbetet med att utveckla verksamheterna i samarbete med både besökare och civilsamhället ska fortsätta. För att fler seniorer ska få vetskap om vilka aktiviteter som erbjuds ska informationen förbättras ytterligare. Bland annat planeras för att alla som fyller 75 år under året kommer att få ett brev hemskickat med information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg. Brevet tas fram i samarbete mellan enheten för biståndshandläggning och den förebyggande verksamheten.

Den fixartjänst med digital inriktning som finns för att stötta Brommas seniorer med enklare teknik i hemmet spelar en fortsatt viktig roll när allt mer sker digitalt. Syftet med en fixartjänst med digital inriktning är att underlätta äldres förutsättningar att leva ett självständigt liv och kunna vara delaktiga i samhället. Fixarens tjänster efterfrågas redan av många äldre men målet är att fler ska få kännedom om tjänsten och ta del av den. Äldreomsorgen står inför flera utvecklingsområden gällande både innovation och digitalisering under kommande år. För att möta dessa utmaningar kommer avdelningen under

året att utöka med en verksamhetsutvecklare inriktad mot digitalisering.

Under året fortsätter aktiviteter att erbjudas till äldre vid Brommas aktivitetscenter i syfte att höja den digitala mognaden hos målgruppen. Insatserna förväntas även göra att den äldre känner sig mer bekväm med digital teknik och på så sätt kan ett digitalt utanförskap motverkas. Insatserna kan även kopplas till program för tillgänglighet och delaktighet och fokusområdet rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik.

Äldre med hemtjänstinsatser ska känna trygghet och delaktighet i sitt stöd. Ett steg till att nå dit är att den beviljade tiden utförs enligt ramtid. Förvaltningen har sett att ramtid inte tillämpas fullt ut inom hemtjänsten, oavsett regiform. För att säkerställa att ramtid tillämpas, behöver informations- och utbildningssatsningar i samverkan mellan beställare och utförare fortsätta under året. De dialogmöten som hållits under föregående år kommer att utvärderas och uppföljningsmöten är planerat under planperioden. Bland annat har det framkommit vissa hinder för att tillämpa ramtid. Arbetet fortsätter därför även i år med att se över vilka arbetssätt, hos både beställarenheten och hemtjänsten, som kan utvecklas för att arbeta enligt ramtid fullt ut.

Äldre på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas sociala och kulturella aktiviteter. Förvaltningen fortsätter med sociala besök i äldreomsorgen och kulturaktiviteter. Den boende erbjuds också regelbunden social samvaro och daglig utevistelse. Enligt resultaten från 2023 års brukarundersökning var det färre boende i förvaltningens vård- och omsorgsboende som kände sig ensamma jämfört med 2022. Arbetet med sociala aktiviteter på boenden kan ha bidragit till detta. Däremot behöver aktiviteterna utvecklas ytterligare då resultatet visade att många boenden var mindre nöjda med aktiviteterna jämfört med föregående mätning.

En annan viktig del i att skapa trygghet för den äldre är att ha en hög beredskap i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Exempelvis ska planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall finnas i alla verksamheter. Dessutom finns handlingsplaner inom äldreomsorgens alla verksamheter för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer.

Brommas äldreomsorg ska vara likställd och jämlik och den äldre ska känna sig trygg med att omvårdnaden är lika bra oavsett vilket vård- och omsorgsboende eller hemtjänstutförare som ger omvårdnaden. Ett arbete har genomförts med att utveckla avdelning äldreomsorgs kvalitetsledningssystem där gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för så väl personal som brukare. Arbetet med egenkontroller fortsätter att utvecklas för att säkra följsamhet till rutinerna, till exempel att dokumentation och läkemedelshantering sker på ett säkert sätt. Ett omarbetat och mer lättöverskådligt material för synpunkts- och klagomålsinlämning har tagits fram. Detta för att brukare, närstående och besökare ska veta var och hur synpunkter och klagomål kan lämnas. Men den senaste brukarundersökningens resultat visar att insatsen inte har gett tillräcklig effekt, därför behöver arbetet fortsätta.

För att öka den äldres upplevelse av trygghet, nöjdhet och delaktighet behöver äldreomsorgen arbeta personcentrerat. Det förutsätter att medarbetarna kan möta den äldres olika behov

genom till exempel kompetens i demenssjukdomar, psykisk ohälsa och tydlig kommunikation. Ett särskilt utvecklingsområde är kompetens i det svenska språket. Under året har avdelningen gjort en undersökning av hur andra stadsdelar och kommuner arbetar med att både kartlägga kunskapsnivåer och främja språklig kompetens hos medarbetarna. Utifrån undersökningen utarbetas en metod för att inventera medarbetarnas kunskaper i svenska språket. Inventeringen påbörjas under perioden för att sedan kunna sätta in kompetenshöjande insatser där det finns behov. Verksamheter som är Silviahems-certifierade säkerställer att certifieringen är uppdaterad. Satsningar på utbildning och reflektion kring bemötande av äldre med olika former av demenssjukdomar fortsätter.

Boende på vård- och omsorgsboenden ska få de hälso- och sjukvårdsinsatser som de har rätt till, och vården ska vara patientsäker. Därför behöver den medicinska kompetensen säkerställas och basal medicinsk utrustning ska finnas på boendena. Under året kommer därför utbildning att genomföras i ett särskilt metodrum som är inrättat på ett av stadsdelsförvaltningens boenden. Rummet är inrett för att efterlikna en vårdmiljö i vård- och omsorgsboende. Här ska undersköterskor få träna på vardagsituationer som ofta inträffar på ett särskilt boende. Några exempel är att tillkalla medicinsk personal, bedöma vitalparametrar, samt förbättra kommunikationen mellan och inom olika yrkeskategorier och därigenom öka patientsäkerheten.

Medarbetarna i Brommas äldreomsorg är den viktigaste resursen för att kunna ge en god vård och omsorg av hög kvalitet. Därför ska så många av medarbetarna som möjligt erbjudas heltid, vilket också bidrar till att andelen timavlönade minskar. En minskad användning av timavlönade förväntas öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre. Det bidrar också till bättre arbetsvillkor, vilket långsiktigt kan bidra till kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens yrkeskategorier. I samverkan med de fackliga parterna har därför avdelning äldreomsorg tagit fram en handlingsplan för att nå målet om heltid som norm och att minska andelen timavlönade. Arbete enligt handlingsplanen fortsätter under verksamhetsåret där fokus framför allt ligger på förbättrad schemaläggning och fortsatt införande av resursteam eller motsvande arbetssätt. Under framtagandet av handlingsplanen visar analysen att flera enheter har en hög omfattning av vakanta pass. Det driver användning av timavlönade och visar samtidigt att det finns ett stort resursbehov som istället skulle kunna täckas av tillsvidareanställda på heltid. Det förutsätter däremot en omfördelning av när vård- och omsorgsinsatser utförs under dagen samt anpassning av scheman därefter. Under perioden kommer chefer samt andra berörda medarbetare därför genomgå utbildning i schemaläggning i syfte att stödja förändringen av schemaläggningen till en heltidsorganisation och minska behovet av timavlönade. Ett annat steg i att öka tryggheten och höja kontinuiteten för den äldre är upprättande av ett så kallade resursteam, en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Under 2023 har resursteam eller så kallade ”stjärnturer” där tillsvidareanställda vikarierar på vissa rader införts inom förvaltningens vård- och omsorgsboende. Nyttjandegraden av resurserna behöver däremot förbättras och motsvarande arbetsformer behöver även introduceras i hemtjänsten.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende.				90 %		88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genomföra och fortsätta utveckla aktiviteter som gör att äldre får kunskap om och blir tryggare i att använda digital teknik	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra utbildning i simulerad vårdmiljö (metodrum) i syfte att öka medarbetarnas medicinska kompetens	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra utbildningsinsatser för arbetssättet med ramtid samt kartlägga hinder och möjligheter för att tillämpa arbetssättet fullt ut inom myndighetsutövning och hemtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra åtgärderna i den samverkade handlingsplanen för att nå heltid som norm och minska andelen timavlönade	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska påbörja en inventering av medarbetarnas kompetens i svenska språket	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska se över hur organisation och arbetssätt kan anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av ny socialtjänstlag med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna att byta namn på verksamheterna Pensionat kinesen och vård- och omsorgsboendet Sörklippan i syfte att uppnå mer tidsenliga och geografiskt anknutna namn.	2024-09-03	2024-12-31	
 Äldreomsorgens resursteam (vikariepool) ska utvärderas i samband med T1, T2 och VB.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för fyra av sex underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och att årsmålen för två indikatorer uppnås delvis. Bedömningen grundar sig också på att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga

Fritiden har genomfört en rad aktiviteter och utflykter under sportlov, påsklov och sommarlov. Bland annat genomfördes en skidresa, badresor, museibesök och biobesök. Aktiviteter som att prova på eget skapande har genomförts i samverkan med Bromma arbetsmarknadscenter. En mängd aktiviteter genomfördes i samband med Sommar i Bromma. Verksamheten har även erbjudit drop in-tider med olika aktiviteter. Andelen barn och unga som deltar i kulturaktiviteter på fritiden har minskat jämfört med 2023 (53 procent) och är något lägre än staden totalt (56 procent).

Under perioden har förvaltningen invigt Ungdomens hus vid Islandstorgets tunnelbanestation. Ungdomens hus kommer att innebära större möjligheter för förvaltningen att utveckla och erbjuda kultur och fritidsmöjligheter för unga. Förvaltningen ska undersöka möjligheterna att öppna ett fritidsbibliotek i Ungdomens hus, för utlåning av sport- och fritidsutrustning.

Kultur och rörelse för barn i förskolan

Förskolan i Bromma har under perioden fortsatt samverkan med Kulturskolan Brommaplan. Under året genomförs ett projekt med dans i fokus. Syftet med projektet är att låta barnen träffa en professionell dansare och att de medföljande pedagogerna får inspiration och arbetssätt kring hur de kan arbeta med dans i barngruppen. Under våren genomförde Kulturskolan en turné med en ensemble och hade föreställningar för barn i förskolan.

Kulan är en webbplats för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet som används för att möjliggöra att barnen får ta del av den professionella kulturen, framförallt teater. Under 2024 har 262 barn tagit del av föreställningar inom ramen för Kulan.

Förskolorna arbetar för att skapa meningsfulla aktiviteter som bidrar till rörelseglädje. Exempel på detta är hinderbanor, rörelselekar, miniröris och dans. Barnen åker till närliggande skogsområden för att få möjlighet att röra sig i kuperad terräng. I förskoleundersökningen svarar 86 procent att förskolan bidrar till att barnen dagligen deltar i fysiska aktiviteter, vilket är en ökning med två procentenheter från föregående år. I årets resultat har nöjdheten kopplat till rörelse i förskolan jämnats ut mellan vårdnadshavare till pojkar och flickor, där nöjdheten tidigare varit högre för pojkar. Ett förskoleområde som ökat sitt resultat kopplar det till införandet av särskilda rörelseambassadörer som ansvarar för organiserade aktiviteter utomhus.

Kultur och idrott för vuxna personer med funktionsnedsättning

Nätverket Kultur, fritid & hälsa anordnar träffar för ombud från grupp- och servicebostäder för att bland annat samorganisera aktiviteter på temat kultur, fritid och hälsa. Syftet är även att dela goda exempel och inspirera varandra i planering, genomförande och utveckling av aktiviteter så att de kommer målgruppen till gagn på bästa sätt. Nätverket planerar att inför sommaren ha en gemensam sommarkalender där varje grupp- och servicebostad får i uppgift att anordna sommaraktiviteter som de bjuder in alla verksamheter till.

I nätverket Kultur- fritid & hälsa har enheten för personligt stöd sex möten inbokade under året. Till två av dessa kommer samtliga boende från grupp- och servicebostäder bjudas in för att ge input till gemensamma aktiviteter som kommer anordnas under året. Nätverkets

funktion är att samorganisera aktiviteter på temat och att verksamheterna ska kunna inspirera varandra i hur aktiviteter kan genomföras så att de kommer målgruppen till gagn på bästa sätt. Under våren tog nätverket fram en gemensam sommarkalender där varje grupp-/servicebostad anordnat sommaraktiviteter som alla verksamheter är inbjudna till. Det har under vår och sommar genomförts en mängd kultur- och fritidsaktiviteter såsom utflykter, museibesök, högtidsfirande, musik och virtuella promenader.

Kultur och idrott för äldre

Besöksantalet på förvaltningens aktivitetscenter är högt med närmare 8 800 besök hitintills i år. Under perioden har olika sociala aktiviteter erbjudits såsom samtalsgrupper, skapande grupper, musikstunder, tipspromenader och sällskapsspel. Seniorer har träffats i en bokklubb för högläsning och efterföljande diskussion. Verksamheten har startat en uppskattad herrklubb med syftet att locka fler män att delta i sociala aktiviteter.

Två matlagningskurser har genomförts under våren. Utvärdering av kurserna visar att de var uppskattade och att deltagarna fick inspiration av de nya recepten.

Den förebyggande verksamheten har ett väl uppbyggt samarbete med aktörer som Röda korset och PRO som anordnat aktiviteter i stadsdelens aktivitetscenter. Verksamheten samarbetar även med kyrkan och olika frivilligorganisationer.

Friskvårdscentrum, som har lokaler med gym och träningsmöjligheter, har även de ett högt besöksantal med drygt 8000 besök hittills i år. Hit kommer många seniorer för individuell styrketräning i gymmet eller för att delta gruppaktiviteter såsom gympa, cirkelträning, senioryoga, qigong, och dans. För att bibehålla balansförmågan samt förebygga risken för fallolyckor har balansövningar inkorporerats i gruppträningsspass och individuella träningsupplägg under våren.

Sedan april erbjuds ”parkour-promenad”, en träningsform som fått mycket uppmärksamhet i media. Under promenaden används det man stöter på i natur och stadsmiljö för att träna balans, styrka och rörlighet. Detta har lockat nya deltagare och inspirerar till rörelse på ett funktionellt och lekfullt sätt.

För boende på vård- och omsorgsboenden arrangeras dagligen aktiviteter i syfte att stimulera social gemenskap och fysisk rörelse för de som har möjlighet. Under sommaren har utevistelse kunnat ske mer spontant på boendena än vintertid. Ett exempel på det är att de grönsaker, örter och frukter som odlas i trädgårdarna tas omhand tillsammans med de boende. Något som både skapar gemenskap och fysisk rörelse.

Vid Mälarbacken har ett strukturerat arbetssätt initierats med syftet att öka utevistelsen för de boende. En medarbetare ansvarar för att påminna sina kollegor om att erbjuda de boende utevistelse varje dag, vilket också signeras och stäms av med ansvarig chef. Resultatet har hittills visat att erbjudandet om utevistelse ökat.

Utemiljö

Under perioden har upprustningen av Tunnländsparken i Åkeslund fortsatt. Projektet beräknas bli klart under hösten. Syftet med upprustningen är att skapa möjlighet till mer spontanaktivitet och locka fler Brommabor att besöka den södra delen av parken. I den sista

etappen under hösten har förvaltningen för avsikt att tillsammans med trafikkontoret anlägga en utomhusscen/paviljong. Tidplanen för projektet är oklar på grund av att bygglov har överklagats.

Under perioden har förvaltningen anlagt den hinderbana som röstades fram i en medborgarbudget 2023 av Brommas grundskoleelever. Eleverna fick inledningsvis svara på vilken typ av spontanaktivitetsytor de använder idag och vilka de önskar ha i framtiden. Efter att förvaltningen sammanställt resultatet och valt ut de förslag som ansågs genomförbara fick eleverna rösta fram en vinnare.

Förvaltningen har under perioden påbörjat arbetet med ett nytt utegym i Johannesfred för att öka möjligheten till spontanaktivitet i området. Projektet finansieras med trygghetsmedel och anläggandet sker under hösten.

Stöd till föreningar

Föreningsbidrag har under våren beviljats till tolv ideella föreningar som bedriver verksamhet som kompletterar eller stödjer nämndens verksamhet.

Den lokala rutinen för föreningsbidrag revideras under hösten så att den överensstämmer med stadens riktlinjer.

Samverkan med föreningslivet

Förvaltningen har under perioden sett över förutsättningar att hitta en långsiktig lösning för samarbete med Björklunds hage 4H som bedriver verksamhet i Norra Ängby som är mycket uppskattad av brommaborna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	92	92 %	92 %	89		87 %	75 %	2024
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	53 %	54 %	52 %	55 %		56 %	56 %	2024
Analys								
Andelen barn och unga som deltar i kulturaktiviteter på fritiden har minskat jämfört med 2023. Brommas resultat (53 procent) är något lägre än staden totalt (56 procent). Andelen ungdomar som är nöjda med <i>tillgången</i> till kulturaktiviteter är betydligt högre (80 procent) än andelen som <i>deltar</i> i kulturaktiviteter (53 procent).								
En förklaring till att ungdomars deltagande i kulturaktiviteter inte uppnår nämndens och stadens mål kan vara det höga deltagandet i idrottsaktiviteter. 92 procent av Brommas barn och unga deltar i idrottsaktiviteter på fritiden. För att locka unga till att prova på kulturaktiviteter har Fritiden ordnat olika kulturaktiviteter under sommaren. Inom ramen för nya Ungdomens hus kommer kulturaktiviteter i olika former att erbjudas, såsom musikskapande och dans.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	82 %	82 %	82 %	82 %		80 %	76 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	80 %	79 %	83 %	81 %		77 %	77 %	2024
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	75 %	68 %	68 %		68 %	66 %	2024

Nämndmål: 1.5.1 Brommaborna har tillgång till kultur, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nöjdheten med kulturlivet i stadsdelsområdet har ökat men är fortfarande lågt gällande kultur i form av teater, bio, musik och dans bland vuxna brommabor. I Bromma erbjuds framförallt kultur i form av trädgårdskultur och välskötta parker och naturområden. Under 2023 genomfördes ett kulturprojekt i samverkan mellan stadsmiljöverksamheten och förskolan "När träden får berätta" i Åkeshovs arboretum. Satsningen ska fortsatt lyftas som besöksmål genom kommunikationsinsatser under året.

Barn och unga i Bromma möter ett brett kulturutbud och har möjlighet att prova på eget skapande i förvaltningens fritidsverksamhet. Verksamheten erbjuder kultur- och andra fritidsaktiviteter till barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga. Under skolloven genomförs en mängd aktiviteter i samverkan med kultur- och idrottsföreningar.

För att stärka samverkan med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar ska förvaltningen se över möjligheten att samverka genom idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Genom förskolans utbildning får barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Förskolan ska verka för att ge barn möjlighet att ta del av professionell kultur genom Kulan och genom olika samverkansprojekt som till exempel med biblioteken. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. Förskolan deltar i det stadsgemensamma arbetet med framtagande och implementering av lekvärdesriktlinjer vilket ska främja utevistelse och barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva.

Verksamheter inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) samverkar med föreningsliv och andra organisationer för att utveckla kultur- och idrottsaktiviteter för målgruppen.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit

stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller umgås. Några exempel på aktiviteter som erbjuds är yoga, lättgymna, balansträning, träning i gym och boule. Det förebyggande och uppsökande arbetet fortsätter under planperioden.

Äldre som bor på vård- och omsorgsboende erbjuds regelbundet kulturupplevelser och meningsfulla aktiviteter. Enligt de senaste resultaten från brukarundersökningen behöver aktiviteterna däremot utvecklas ytterligare för att uppnå ökad nöjdhet med innehållet.

Föreningsbidrag delas ut en gång om året till lokala föreningar för att bidra till ett levande kultur- och föreningsliv inom stadsdelsområdet. Ett prioriterat område 2024 är verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor. Förvaltningen ska också identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler.

För att öka möjligheten att utöva och ta del av kultur i stadsdelsområdet ska förvaltningen utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler inom stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
▶	Förvaltningen ska se över möjligheten att samverka med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar genom IOP (Idéburet offentligt partnerskap)	2024-01-01	2024-12-31	
▶	Förvaltningen ska utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.5.2 Brommaborna har tillgång till välskötta parker och grönområden som är tillgängliga och erbjuder aktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Parker och naturområden är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Det är viktigt att brommabor och besökare är nöjda med utformning och skötsel av det gemensamma gröna rummet.

Förvaltningen ansvarar för skötsel, underhåll och utveckling av Brommas parker och naturområden. En god stadsmiljö har betydelse för trivsel och livskvalitet. Stadsmiljön ska bidra till allmänhetens hälsa genom att erbjuda rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra. Det ska finnas möjlighet till spontanaktiviteter för alla åldrar. Fler spontanaktivitetsytor ska tillskapas i inom stadsdelsområdet. Bland annat ska det vinnande förslaget i skolungdomarnas omröstning 2023 genomföras.

Förvaltningen har stor kunskap om naturvård och miljöskydd och har en mycket god lokalkännedom, vilket utgör det främsta planeringsinstrumentet. Planering för parkinvesteringar- och reinvesteringar sker på lång sikt. Utifrån förvaltningens parkförsörjningsplan, som revideras årligen, genomförs investeringar och reinvesteringar i parker och grönytor. För att få in olika perspektiv i arbetet med större investeringar och planerade projekt i parkmiljöer tillvaratas även medborgarförslag och synpunkter från allmänheten samt från rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet. I samband med parkupprustningar tas hänsyn till behov av mötesplatser såsom grillplatser och parksoffor.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga arbetar förvaltningen löpande med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder samt att genomföra tillgänglighetsåtgärder i naturreservaten. Vid nya anläggningar i utemiljön beaktas tillgängligheten tidigt i planeringsprocessen. Planering av insatser sker också utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel brommabor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	77 %	82	72	73 %		80 %		2024
<p>Analys</p> <p>Resultatet innebär en ökning från föregående år med fyra procentenheter men ligger strax under målet. Sett till hela Bromma är förvaltningens bedömning att det finns ett brett utbud av aktiviteter i parker och naturområden. På grund av stadsdelsområdets geografiska storlek är det en utmaning att säkerställa att satsningar på aktivitetsytor kommer alla till del. Tillgången till parkmark som kan omvandlas till aktivitetsytor är dessutom begränsad i vissa stadsdelar. En annan möjlig anledning till att målet inte uppnås trots stora satsningar på nya aktivitetsytor kan vara den låga svarsfrekvensen i medborgarundersökningen eller att satsningarna vänder sig till en annan målgrupp än de som huvudsakligen besvarat undersökningen; svarsfrekvensen för Bromma var 45 procent, vilket motsvarar 412 personer, och målgruppen 65 år eller äldre utgjorde 64 procent av de svarande. Enligt Stockholms stads strategi för spontanidrottsytor är flickor 13-20 år en prioriterad målgrupp, vilket legat till grund för förvaltningens planering. Ännu en orsak till att målet inte uppnås kan vara att planerade aktivitetsytor inte har hunnit anläggas färdigt ännu.</p> <p>Hittills under 2024 har förvaltningen anlagt en hinderbana i Blackeberg och påbörjat anläggandet av en utomhusscen/paviljong i Tunnlandsparken. Ett nytt utegym i Tunnlandsparken färdigställdes under sommaren. I början av hösten påbörjar förvaltningen anläggandet av ett nytt utegym i Johannesfred för att öka möjligheten till spontanaktivitet i området. Nya mötesplatser skapas bland annat vid Höglandstorget och längs strandpromenaden vid Ålstensången. De pågående upprustningarna färdigställs under hösten.</p> <p>För att förbättra informationen kring vilket utbud som finns pågår ett arbete med att uppdatera informationen på stadens hemsida. Arbetssättet med medborgarbudget inom stadsmiljöverksamheten förväntas ge bättre resultat genom att öka förvaltningens möjligheter att tillgodose brommabornas önskemål vid kommande satsningar på aktivitetsytor.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska inom ramen för parkinvesteringar utveckla samverkan med ideella föreningar för personer med funktionsnedsättning för att stärka tillgänglighetsperspektivet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska tillskapa fler spontanaktivitetsytor.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fyra verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att tre mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt och ett delvis. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för de tre underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Miljömässigt hållbara inköp

Under perioden har förvaltningen intensifierat arbetet med att minska klimatpåverkan från inköpta livsmedel och förbrukningsartiklar. Detta har skett genom kontinuerlig uppföljning och analys av inköpsdata. Samtliga verksamheter inom förvaltningen arbetar för att minska användningen av produkter i PVC -och vinylplast. Inköpen av plasthandskar har upphört sedan produkten tagits bort ur Agresso.

Under andra tertialet har ett nytt system implementerats för att följa upp inköp av livsmedel från upphandlade leverantörer. Utfallet för Bromma stadsdelsnämnd under perioden januari till juli 2024 är 1,6 kg CO₂ per kilogram livsmedel, vilket är i linje med stadens målsättning. Siffrorna före och efter systembytet är ej jämförbara.

Hållbar äldreomsorg

Under året görs en särskild satsning på miljöarbetet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden med stöd från miljöförvaltningen och förvaltningens miljösamordnare. Arbetet pågår och kommer att fortsätta under hösten. Under perioden har ett pilotprojekt genomförts gällande att öka andelen ekologiska livsmedel på ett vård- och omsorgsboende. Resultat och eventuella slutsatser redovisas i samband med verksamhetsberättelsen. Arbetet med kemikalierapportering och inköp av engångsplast fortsätter under året med regelbundna avstämningar för att identifiera förbättringsmöjligheter.

Minskad elförbrukning

Inom staden pågår en omställning till LED-belysning utifrån ny lagstiftning. Övergången till LED-belysning är aktuell i flera av Brommas verksamhetslokaler. Gränsdragningen för stadens bolag utifrån samverkansavtalet gör att förvaltningen har stött på utmaningar både gällande investeringsmöjligheter och gällande kostnader samt vem som bär ansvaret för utbytet. Arbetet fortsätter under hösten.

Förvaltningen sökte och beviljades klimatinvesteringsmedel för att sätta upp solceller vid Tranebergs plaskdamm. Solcellerna kommer att bidra med el till driften av plaskdammens teknikhus. Om detta pilotprojekt faller väl ut kommer solceller att sättas upp vid fler plaskdammar inom stadsdelsområdet.

Under perioden januari till juli 2024 har det skett minskning i förvaltningens elförbrukning med -1,4 procent jämfört med samma period föregående år. Det är svårt att dra tydliga slutsatser kring minskningen på grund av flera faktorer. Bland annat kan förändringar i lokalernas yta, ansvar för elkostnader och eftersläpande statistik påverka utfallet.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Under hösten 2024 förväntas stadens nya miljöprogram, som sträcker sig till 2030, träda i kraft. Tills dess fortsätter arbetet utifrån Stockholms stads miljöprogram 2020-2023. För att bidra till att målen i miljöprogrammet uppnås har förvaltningen fortsatt arbetet med följande:

Samverkan

- Förvaltningen har bidragit med synpunkter till stadens nya klimathandlingsplan samt kemikaliehandlingsplan genom att bidra med perspektiv och inspel för genomförandet.
- Förvaltningens deltagande i stadens nätverk för miljösamordnare möjliggör månatliga möten för information, diskussion och kunskapsutbyte.
- Intern samverkan kring miljöfrågor inom förvaltningen främjas genom att utpekade roller ingår i ett miljönätverk.
- Under sommaren har samverkan med miljöförvaltningen kring feriearbetare ägt rum.

Inköp

- Pågående arbete fokuserar på att minska plastinköp i förvaltningens verksamheter och på förvaltningskontoret. Användningen av pappersmappar istället för plast har ökat. Arbetet med vägledning för hållbar äldreomsorg och kemikaliesmart förskola pågår. Arbetet fortsätter med att förändra inköpsbeteendet och minska överanvändningen.

Inköpen av plasthandskar har upphört sedan produkten tagits bort ur Agresso.

- Verksamheter som hanterar livsmedel strävar efter att välja klimatsmarta alternativ, minska köttkonsumtionen och prioritera ekologiska inköp. Medvetenheten i verksamheterna tycks ha ökat men hinder och utmaningar har identifierats.
- Kemikaliehantering utvärderas genom stadens kemikaliesystem Chemsoft med målet att byta ut eller ersätta produkter som innehåller skadliga ämnen. Ett mer medvetet arbetssätt har tagits fram och håller på att implementeras.
- Implementering av Byggvarubedömningen (BVB) inom stadsmiljöverksamheten möjliggör granskning av kemikalieanvändning i egna anläggningsprojekt och bidrar till utfasningen av skadliga kemikalier. Implementeringen av Byggvarubedömningen har resulterat i att icke-godkända material bytts ut mot godkända i de projekt som har loggats.

Kommunikation

- Kommunikation som verktyg för att skapa beteendeförändringar inom miljöområdet ska utvecklas både internt och externt. Kommunikationen med brommaborna avseende miljö och klimat sker genom sociala medier och genom annonser i lokaltidningen.

Innovation

- Förvaltningen har tilldelats klimatinvesteringsmedel för att installera solceller vid Tranebergs plaskdamm. Solcellerna kommer att bidra med el till driften av plaskdammens teknikhus. Åtgärden utgör ett pilotprojekt och om det faller väl ut kommer projektet utökas till fler plaskdammar. Pilotprojektet kan utvärderas tidigast 2026.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider				1,7 kg CO2 per kg livsmedel		1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation				2,3 GWh		2,6 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: 2.1.1 Brommaborna vistas i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö. Arbetet utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar målen i Stockholms stads miljöprogram. Miljöhandlingsplanen ska uppdateras löpande och arbetet ska redovisas årligen. Förvaltningen genomför kartläggningar av hur verksamheterna kan

minska sin klimatpåverkan. Därefter får verksamheterna stöd i genomförandet av åtgärder. Klimatförbättrande åtgärder sker till exempel genom investeringar och beteendeförändringar. Skadliga material och plaster ska fasas ut, framförallt i verksamheter där barn och unga vistas. Genom uppföljning i verktyget Hantera Livs och underlag från inköpssystemet ska förvaltningen få ner sin klimatpåverkan från livsmedel.

Verksamheterna arbetar med att förebygga avfall, bland annat genom minskad användning av engångsprodukter och utfasning av plastprodukter med skadliga kemikalier. Verksamheterna återanvänder, sorterar och återvinner avfall. Förvaltningen bidrar till produktionen av biokol genom att leverera växtmaterial efter till exempel röjningar. Vid upprustning av utemiljöer återanvänds material. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med att genomföra åtgärder för att minska elförbrukningen fortsätter. I dialog med fastighetsägare utreds behovet av att byta ut gamla vitvaror och belysning.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

I samband med nybyggnationer ska förvaltningen verka för etablering av laddinfrastruktur för elbilar/laddhybrider.

Förvaltningen ska se över om det är möjligt att bygga en förskola i trä utan att det blir kostnadsdrivande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel verksamheter som serverar måltider som mäter sitt matsvinn minst två gånger per år						80 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter ska arbeta för att finna arbetssätt och aktiviteter som inspirerar eller bidrar med ny kunskap på miljöområdet till medarbetare/organisationen. I tertialrapport 2 redovisas genomförda och planerade insatser som ligger till grund för utmärkelsen "Årets miljöinsats i Bromma"	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska undersöka möjligheten att vid nya hyresavtal använda en grön bilaga för kravställande av miljöaspekter i lokaler	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att erbjuda vårdnadshavare och medarbetare inom förskolan att köpa matlådor till självkostnadspris för att minska matsvinnet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar och söka investeringsmedel för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31	
 Varje förskoleområde inom förvaltningen ska använda gemensam matsedel som är anpassad till stadens mål	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för en av två underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och att årsmålet för en indikator inte uppnås. Bedömningen grundar sig också på att ett av två underliggande nämndmål prognostiseras att uppnås helt och att ett inte uppnås. Vidare grundas bedömningen på att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen kommer att genomföras under året.

Ekologiska måltider och livsmedel

Periodens utfall för januari till juli ligger på 51,4 procent, vilket är under stadens målsättning på 70 procent men en ökning från förra tertialet. Ökningen under andra tertialet beror till stor del på det pilotprojekt som genomförts inom äldreomsorgens kök med att öka andelen ekologiska inköp av livsmedel och måltider. På uppdrag av förvaltningsledningen utreds hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel inom förvaltningen. Utredningen ska utmynna i åtgärdsförslag för att öka andelen ekologiska livsmedel. Samtidigt testas nya arbetssätt för att främja en hållbar livsmedelsanvändning.

Förvaltningen utreder också möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Förvaltningen bedömer att åtgärden kan bidra till att öka andelen ekologiska livsmedel.

Biologisk mångfald i stadsdelsområdet

Förvaltningen fortsätter arbetet med åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Nedan listas pågående och planerade åtgärder under året:

- Bekämpning av de invasiva arterna parkslide, parksallat, jättebalsamin, kanadensiskt gullris och gul skunkkalla pågåer.
- Räddning och räkning av salamanderbeståndet i Olovslundsdammen, i samarbete med Olovslundsskolan genomfördes under våren.

- Borttagning av vassrotfilt vid Olovslundsdammen genomfördes under mars månad.
- Faunadepåer har skapats i form av stående och liggande död ved.
- Fågel-/fladdermusholkar har beställts och kommer att placeras ut under hösten.
- Två återbrukade insektshotell har satts upp vid Olovslundsdammen.
- Fem träd har planterats och fler kommer att planteras under hösten.
- Naturmark och bruksgräsytor i Johannelund har ombildats till slåtteräng.
- En femtedel av stadsdelsområdets gräsytor sköts som slåtteräng och två femtedelar sköts som långgräs. Under kommande vinter planerar förvaltningen att se över skötseln av gräsmarker i hela Bromma för att bedöma om fler ytor bör övergå till ängsslåtter.
- Under perioden har projektet med inventering av pollinatörer och deras födoresurser fortlöpt och ytterligare nio platser har inventerats. Resultatet kommer att ligga till grund för framtida justering av skötselmetoder.
- I år sköts en femtedel av stadsdelsområdets gräsytor som slåtterängar och ytterligare två femtedelar sköts som långgräs. Under kommande vinter planerar förvaltningen att se över skötseln av gräsmarker i hela Bromma för att bedöma om fler ytor bör övergå till ängsslåtter.
- Som skötselmetod och ekosystemtjänst inför förvaltningen skogsbeta i Kyrksjölötens naturreservat under september. Det är framförallt skogsmark men även en del gräsmark som kommer att betas från sly.
- En sandbädd för insekter har anlagts i Johannelund.
- I lekparken Småkryp har Brommas första kompost för löv och annat växtavfall etablerats för att gynna småkryp.
- Under evenemanget Sommar i Bromma deltog Stadsmiljöenheten och delade ut fröpåsar med så kallad "fjärilsblandning" - en blandning av blommor som lockar pollinerande insekter och därmed gynnar den biologiska mångfalden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				46,96 %		70 %	70 %	2024
Analys								
<p>Utfallet för perioden januari till juli ligger på 51,4 procent, vilket är under stadens målsättning på 70 procent men en ökning från förra tertialet. Ökningen under andra tertialet beror till stor del på det pilotprojekt som genomförts inom äldreomsorgens kök med att öka andelen ekologiska inköp av livsmedel och måltider. På uppdrag av förvaltningsledningen utreds hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel inom förvaltningen. Utredningen ska utmynna i åtgärdsförslag för att öka andelen ekologiska livsmedel. Samtidigt testas nya arbetssätt för att främja en hållbar livsmedelsanvändning.</p> <p>Förvaltningen utreder också möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Förvaltningen bedömer att åtgärden kan bidra till att öka andelen ekologiska livsmedel.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen högräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.1 Brommaborna har tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska vidareutveckla och stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker, naturområden och naturreservat utifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Åtgärder för biologisk mångfald genomförs utifrån handlingsplanen. Förstärkning sker av kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter så att spridningsfunktioner för lokala spridningssamband fungerar. Ekologiskt kritiska områden och svaga länkar identifieras så att lämpliga förstärkningsåtgärder kan planeras.

Särskilt fokus är på

- åtgärder som gynnar grova träd, sammanhängande skog och död ved – särskilt för arter knutna till ekmiljöer och äldre barrskog,
- åtgärder som minskar trafikens barriäreffekter och förstärker livsmiljön för groddjur och andra våtmarksarter,
- åtgärder som ökar artmångfalden i gräsmarker och planteringar – särskilt för pollinatörer,
- åtgärder som förstärker stränder som livsmiljöer och spridningsvägar

För att gynna fågellivet och den biologiska mångfalden ska bärbuskar och fruktträd prioriteras i allmänna parker. Det finns idag gott om gröna korridorer, fruktträd och bärbuskar, inte minst i Brommas 16 koloniområden. Förvaltningen arbetar också aktivt med brukarskötselavtal där samarbete sker med brommabor, bostadsrättsföreningar och stadsodlingsföreningar om specifika ytor.

För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd, död ved sparas till faunadepåer, upprustade parker klimatanpassas och material återanvänds. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram (SÅP) som innehåller platsspecifika åtgärdsförslag för Bromma. Samverkan sker också genom de lokala åtgärdsplanerna (LÅP) för Judarn, Kyrksjön, Råcksta träsk, Ulvsundasjön och Bällstaån.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal nya träd som förvaltningen planterar						30		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för parkskötsel i egen regi	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.2 Förvaltningens verksamheter serverar mat som gynnar biologisk mångfald

 Uppfylls inte

Beskrivning

Förvaltningen ska öka andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Det har varit en stor utmaning för verksamheterna att nå stadens mål att 70 procent i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel ska vara ekologiska. Arbetet ska nu stärkas genom att förvaltningen säkerställer att stadens matstrategi är implementerad fullt ut i alla verksamheter som serverar mat. Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel behöver höjas inom förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Detta förväntas öka andelen ekologiska inköp eftersom verksamheten då kommer att ha egen rådighet över inköpen. Förvaltningen behöver också analysera vilka hinder och möjligheter som verksamheterna upplever för att kunna sätta in rätt åtgärder för att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för kommunala förskolor som saknar tillagningskök. Tillagningskök i egen regi förväntas ge högre kvalitet, ökad andel ekologiska inköp och stordriftsfördelar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens verksamheter ska analysera hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel	2024-01-01	2024-12-31	
 Stadens måltidsstrategi ska implementeras i alla verksamheter som serverar mat	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att den underliggande indikatorn uppfylls samt att underliggande nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt. Bedömning grundar sig också på att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Gång- och cykelbanor

Stadsmiljöenheten arbetar löpande med skyndsamt borttagning av hinder på parkvägar. Medel reserveras årligen för att åtgärda ojämnheter i beläggningen på gång- och cykelvägar. Underhållsbehovet av parkvägar är stort och det finns behov av extra tilldelning av nycklade medel.

Bromma har tilldelats medel inom ramen för Stockholm vid vattnet för upprustning av strandpromenaderna vid Svartviksslingan och Traneberg/Johannelund. Åtgärder som genomförs är bland annat byggnation av spänger, grusning av gångvägar, reparation av kajer samt nya strandnära sittplatser. Under hösten ska även en ny ledstång sättas upp i Ålstensskog, i anslutning till strandpromenaden.

Effektiva och hållbara transporter

Förvaltningens medarbetare har i huvudsak transporterat sig via gång, cykel och kollektivtrafik. I de verksamheter där bil behöver användas, till exempel inom hemtjänsten, används till största delen elbil. Parkdriftentreprenörens fordonspark drivs till 100 procent fossilfritt. Digitala möten bidrar till minskat resande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.1 Gång- och cykelbanor på parkmark i Bromma är framkomliga och trafiksäkra

● Uppfylls helt

Beskrivning

Möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet ska vara goda. Det ska vara enkelt att ta sig fram till kollektiva färdmedel, oavsett funktionsförmåga. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med

trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara hög.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genomföra tillgänglighetsåtgärder längs Brommas strandpromenader förutsatt att särskilda medel beviljas för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.2 Brommas verksamheter har effektiva och hållbara transporter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att skapa goda förutsättningar för hållbara tjänsteresor och transporter. Förvaltningens verksamheter använder klimatsmarta transportsätt så som cyklar, elcyklar, elbilar och kollektiva färdmedel i det dagliga arbetet. Resor med flyg ska undvikas helt. Längre resor sker i första hand med tåg. Många möten genomförs även fortsättningsvis digitalt, vilket minskar resandet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställd indikator

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel fordon i förvaltningens fordonsflotta som är eldrivna	100 %					80 %		2024

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för den underliggande indikatorn prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Giftrfri miljö

För att öka säkerheten i hanteringen av kemikalier behöver arbetet fortsätta utvecklas med stöd av framtagna rutiner, förvaltningens miljösamordnare samt särskilt tilldelade lokala administratörer för varje avdelning.

Verksamheterna strävar efter att sluta köpa in produkter med PVC-/vinylplast. Inköpen av plasthandskar har upphört sedan produkten tagits bort från Agresso.

Byggvarubedömningen (BVB)

Utrustning som ska används i stadsmiljön ska kontrolleras och dokumenteras i Byggvarubedömningen, BVB. Under perioden har en loggbok för skötsel av plaskdammar registrerats i BVB. Projekt som är aktuella under året är skötseln av plaskdammar, anläggandet av ett utegym i Johannesfred, anläggandet av en hinderbana i Blackeberg samt uppbyggnaden av Högländstorget. Implementeringen av Byggvarubedömningen har resulterat i att icke-godkända material bytts ut mot godkända i de projekt som har loggats. Under året är fyra projekt aktuella och avsikten är att alla större projekt ska omfattas. En brist är att många av de material som används inom parkdriften inte har klassificerats i verktyget ännu.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet Östra

Utredningen av orsaker till dålig badvattenkvalitet i Ängbybadet Östra pågår och kommer att slutföras under hösten. Under badsäsongen har Ängby Östra haft "Bad avrådes"-skyltning på grund av dåliga provresultat de senaste somrarna. En tydlig skyltning har satts upp vid badet och extra städåtgärder har utförts för att renhålla efter gässen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentrepriser där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen						100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2024

Nämndmål: 2.4.1 Brommabornas hälsa främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska erbjuda en hälsosam miljö fri från skadliga kemikalier. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier ska fortsatt minska. Kunskapen ska öka hos förvaltningens medarbetare om hur miljövänliga val och inköp görs. Skadliga produkter ska ersättas med mer miljövänliga produkter. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft används för att kartlägga, riskbedöma och byta ut kemikalier som används i verksamheterna.

I verksamheter som serverar mat ska kraven vara höga på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning. För att säkerställa detta ska bland annat kompetensen hos förvaltningens kökspersonal öka genom utbildningssatsningar.

Avfallsmängderna ska minska genom återbruk och genom minskad användning av plast- och engångsartiklar.

Samarbete med entreprenörer för utveckling av ett hållbart samhälle sker bland annat genom klassificeringssystemet Byggvarubedömningen (BVB). Byggvarubedömning görs av material som används vid ny- om- och tillbyggnationer. BVB innebär att byggrelaterade produkter bedöms utifrån kemiskt innehåll samt miljöpåverkan under livscykeln. Bedömningen görs för att främja produktutveckling mot en giftfri och god miljö samt för att säkerställa hållbara leverantörskedjor.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet östra har vid kontroller visats vara dålig/ej tillfredsställande. Under året ska förvaltningen utreda orsakerna till den bristfälliga vattenkvaliteten i syfte att på sikt kunna förbättra den.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter minimerar inköp och användning av engångsplast	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda den bristfälliga vattenkvaliteten i Ängbybadet östra	2024-01-01	2024-12-31	
 Inköp av PVC/vinylhandskar ska minska i förvaltningens verksamheter genom alternativa produkter som inte innehåller skadliga kemikalier.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har sju verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga nämndmål samt KF-mål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under

respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för samtliga fyra underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Budget i balans

Nämndens prognostiserade resultat för 2024 efter resultatöverföringar uppgår till 1 866,9 miljoner kronor efter fondförändringar och nettobudgeten för 2024 uppgår till 1 885,7 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet ligger 18,8 miljoner kronor över budgeten som därmed är i balans.

De senaste åren har omvärlden varit föränderlig ur ett ekonomiskt perspektiv. Det är av vikt för nämnden att kunna hantera en situation där intäkterna minskar och kostnaderna ökar. I denna hantering är förmågan att vara proaktiv och medveten central. För att vara detta genomför förvaltningen löpande ekonomisk uppföljning, prognostisering och planering. Detta sker i form av månadsrapporter, tertialrapportering, verksamhetsplanering och flerårsplanering. Om negativa avvikelser observeras vidtas åtgärder utifrån avvikelens art. Strukturella och väsentliga avvikelser hanteras vanligen utifrån åtgärdsplaner. Negativa avvikelser av mer tillfällig eller mindre karaktär hanteras från fall till fall.

Att ändra ekonomiska lösningar för att hantera ekonomisk obalans kan innefatta en omställningstid. Förvaltningen har därför en centralt avsatt buffert. Det finns normalt även möjlighet att hantera mindre ekonomisk obalans genom nedprioriteringar.

Utvecklings- och innovationsråd

För att fortsatt kunna leverera välfärdstjänster med hög kvalitet behöver förvaltningen fokusera på att resurserna används på ett effektivt och bra sätt, vilket är ett av förvaltningens tre fokusområden. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att ineffektiva arbetssätt tas bort. För att stärka, utveckla och främja innovationsarbetet i hela organisationen har förvaltningen inrättat ett utvecklings- och innovationsråd. Rådet består av representanter från olika verksamhetsområden vars uppgift blir att stödja verksamheterna i utvecklings- och innovationsarbetet. Det fortsatta arbetet har inväntat nyrekrytering av verksamhetscontroller till förvaltningsstaben. Denne är på plats från och med september och arbetet i det nyuppstartade rådet påbörjas under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99 %			99,1 %		100 %	100 %	Tertial 2 2024
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99 %			98,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2024
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.1.1 Brommas ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Beskrivning

Driftbudgeten för Brommas stadsdelsnämnd är 1 871,7 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 26,0 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomisk hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Åtgärderna i handlingsplanerna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen.

Förvaltningen ska inventera behov och säkra rätt beslutsunderlag för att optimera användningen av förvaltningens lokaler. Nyinvesteringar i lokaler ska undvikas. Vid behov av nya lokaler ska förvaltningen primärt hyra lokal i fastighet som staden äger.

Att använda tilldelade resurser på ett bra och effektivt sätt är ett av förvaltningens identifierade fokusområden 2024. För de identifierade fokusområdena ska förvaltningens avdelningar tillsammans göra en förflyttning. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas. Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Prognostiserar en budget i balans	Ja			Ja	Ja	Ja		Aug 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens innovationsförmåga ska stärkas och utvecklas.	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att använda resurser på ett mer effektivt och bra sätt. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertiärrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för samtliga underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Brommabor är självförsörjande

Enheten för arbete och försörjning handlägger cirka 300 hushåll rörande brommabor som är i behov av ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll är på ungefär samma nivå som tidigare år men det utbetalda ekonomiska biståndet har ökat. Orsaker till ökningen är främst nytillkomna barnfamiljer med många barn, inflationen samt av riksdagen beslutad höjning av normen för ekonomiskt bistånd.

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är 0,69 procent

vilket är oförändrat sedan tertiäl 1 men en ökning från 0,66 procent i verksamhetsberättelsen 2023. Orsaken är främst att personer på SHIS boendet Kopparbacken har avslutat sin etablering och förts över från Intro Stockholm till förvaltningen. Även lågkonjunkturen påverkar att fler är berättigade att få ekonomiskt bistånd. Avdelningen prognostiserar att nå årsmålet om 0,8 procent.

Andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat marginellt, andelen kvinnor är högre än andelen män i likhet med tidigare år. Fler kvinnor än män är sjukskrivna och har mer komplex problematik vilket ofta innebär att det tar längre tid innan de är redo för arbete. Resultat från genomförd brukarundersökning hösten 2023 visar även att kvinnor är mindre nöjda med de insatser som erbjuds. Ett arbete pågår för att ta reda på vad det kan bero på.

Arbetet med att upprätta förändringsplaner är fortsatt prioriterat för att tidigt kunna erbjuda stöd och insatser till enskilda att uppnå självförsörjning. Det systematiska arbetet med att få brommabor att närma sig arbetsmarknaden fortgår genom arbetsträning och vidare till jobbtorg. Andelen som har ekonomiskt bistånd på grund av sjukskrivning har minskat från 31 procent till 20 procent på ett år vilket indikerar att arbetsätt och samverkan mellan förvaltningen och regionen gett positiva resultat för denna grupps självförsörjning.

Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser som beviljas ska hålla en hög kvalitet och leda till förändringar för den enskilde i syfte att bli självförsörjande genom arbete.

Förvaltningens sysselsättning- samt arbetsträningsverksamhet Bromma Arbetsmarknadscenter har ett pågående utvecklingsarbete tillsammans med enheten för arbete och försörjning och Jobbtorg för att säkerställa att brommabor får stöd och hjälp från rätt verksamhet som möjliggör självförsörjning. 34 personer har remitterats till Bromma arbetsmarknadscentrum från enheten för arbete och försörjning under året och 13 av dessa individer aktualiserats vidare till Jobbtorg för bland annat arbetsträning, Stockholmsjobb eller kontakt med studie- och yrkesvalskonsulent.

Personer med funktionsnedsättning

Genom individuella mål och uppföljningar följer förvaltningens beställare upp att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Under året har hittills 21 personer, varav 9 kvinnor och 12 män med funktionsnedsättning som är beviljad daglig verksamhet eller sysselsättning tagit ett steg närmare arbetsmarknaden. Enheten för vuxna har vid årets andra tertiäl totalt 21 personer, varav 9 kvinnor och 12 män, som har tagit ett steg närmre ordinarie arbetsmarknad. De flesta har gjort det genom att börja studera eller genom att ha beviljats stöd till arbete eller studier via stadens verksamhet Iwork.

För de personer som inte har möjlighet till att närma sig arbetsmarknaden ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Feriejobb

Förvaltningen har tillhandahållit 492 platser hittills, prognosen är att 547 platser kommer att tillhandahållas under året då feriejobb kommer möjliggöras under höstlovet. 426 ungdomar

(214 killar och 212 tjejer) har feriearbetat under sommarperioden. Arbete med att prioritera ungdomar till feriejobb pågår.

Verksamhetsförlagd utbildning - VFU

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör även en viktig rekryteringsgrund.

Näringslivsfrämjande arbete

Förvaltningen har under året arbetat med att stärka samverkan med näringslivet på flera sätt. Under perioden har samverkan med näringslivet skett vid fem tillfällen och totalt under året har samverkan skett vid 14 tillfällen. Dessa har varit inom ramen för platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg, vid styrelsemöten med den lokala företagarföreningen och genom samverkan i enskilda frågor så som nedskräpning samt vid planering av evenemanget "Sommar i Bromma". Eventet "Sommar i Bromma" väntas leda till stärkt samverkan mellan förvaltningen, näringslivet och civilsamhället.

Under året kommer förvaltningen ha dialoger i olika former med privata utförare inom förskola, LSS-verksamhet och hemtjänst.

Förvaltningen deltar likt föregående år i evenemanget "årets företagare" och delar under hösten ut pris för årets trygghetsskapande företag.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,69 %	0,65 %	0,72 %	0,66 %	0,8 %	0,8 %	1,5 %	Tertial 2 2024
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,47 %	0,42 %	0,52 %	0,43 %	0,5 %	0,5 %	1,0 %	Tertial 2 2024
Analys Andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något, fler kvinnor än män har procentuellt sätt långvarigt bistånd. Fler kvinnor än män är sjukskrivna och har mer komplex problematik. Brukarundersökning som genomfördes under sommaren visar att kvinnor är mindre nöjda med insatserna som enheten för arbete och försörjning erbjuder. Många individer har insatser via Bromma arbetsmarknadscenter och en del har gått vidare till stadens jobbtorg för insatser. Eftersom gruppen med långvarigt bistånd har komplex problematik tar det lång tid innan de är redo för arbete. Enheten arbetar med att undersöka varför och kommer att genomföra en jämställdhetsanalys under året.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	492			636	547	475 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	8			25	15	15 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestudenter samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	81 st			89 st	81 st	80 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	426 st	214 st	212 st	439 st	475	475 st	11 000 st	Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
Analys			
Arbetsmarknadsförvaltningen redovisar att de arbetade initialt utifrån möjligheten att genomföra en pilot med jobbgaranti i några stadsdelsförvaltningar. Det kortsiktiga rekryteringsbehovet av undersköterskor var dock relativt litet, vilket inte gör det möjligt för ett fåtal stadsdelsförvaltningar att inom befintlig budget anställa de som omfattas av en jobbgaranti. Ska en jobbgaranti införas behöver det ske inom samtliga stadsdelsförvaltningar samtidigt. Arbetsmarknadsnämnden saknar mandat och kompetens för att införa en sådan garanti och även för att utreda ytterligare jobbgarantier, då uppdraget kräver utredning av personal- och arbetsgivarfrågor, exempelvis hur en jobbgaranti förhåller sig möjligheten att tillämpa provanställning, heltid som norm, kompetensbaserad rekrytering och gällande kollektivavtal.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Brommaborna försörjer sig genom eget arbete

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med att ge likställigt stöd till brommabor för att uppnå egen försörjning fortgår, med fokus på framförallt kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Samverkan är en nyckelfaktor i arbetet mot självförsörjning. Arbetet med befintliga samverkansformer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt, framförallt för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Samverkan sker bland annat med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen samt genom samverkansformen Finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet (FINSAM) mellan staden, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och

Region Stockholm. Förvaltningen fortsätter samarbetet med en förtroendeläkare som ett led i arbetet. En effektiv användning av insatserna Stockholmsjobb, offentligt skyddad anställning (OSA), praktikplatser och förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser gör att vägen till självförsörjning blir kortare. Förvaltningen ska tillhandahålla platser till Stockholmsjobb.

För personer med funktionsnedsättning ska Brommas dagliga verksamhet utvecklas för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. I enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet ska personer med funktionsnedsättning kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. Förvaltningen ska arbeta för att fler praktikplatser kan erbjudas för personer med funktionsnedsättning som möjliggör för fler att ta ett steg närmare arbetsmarknaden. Genom individuella mål och uppföljningar följer förvaltningens beställare upp att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. För de personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Ungdomar i Bromma får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov. Genom regional samverkan mellan feriehandläggare i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma, utökas möjligheten till feriearbeten i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund.

Inom ramen för de upphandlingar som genomförs ska sociala krav ställas på de företag som blir upphandlade för att tillgängliggöra arbetsplatser.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Antal personer med funktionsnedsättning med insatsen daglig verksamhet (LSS) eller sysselsättning (SoL) som tagit ett steg närmare ordinarie arbetsmarknad.	21	12	9	16	21	8		Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda fler praktikplatser för personer med funktionsnedsättning inom förvaltningens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 I Bromma är samverkan med företagare god

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare i Bromma. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen. Fler personer får möjlighet att försörja sig genom eget arbete. Genom samverkan i olika former, till exempel platssamverkan, skapas kontaktytor både mellan olika företag och mellan företag och förvaltning. En god samverkan med det lokala näringslivet är betydelsefullt i arbetet med trygghetsfrågor och leder samtidigt till kontakter som möjliggör för fler praktikplatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden. För att stärka samarbetet och tydliggöra kontaktvägar för företagen kring olika frågor fortsätter arbetet med att utveckla kommunikation riktad till företagare.

Näringslivet i Bromma har en hög branschbredd och bidrar till utveckling av stadens verksamhet bland annat som leverantör och utförare av kommunal kärnverksamhet som, förskola, skola, verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. En vanlig kontakt med företag i staden sker vid tillsyn av privata avtalsleverantörer inom äldreomsorg och verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen genomför också dialoger med företag inom stadsdelsområdet som bedriver hemtjänst, förskola och friskola.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillfällen då samverkan/dialog mellan stadsdelsförvaltningen och näringslivet ägt rum, till exempel inom ramen för platssamverkan, företagsevenemanng eller möten med den lokala företagarföreningen	14				18	10		Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska samverka med det lokala näringslivet inom ramen för samverkansöverenskommelsen och trygghetsarbetet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska stärka samverkan med näringslivet vid Brommaplan genom samverkansmöten med fokus på trygghet/trygghetsskapande åtgärder	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för två av tre underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt. Årsmålet för en av KF:s indikatorer kommer inte att uppnås då ett minderårigt barn berörts av vräkning. Prognosen är dock att utfallet inte kommer att försämrats under året samt att boende erbjudits i det aktuella ärendet.

Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Vräkningsförebyggande arbete

Allt fler söker bistånd till boendelösningar vilket kan vara tecken på att hemlösheten ökar. Förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet.

En familj med en ungdom på 17 år har vräcks från sitt boende under perioden. Familjen bor nu på ett tillfälligt boende. Ungdomen har erbjudits ett mer permanent boende. Förvaltningens prognos är att inga fler vräkningar ska ske under året som berör barn boende i Bromma.

I de fall det inkommit ett meddelande avseende avhysningar från hyresvärderna har 181 av 185 kunnat avvärjas. I de fyra ärenden där avhysning inte kunnat avvärjas har handlat om att förvaltningen inte fått kontakt med enskild eller att avhysningsgrunderna var så omfattande att de inte gick att avvärja.

Medborgarkontoret ger bostadsvägledning till nyanlända som behöver söka bostad och ställa sig i olika köer för att få möjlighet till bostad när boendetiden löper ut. För närvarande är det flera som deltar på bostadsvägledning i grupp. En socialsekreterare arbetar på SHIS-boendet Kopparbacken och ger stöd till familjerna när de söker bostäder. Det har resulterat i att nio familjer har fått ett förstahandskontrakt under perioden.

För att stärka den interna samverkan i arbetet med att förebygga och motverka hemlöshet har ett arbete påbörjats med att upprätta ett samverkansforum med representanter från socialtjänst och äldreomsorg med målet att öka samordningen av stödet till personer som lever i hemlöshet i Bromma.

Tryggt och varaktigt boende

Antal lägenheter förvaltningen har till försöks- tränings- och jourlägenheter är totalt 42

stycken. Under året har beståndet utökats med en jourlägenhet.

På förvaltningens socialpsykiatriska boende Långskeppet är alla platser tillsatta och efterfrågan på lediga lägenheter är hög. Arbetet med att göra om de fåtal kvarvarande stödboendeplatser till bostad med särskild service i syfte att möta efterfrågan från staden samt förtydliga insatserna som erbjuds inom verksamheten och på så sätt höja kvaliteten.

Inom förvaltningens 15 grupp- och servicebostäder (LSS) bor 93 personer med funktionsnedsättningar (36 kvinnor och 57 män). Ytterligare en gruppboende kommer att öppna 1 oktober i Mariehäll.

För att säkra att de äldre har ett tryggt och varaktigt boende informeras äldre i ett tidigt skede om vilka boendebalterniv som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation för att kunna bo kvar hemma längre. Information ges genom biståndshandläggare, vårdcentralerna samt postutskick som har skickats till alla som fyllt 75 år i Bromma. Valfärdstekniken utvecklas snabbt och möjliggör på flera sätt att de äldre kan vara självständiga i sin vardag med hjälp av olika tekniska hjälpmedel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	97,84 %			100 %	90 %	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem				3		8	Tas fram av nämnd	2024
  Antal vräkningar som berör barn				1		0	Tas fram av nämnd	2024
Analys En familj med en ungdom har blivit vräkt under tertial 1 vilket innebär att årsmålet om att inga barn ska beröras inte kommer nås under året. Ungdomen har blivit erbjuden boende men tackat nej. Under tertial 2 har inga barn berörts och prognosen är att utfallet ska stanna vid en ungdom under 2024.								

Nämndmål: 3.3.1 Brommaborna har ett tryggt och varaktigt boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter och utgår från stadens hemlöshetsprogram. För att undvika att personer hamnar i hemlöshet stärks det förebyggande arbetet där långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden prioriteras och trösklarna för att få en fast bostad sänks. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en särskilt prioriterad målgrupp där barnens behov uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Ett viktigt arbete i detta är att stärka den interna samverkan inom förvaltningen kring det vräkningsförebyggande

arbetet. Socialtjänsten och äldreomsorgen ska utveckla sin samverkan för att förebygga och motverka hemlöshet bland äldre i Bromma. Medborgarkontorets verksamhet ska utvecklas för att nå fler brommabor i behov av bland annat bostadsvägledning.

Brommabor som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får stöd för att komma vidare till ett eget boende. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet akuta boendelösningar samt öka antal bostadskontrakt enligt modellen "Bostad först".

I Bromma ska personer med funktionsnedsättning som har behov av bostad med särskild service inte behöva vänta på att få insatsen verkställd. I de fall insatsen av någon orsak inte kan verkställas omedelbart ska kompensatoriska insatser erbjudas. Ingen ska tacka nej till en grupp- eller servicebostad på grund av att de inte har råd med den. Tydlig information ges till brommabor som beviljas bostad med särskild service om de statliga och kommunala ekonomiska bidrag som den enskilde kan ansöka om.

Äldre informeras i ett tidigt stadium om vilka boendialternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation så att den passar och är tillgänglig. Många äldre vill kunna bo kvar hemma, möjligheten till det kan förlängas med hemtjänstinsatser och genom utvecklig och införande av välfärdsteknik.

För att säkerställa att bostäder med särskild service, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Prognoser för kommande behov av olika boendeformer tas fram årligen inom boendeplaneringsprocessen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska upprätta ett samverkansforum för att öka samordningen av stödet till personer som lever i hemlöshet i Bromma	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för sex av nio underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och tre att uppnås delvis. Bedömningen grundar sig

också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

AMI - Aktivt Medskapandeindex

Genom den årliga medarbetarenkäten som genomfördes i februari har förvaltningen fått ett underlag att arbeta vidare med för att fortsätta utveckla verksamheten. I enkäten finns nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för AMI, samt tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. AMI-index har ökat från 79 till 82 sedan föregående år. Denna ökning har skett parallellt med förvaltningens särskilda satsning på projektet aktivt medarbetarskap som inkluderat samtliga chefer och medarbetare i förvaltningens olika verksamheter. Modellen med övningar på arbetsplatsträffar har bidragit till utvecklad dialog och reflektion kring medarbetarskapet inom avdelningarna. Arbetet fortsätter under resten av året och under hösten kommer en enkät skickas till cheferna för att få information om hur de upplever satsningen och om övningarna har gett önskade effekter i arbetsgrupperna.

Det verksamhetsområde som står för den största höjningen av AMI-index är äldreomsorgen, vilket påverkat det övergripande resultatet positivt. Verksamheterna har stabiliserats med en ökad chefstäthet och chefskontinuitet. Medarbetare har erbjudits fler arbetsplatsförlagda utbildningar och reflektionstid.

Även det aktiva arbete som förvaltningens chefer genomfört tillsammans med HR-funktionen kring rehabiliteringsärenden och svåra personalärenden antas ha bidragit till höjningen av AMI-index.

Index skiljer sig mellan förvaltningens enheter/områden och det krävs fördjupade analyser inom varje verksamhet för att identifiera utvecklingsområden och upprätta handlingsplaner.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett av tre fokusområden som förvaltningen särskilt satsar på i år och under kommande år. Kompetensförsörjningen är den största utmaningen som förvaltningen står inför och som redan påverkar verksamheten.

För att säkerställa en god kvalitet i verksamheten och att alla arbetssökande behandlas likvärdigt har förvaltningen ett fortsatt fokus på kompetensbaserad rekrytering. Under våren genomfördes en workshop på temat där 23 chefer deltog. Ytterligare tre tillfällen är planerade till hösten för resterande chefer. Utbildningen är obligatorisk för alla chefer enligt beslut i förvaltningsledningen. Workshopen ger cheferna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter inom rekrytering och öva på att ta fram arbetsprover som stöd i rekryteringen.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att stärka arbetsgivarvarumärket för att attrahera fler medarbetare till Bromma. Resultatet i årets medarbetarundersökning visar att andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra har ökat sedan 2023. Förvaltningen fortsätter att genomföra insatser för att medarbetare och chefer ska känna engagemang, trivas och utvecklas i Bromma.

Heltid som norm och timavlönad personal

Alla medarbetare som önskar erbjuds att arbeta heltid. För att öka andelen heltidsanställda har arbetet med resursteam inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med

funktionsnedsättning fortsatt inom respektive verksamhet. Resursteam är en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Förutom att det medför tryggare anställningsvillkor för medarbetaren förväntas åtgärden även höja kontinuiteten för brukaren. Resursteamerna minskar också behoven av timavlönad personal.

Andelen timavlönad personal har en nedåtgående trend men utmaningar kvarstår. Inom LSS-verksamheterna är sjukfrånvaron fortsatt hög och det är svårt att rekrytera personal till resursteamet, vilket gör att behovet av timvikarier kvarstår. Inom äldreomsorgen har enheterna kommit olika långt med implementeringen av resursteam vilket också innebär ett fortsatt behov av timavlönad personal. Andra orsaker till ett fortsatt behov av timavlönad personal inom äldreomsorgen är de nya reglerna för dygns- och veckovila, som inneburit schemaändringar som lett till vakanta pass, samt att det varit en utmaning att rekrytera undersköterskor.

Inom flera förskoleområden används sedan tidigare tillsvidareanställd personal som vikarier för att minska andelen timavlönade, vilket resulterat i att förskolans behov av timanställda är lågt.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Statistiken för sjukfrånvaron visar på en fortsatt positiv trend med en sjunkande sjukfrånvaro. Arbetet med tidiga insatser, regelbundna uppföljningar och hälsofrämjande insatser fortsätter. Det förebyggande arbetet prioriteras fortsatt, med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron där hälsosamtal är en viktig åtgärd. Cheferna får fortsatt stöd från personalenheten genom hela rehabiliteringsprocessen.

Förvaltningen arbetar enligt fastställt årshjul för att på ett systematiskt sätt undersöka arbetsmiljön, vidta åtgärder och följa upp effekterna.

Arbetet med att utveckla friskfaktorer fortsätter inom ramen för stadens kvalitetsprogram, utveckling av chefsprofilen samt aktivt medarbetarskap och är även en naturlig del i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet.

Under våren har förvaltningen fortsatt arbetet med dialoggrupper kring misskötsamhet och rehabilitering, där koppling till flera av friskfaktorerna finns. Två dialoggrupper har startats under våren med 16 chefer och totalt har närmare 70 procent av cheferna deltagit i dessa grupper.

En grundläggande arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud har slutförts. Ytterligare en arbetsmiljöutbildning har planerats och kommer att genomföras i samverkan med arbetsgivarrepresentanter och skyddsombud. Nya chefer har även fått en introduktion i stadens incidentrapporteringsystem IA, där arbetsskador, tillbud och andra incidenter rapporteras, åtgärdas och följs upp systematiskt.

Förvaltningen har genomfört kompetenshöjande insatser inom arbetsmiljörelaterade frågor. För att öka kunskapen om tystnadskultur på arbetsplatsen har Förvaltningsgruppen deltagit i en workshop på temat. För att öka kunskapen om inlåsnings effekter och för att främja ett hållbart arbetsliv har förvaltningen bjudit in alla chefer och Förvaltningsgruppens fackliga

representanter till en föreläsning på temat den 10 oktober.

En ny stadsövergripande handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten har fastställts och avdelning socialtjänst och fritid har påbörjat implementeringen genom att presentera handlingsplanen och tillhörande stödmaterial för ledningsgrupper.

Resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt aktiva åtgärder har presenterats i samverkansgrupperna under perioden. Brommas interna Arbetsmiljöhandbok har även reviderats.

Implementering av riktlinje för chefstruktur

Kommunfullmäktige beslutade den 29 januari 2024 om en ny riktlinje för chefsstrukturen i staden. Med riktlinjen och det tillhörande vägledningsmaterialet som stöd har förvaltningen gjort en kartläggning av verksamheters och chefers förutsättningar och därefter inlett en analysfas. HR-funktionen och ekonomifunktionen utgör ett stöd i detta arbete. Löpande information om nuläget har getts till chefer via fysiska chefsforum och genom informationsbrev från stadsdelsdirektör. Information och dialog har skett kontinuerligt i Förvaltningsgruppen och en tidplan har tagits fram. Bedömningen är att förvaltningen ska ha ett förslag för samverkan i Förvaltningsgruppen under september månad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	82	83	82	79		83	83	2024
Analys								
Resultatet är hämtat från årets medarbetarundersökning som genomfördes under februari. Utfallet för AMI-index har ökat från 79 till 82 sedan föregående år. AMI består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex samt tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Resultatet för Bromma ligger högre än staden totalt samt medelvärdet för övriga stadsdelsförvaltningar som båda ligger på 81. Utfallet för samtliga delindex har ökat med tre indexpunkter jämfört med 2023. Under 2023 påbörjades satsningen aktivt medarbetarskap med målet att medarbetare och chefer ska känna engagemang, trivas och utvecklas i Bromma. Utfallet pekar på att satsningen har gett resultat. Den särskilda satsningen på aktivt medarbetarskap fortsätter under återstoden av 2024.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	5,1				5,1	5,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	24,9				23	20	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
Analys								
Inom verksamhetsområdet har andelen arbetade timmar av timavlönad personal legat runt 27-28 procent de senaste åren.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
För att minska andelen timavlönad personal har ett resursteam startats upp. Andelen arbetade timmar av timavlönad personal har minskat successivt. I juni 2023 var andelen 27,3 procent (rullande tolv), i december 2023 26,5 procent och i mars 2024 25,7 procent. Baserat på den positiva utvecklingen och arbetet med att utöka resursteamet prognostiseras att årsmålet kommer att uppnås delvis med ett utfall runt 23 procent.								
 	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	22,1			15	12,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
Analys Andelen timavlönade har en nedåtgående trend men har stigit marginellt jämfört med mätningen i maj. Utfallet är något lägre än samma tid föregående år. En tänkbar orsak till att årsmålet inte nås kan vara den skärpning av efterlevnaden av dygns- och veckovilan som infördes i slutet av förra året och som medfört korrigeringar av personalens scheman, vilket i sin tur har inneburit fler vakanta pass som har krävt bemanning av timavlönade. En annan bidragande orsak att målet inte nås kan vara utmaningar att rekrytera undersköterskor. Många medarbetare har inte hunnit ta ut Socialstyrelsens intyg om skyddad yrkestitel ännu, något som numera är krav för att få arbeta som undersköterska. Ytterligare en orsak är lagstiftningen som gör att den kortaste perioden för en månadsanställning är tre månader. Under sommaren medför det att verksamheterna har svårt att månadsanställa för hela sommarperioden då alla inte vill eller kan arbeta upp till tre månader, till exempel på grund av studier. Det medför en ökning av timavlönade för att kunna bevilja all ordinarie personal semester under sommaren. För att minska andelen timavlönade inom äldreomsorgen har ett resursteam inrättats inom en verksamhet och används nu till 90 procent, vilket gör att behovet av timavlönad personal minskar. Ambitionen är att fler verksamheter ska inrätta resursteam men enheterna har olika förutsättningar och har därför kommit olika långt i arbetet.								
 	Sjukfrånvaro	8,2 %	6,8 %	8,5 %	9 %	8,5 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse
Analys Sjukfrånvaron redovisas som rullande tolv månadersgenomsnitt per juli.								
 	Sjukfrånvaro dag 1-14	2,8 %	2,5 %	2,8 %	3,08 %	2,8 %	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse
Analys Sjukfrånvaron redovisas som rullande tolv månadersgenomsnitt per juli.								

Nämndmål: 3.4.1. Medarbetare i Bromma har goda förutsättningar att göra ett bra jobb med fokus på brommaborna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglat av tillit.

Kompetensförsörjning är det andra av tre strategiska fokusområden där förvaltningen ser

behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och akademien utvecklas. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt som bidrar till att lösa nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart sätt - ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som i slutändan kommer brommaborna till del.

Förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet ska genomsyra allt arbete i organisationen. Satsningen "Aktivt medarbetarskap" som påbörjats under 2023 fortsätter under 2024. Alla verksamheter arbetar med övningar som kopplar till medarbetarskapet på arbetsplatsträffar eller andra i mötesforum. Satsningen förväntas leda till bestående effekter eftersom arbetet pågår löpande under två år. Satsningen har en tydlig koppling till stadens personalpolicy, kvalitetsprogram och till friskfaktorer. Målet med satsningen är delaktiga, engagerade medarbetare som bidrar till kvalitet och utveckling som skapar värde för brommaborna.

Som ett led i kvalitetsarbetet uppmuntras fler verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. En referensgrupp ska bildas som ger stöd till verksamheterna i arbetet med att upprätta bidrag.

Förvaltningen ska arbeta med att stärka arbetsgivarvarumärket för att på det sättet attrahera fler medarbetare att söka sig till Bromma. Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund. Förvaltningen ska öka sin kunskap och få insikter om nya generationers medarbetare för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar.

Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Medarbetare ska känna att deras arbete är meningsfullt och att de är delaktiga i utvecklingen av verksamheten och i arbetet med att uppnå satta mål. För att stärka kompetensen inom förvaltningens verksamheter uppmuntras medarbetare att genomföra utbildningar som anordnas av både staden och förvaltningen.

Förvaltningen ska ge stöd i ledarskapet, dels genom utbildningsåtgärder, dels genom dialogmöten utifrån olika teman. Basutbildning för nya chefer ska ge en stabil grund för att arbeta som chef i Bromma. Chefer ska leda i enlighet med stadens chefsprofil. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur, samtidigt som utmanande situationer ska kunna hanteras. Förslaget till riktlinje för ny chefsstruktur tydliggör befattningen chef, dess uppdrag, befogenheter och mandat samt säkerställer en enhetlig chefsstruktur och skapar bättre förutsättningar för ett hållbart ledarskap, vilket gynnar verksamheterna samt stärker arbetsgivarvarumärket. Under

2024 kommer detta att medföra ett stort förändringsarbete som berör alla verksamheter inför införandet 2025.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Målet är att minst 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Antalet timavlönade ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resursteam. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Den kompetensbaserade rekryteringsprocessen ska stärkas och kompletteras med mallar för arbetsprover inom respektive verksamhetsområde för att säkerställa att kravprofilen för respektive befattning uppnås.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olycksfall samt bidrar till en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Arbetet med

- att utveckla och förbättra det förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet fortsätter
- att utveckla friskfaktorer fortsätter bland annat inom ramen för stadens kvalitetsprogram, utveckling av chefsprofilen och den särskilda satsningen ”Aktivt medarbetarskap” samt i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet.
- att förebygga otillåten påverkan ska intensifieras och sker främst inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen fortsätter att prioriteras likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron. Under 2024 fortsätter dialoggrupper för chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering och misskötsamhet. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra.

Bromma ska vara en jämställd arbetsgivare. Osakliga löneskillnader ska utjämnas och nolltolerans mot diskriminering och trakasserier ska råda.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen på enhetsnivå, avdelningsnivå och på förvaltningsövergripande nivå.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra	75 %			71 %		72 %		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som upplever att arbetet känns meningsfullt	88 %			85 %		86 %		2024
 Andel medarbetare som är insatta i arbetsplatsens mål	89 %			87 %		88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En referensgrupp ska startas för att stödja förvaltningens enheter vid upprättande av bidrag till Kvalitetsutmärkelsen	2024-01-01	2024-05-31	
Analys En referensgrupp har startats och gett återkoppling på framtagna bidrag till kvalitetsutmärkelsen.			
 För att öka kunskapen inom organisationen om vad innovation är och varför alla verksamheter behöver arbeta med innovation ska alla medarbetare uppmuntras att genomföra stadens innovationsutbildning, modul 1 – Varför ska jag arbeta med innovation?	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra åtgärderna i den samverkade handlingsplanen för att nå heltid som norm och minska andelen timavlönade	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen uppmuntrar verksamheter att delta i stadens Kvalitetsutmärkelse	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens chefer ska stärka förmågan att kunna anpassa sitt ledarskap till olika generationer för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar hos framtidens generation.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens chefer ska stärka sin kompetens om våld i nära relation för att kunna stödja utsatta medarbetare att få rätt hjälp	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens ska stärka och utveckla cheferna i kompetensbaserad rekrytering bland annat genom att öka kunskapen om arbetsprover.	2024-01-01	2024-12-31	
 Socialtjänsten och äldreomsorgen ska i samverkan utveckla processen kring mottagande av studenter från vård- och omsorgsutbildningar	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka enhetens AMI. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för de fyra underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Elektroniska inköp

Genom att inköp i första hand görs genom stadens inköpssystem garanteras att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Systemutnyttjandet totalt för hela organisationen var under perioden januari till och med juli 42 procent, vilket innebär en ökning jämfört med 2023 då utfallet var 38 procent. En del större investeringsprojekt genomförs under hösten, vilket innebär att utfallet kan ändras under året.

Uppföljning av avtal

Förvaltningen arbetar med att stärka rutinerna vid uppföljning av upphandlingar och har under perioden tagit fram en uppföljningsrutin för avtal enligt LOU. Rutinen kompletteras med uppföljningsverktyg. Syftet är att förtydliga roller, ansvar och förväntningar vid avtalsuppföljning. En inventering av väsentliga avtal för systematisk avtalsuppföljning har också genomförts.

Ett pilotprojekt genomfördes under våren i syfte att testa en modell för att stärka förarbetet inför att ett upphandlingsförfarande påbörjas. Rutinen ska härnäst användas inför kommande större upphandlingar.

Bromma har 18 lokala avtal där kontraktsvärdet överstiger två miljoner kronor. Av dessa avtal har nio följts upp hittills under året och resterande nio avtal kommer att följas upp under hösten.

Krisberedskap

Förvaltningen har uppdaterat krisledningsorganisationen och genomfört en grundläggande utbildning i stabsmetodik i syfte att stärka den civila beredskapen. Förvaltningen deltog i mars i den stadsövergripande övningen STADSÖ 2024, vilken gav förvaltningen en bild av fortsatta utvecklingsbehov. En utbildnings- och övningsplan för krisledningsorganisationen är framtagen. I oktober deltar förvaltningens krisledningsorganisation i en gemensam övning tillsammans med Järva och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen planerar aktiviteter under Beredskapsveckan (vecka 39) i samarbete med Järva och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar. Syftet är att stärka den civila beredskapen både internt i organisationen och externt i stadsdelsområdet.

En workshop i säkerhetshöjande åtgärder i förvaltningshuset genomfördes under april. En sammanställning av brister och åtgärder ska upprättas och utmynna i nya rutiner och en förbättrad säkerhetskultur generellt.

Otillåten påverkan

För att stärka stadens förmåga att motverka välfärdsbrott utförs interna kontroller utifrån

respektive verksamhetsområde med framtagen checklista samt kunskapshöjning bland medarbetare genom digitala utbildningar.

Under året har arbetet med otillåten påverkan inkorporerats i samverkansöverenskommelsen med polisen (SÖK) genom att en arbetsgrupp etablerats med fokus på systemhotande brottslighet.

För att stärka rekryteringsprocessen och undvika felrekryteringar ska samtliga chefer delta i en obligatorisk utbildning i kompetensbaserad rekrytering. Ett antal chefer har genomfört utbildningen under våren och resterande kommer att göra det under hösten.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Ett arbete med framtagande av ny risk -och sårbarhetsanalys pågår och den första fasen (riskinventering och analys) slutförs under september. Fas två (åtgärder och kontinuitetshantering) påbörjas under senhösten och slutförs under nästa år. Förslag till övningsplan avdelningsvis utifrån kontinuitetshantering kommer att tas fram och presenteras för förvaltningsledningen i december.

Informationssäkerhet

En lokal handlingsplan för informationssäkerhet och dataskydd 2024-2026 har tagits fram och fastställdes av förvaltningsledningen under maj månad. Handlingsplanen är upprättad för att ta hand om de brister som har uppmärksammats vid tidigare revisioner och granskningar.

Som en del i arbetet med att stärka informationssäkerhetskulturen i förvaltningen uppmanas medarbetare och chefer att genomföra stadens obligatoriska e-utbildningar om informationssäkerhet. Chefer rekommenderas att även gå chefsutbildningar om informationssäkerhet samt fördjupande e-utbildningar. Arbetet fortgår också med att göra de lokala tillämpningsanvisningarna kända i verksamheterna samt med att upprätta verksamhetsnära rutiner utifrån anvisningarna.

Förvaltningen har under perioden fortsatt arbetet med att förklara alla it-tjänster som används i verksamheten samt att utse objektägare och objektledare. 70 procent av alla it-tjänster har förklassats och objektägare/objektledare har utsetts för cirka 90 procent. Arbetet fortsätter under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	41,66 %			37,52 %		38 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		100 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %					100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.1 Brommas verksamheter har en hög beredskap för oväntade händelser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla verksamheter ska ha en hög beredskap för oväntade händelser.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga fortsätter stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Förvaltningen ska uppdatera sin krisledningsorganisation samt krisledningsplan i syfte att stärka den civila beredskapen. Utbildning och övning av krisledningsstab planeras och genomförs löpande under året. Förutom utbildningsinsatser och övningar ska den civila beredskapen stärkas genom kommunikationsinsatser riktade till allmänheten. För att kunna ge brommaborna och andra som vistas i stadsdelområdet information och stöd vid samhällskriser har fyra trygghetspunkter inrättats i Bromma.

Förvaltningen ska delta i den stadsövergripande övningen STADSÖ 2024 som kommer hantera krigsorganisationen.

För att Brommas äldre och andra sårbara grupper ska vara trygga är det av stor vikt att beredskapen är hög i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Inom verksamheterna finns planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall. Inom äldreomsorgens alla verksamheter finns

handlingsplaner för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer. Boenden och förskolor planerar för beredskapslager och för att klara grundläggande måltidsbehov för brukare, barn och personal i flera dygn.

Åtgärder utifrån förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys genomförs inom respektive avdelning. Kris- och kontinuitetsplaner på både övergripande och verksamhetsnivå ska kontinuerligt utvecklas och uppdateras utifrån ny kunskap. Krisövningar ska genomföras för att säkerställa att planerna fungerar och är kända av alla.

Inköp ska i första hand göras genom stadens inköpssystem, vilket garanterar att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Andelen elektroniska inköp ska öka under 2024. I syfte att stärka beredskapsförmågan för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras.

Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska förstärka och systematisera arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en plan för att stärka den civila beredskapen	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.2 Informationssäkerhetsarbetet i Bromma är effektivt och ändamålsenligt för brommabornas trygghet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Enligt Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet ska förvaltningen ha ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Arbetet bidrar till brommabornas trygghet och förtroende för Bromma och för staden som helhet. Informationssäkerhet innebär skydd av information, oavsett om den är muntlig, pappersbunden eller digital. Arbetet utförs inom tre områden; organisatorisk säkerhet, IT-säkerhet och fysisk säkerhet.

Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen. Det är verksamhetens chef som ansvarar för att den egna verksamhetens informationshantering följer riktlinjer för informationssäkerhet.

Åtgärder ska genomföras inom varje verksamhet för att stärka informationssäkerhetsarbetet. Bland annat ska enhetschefer/rektorer säkerställa att alla medarbetare har genomfört stadens

obligatoriska utbildningar om informationssäkerhet.

IT-system som verksamheterna använder ska informationsklassas. Informationsklassningen hjälper verksamheten att välja rätt åtgärder för att skydda informationen. All informationshantering har en ansvarig chef som benämns objektägare. Varje IT-tjänst ska också ha en objektledare. Objektledaren ansvarar för drift och förvaltning av tjänsten samt säkerställer att tjänsten informationsklassas. Under året ska alla IT-tjänster som hanterar information ha en objektägare och en objektledare.

Om en informationssäkerhetsincident inträffar ska en väl fungerande incidenthantering minska konsekvenser för verksamhet och berörda individer. Fel åtgärdas och bidrar till att förvaltningens informationshantering ständigt förbättras genom utvärdering och lärande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att informationssäkerhetsarbetet inom förvaltningens verksamheter har stärkts	 Ja			 Ja	 Ja	Ja		Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nyckelpersoner inom avdelningarna ska utbildas i de lokala tillämpningsanvisningarna	2024-01-01	2024-12-31	
 Objektägare och objektledare ska utses för varje IT-tjänst som verksamheten använder	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för fem av sex underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och en indikators årsmål kommer nås delvis. Bedömningen grundar sig också på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt samt att KF:s och nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Trygghetsskapande arbete

Trygghet och säkerhet är det tredje strategiska fokusområdet som förvaltningen särskilt satsar på i år och kommande år. Förvaltningens trygghetsarbete utgår från stadens trygghetsprogram och den lokala samverkansöverenskommelse som finns med polismyndigheten och utbildningsförvaltningen (SÖK). En trygghetskooordinator har rekryterats för att stärka upp trygghetsarbetet. Resultaten av årets medborgarundersökning visar att brommabornas upplevda trygghet ökat. Andel invånare i Bromma som känner sig trygga när de går ensamma hem på kvällen i sin stadsdel där de bor är 74 procent, jämfört med 59 procent för staden totalt. Detta är en positiv utveckling från 70 procent år 2023 i stadsdelsområdet. Andel invånare i Bromma som på det hela taget tycker att sin stadsdel är trygg att bo i är 88 procent, jämfört med 75 procent för staden totalt. Detta är en positiv utveckling från 86 procent år 2022. De förbättrade resultaten indikerar att förvaltningens intensifierade trygghetsarbete gett effekt för den upplevda tryggheten i Bromma. Arbetet ska bibehållas och fortsätta utvecklas.

Utifrån den nya lagstiftningen om kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet fortgår lägesbildsarbetet utifrån operativa BRÅ, där olika berörda funktioner inom förvaltningen tillsammans med polisen genomför gemensamma lägesbilder och prioriteringar. Arbetet med att ta fram gemensamma lokala lägesbilder och prioriteringar pågår kontinuerligt inom samverkansgruppen Operativa BRÅ. Arbetet sker på kort sikt och där det finns aktuella behov, riktas gemensamma åtgärder. Behov och åtgärder följs löpande upp. Samverkansgruppen bidrar till säkerställa att den lokala lägesbilden hålls aktuell och att åtgärder av berörda aktörer riktas geografiskt där de aktuella behoven finns. Samverkansgruppen fungerar som ett viktigt komplement till den lokala samverkansöverenskommelsen.

Äldreomsorgens förebyggande verksamheten har en betydande roll i att sprida information om hur brott kan förebyggas. Till exempel har verksamheten informerat om ett utbildningspaket, *Försök inte lura mig*, som polisen har tagit fram. Informationen har skickats till organisationer som PRO, SPF, Abra seniorer och Röda korset för vidare spridning.

Under januari månad genomfördes en workshop för samtliga deltagare i Brommas lokala SÖK i samverkan med länsstyrelsen och lokalpolisen. Fokus på workshopen var kompetenshöjning om brottsförebyggande metoden orsaksanalys där samverkansgrupperna påbörjade arbetet med orsaksanalyser och åtgärdsplaner.

Arbetet med kartverktyget Pointsurvey som hjälpmedel vid framtagandet av lägesbilder i Operativa BRÅ fortskrider och utvecklas. Till hösten planeras möten/workshops med utvecklarna till kartverktyget i syfte att förbättra och optimera användningsområdet genom att implementera idéer och förslag som kommit fram under vårens tillämpning av verktyget. Framåt väntar även en utökning av antalet aktörer som får möjlighet att rapportera in avvikelser i kartverktyget, såsom stadens mobila ordningsvakter, bevakningspersonal för SL, Grannstöd med flera, detta för att ytterligare spetsa till och få en så korrekt och aktuell lägesbild som möjligt.

Formerna för samverkansöverenskommelsen (SÖK) med fem fokusområden har arbetats fram under våren och försommar där bland annat en ny rollstruktur fastslagits i styrgruppen för SÖK. Den nya strukturen gör gällande att avdelningschefer ges större ansvar att sammankalla

samverkansgrupper, fördela och möjliggöra arbetstid för ändamålen med syfte att säkra framdrift i frågorna. Den reviderade organiseringen ska börjar gälla från och med september 2024 till årsskiftet. Då ska en utvärdering genomföras för att undersöka huruvida omorganiseringen lett till bättre resultat i samverkansgrupperna. Arbetet med åtgärdsplanerna för respektive fokusområde löper på enligt planering och kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen 2024.

Platssamverkan - platsaktivering

Förvaltningen har fortsatt platssamverkan i Brommaplan och Blackeberg med tillhörande åtgärdsplaner för trygghetsarbetet. Platssamverkan i Brommaplan utgår från arbete med social och situationell prevention. Deltagarna består av lokalt näringsliv, SL, MTR, Avarn, lokalpolisen, kulturskolan, idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och flera från förvaltningen såsom fältassistenter, representant från stadsmiljö samt trygghetskoordinator.

Utifrån den åtgärdsplan som togs fram inom ramen för SÖK och som beslutades i början av året har ett antal åtgärder genomförts och fler planeras. Till exempel har så kallade Stockholmsvärdar införts vid Brommaplan för att hålla stadsmiljön ren och trivsamt och för att bidra till att få fler i arbete. För att främja kultur och gemenskap undersöks möjligheten att göra Brommaplan till ett av stadens sommartorg 2025 och att skapa en permanent utomhusscen på torget. Arbetet fortsätter under hösten.

Blackeberg har identifierats av polisen som en öppen drogszen och området upplevs av brommarbor som otryggt. I platssamverkan Blackeberg har åtgärder genomförts och fler har planerats för att förbättra tryggheten och trivselt i området. En tjänstemannavandring, med fokus på belysningsunderhåll har genomförts tillsammans med trygghetssamordnare, stadsmiljö och trafikkontoret för att kartlägga behov av belysningsåtgärder i området. Polisen ansvarar även för att kontinuerligt utvärdera läget kring den öppna drogszenen och anpassa sin närvaro genom hotspot-patrullering för att bekämpa narkotikarelaterade problem med exempelvis planerade narkotikainsatser i området. Under sommaren har trygghetsskapande insatser genomförts i Blackeberg under projektet ”Sommar i Bromma” med fokus på ungdomar och barnfamiljer i samverkan med lokalt närings- och föreningsliv. För att främja kultur och gemenskap undersöks möjligheten till att göra Blackeberg till ett av stadens sommartorg 2025. Detta ses även över för Mariehällstorget på grund av den otrygghetsproblematik som observerats i Annedal. Ansökan om att få tre nya sommartorg i Bromma är en del i arbetet att testa nya arbetssätt med målet att öka brommabornas upplevelse av trygghet inom stadsdelsområdet.

Under sommaren har det stora trygghetsprojektet ”Sommar i Bromma” genomförts i trygghetsskapande syfte, genom att platsaktivera utvalda platser i samverkan med närings- och föreningsliv. ”Sommar i Bromma” har genomförts på fyra platser (Brommaplan, Alvik/Tranebergsparken, Blackeberg och Mariehäll/Annedal) under totalt fem veckor. Platserna är utvalda utifrån resultat från trygghetsundersökningar och arbete med lokal lägesbild i operativa BRÅ-forumet. Trygghetsprojektet utökades i år till att vara på fler platser i stadsdelen, under fler veckor samt under andra tider på dagen för att nå ut till fler medborgare. Näringsidkare har medverkat under ”Sommar i Bromma”, bland annat flera lokala ICA-handlare, gymkedjor, musiker, konstnärer och fastighetsbolag. Medborgarna har

uttryckt att eventet har skapat trygghet och att det är positivt att platserna fylls av aktiviteter.

Under april 2024 genomfördes ett möte tillsammans med externa aktörer där upplägget kring årets ”Sommar i Bromma” presenterades. Näringsidkare vid Brommaplan är exempel på aktörer som bjöds in och närvarade. Arbetet har till stärkt samverkan mellan förvaltningen, näringslivet och civilsamhället.

Under våren genomfördes ett möte för platssamverkan kring Brommaplan där bland annat svenska kyrkan, Revelop (fastighetsbolag), bibliotek Brommaplan och kulturskolan närvarade. Till detta möte bjöds även en samordnare för Skärholmens platsaktivering in för att delge goda exempel.

Trygghetsvandringar

Förvaltningen har planerat för att genomföra tre trygghetsvandringar under året dit allmänhet och tjänstepersoner från förvaltningen, lokala politiker, trafikkontoret, lokalpolisen samt andra samverkansaktörer bjuds in. Trygghetsvandringarna utförs i områden som tagits fram i lägesbild över trygghet och brottslighet i samverkan med lokalpolisen och utbildningsförvaltningen. Fokus är på platser som har hög grad av upplevd otrygghet eller oro för att utsättas för brott, samt med utgångspunkt i lokala lägesbilder. Under 2024 har en trygghetsvandring genomförts i Ulvsunda. I oktober och november kommer vandringarna ske på Brommaplan och i Alvik. Under trygghetsvandringarna har medborgare möjlighet att träffa kommunpolis, trygghetssamordnare, fältassistenter och andra tjänstepersoner för att diskutera upplevelsen av trygghet i stadsdelsområdet. Trygghetsvandringen i Ulvsunda hade ett rekordhøgt deltagarantal på uppemot 40 deltagare, merparten av dessa var allmänheten. En del av synpunkterna kunde relativt snabbt och enkelt åtgärdas av förvaltningen medan andra skickades vidare till exempelvis Trafikkontoret för åtgärder.

Utöver inplanerade vandringar har en tjänstemannavandring genomförts i Blackeberg. Vandringens fokus var på belysningsåtgärder, då den regionala trygghetsmätningen 2023 visade att en hög andel svarande upplever att Blackeberg har dålig belysning, vilket påverkar upplevelsen av trygghet. Trafikkontoret har genomfört och planerar att genomföra fler belysningsåtgärder i området. En tjänstemannavandring har även ägt rum vid Ungdomens hus inför öppnandet av den nya fritidsverksamheten. Vandringen genomfördes runt fastigheten och dess närområde i syfte att säkerställa en trygg utomhusmiljö för besökare och personal. Avvikelselista från vandringen håller på att åtgärdas.

Samverkansöverenskommelsen med polisen

Lokala styrgruppen för samverkansöverenskommelsen har föregående år beslutat om en ny struktur med fem prioriterande områden för samverkan:

- Unga i riskzon för destruktivt beteende
- Kriminella miljöer och livsstilar
- Otrygga och brottsutsatta platser
- Systemhotande brottslighet
- Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, med fokus på våld i nära relation

Nya samverkansgrupper har skapats och åtgärdsplaner för respektive grupp har tagits fram.

Åtgärdsplanen bilades tertialrapport 1 och uppföljning av åtgärdsplanen kommer redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

Unga i riskzon för destruktivt beteende

En pilot kommer att genomföras i Mariehäll som syftar till att nå, motivera och länka vidare föräldrar till skolstärkande/skolmotiverande råd- och stödsamtal. Under året kommer samverkansrutin skapas och användas när områdets förskolor och skolor i förskoleklass- och lågstadiet identifierar mönster av upprepade och längre frånvaro. Målsättningen är att minska antal elever med skolsociala problem.

I Blackeberg kommer ett arbete genomföras med kunskapshöjande information för personal inom förskolorna inklusive öppna förskolan samt personal inom förebyggande socialtjänst och barnhälsovård. Det kommer under hösten att genomföras en workshop där även polisen är inbjuden. Workshopen kommer att handla om risker med att vara vålds- och brottsutsatt, tidigt stöd och rättsprocessen. Detta syftar till att öka medvetenhet för att upptäcka barn i riskzon samt öka kunskap om socialtjänstens och polisens arbete kopplat till barn som utsätts för våldsbrott.

Arbete kring framtagande av nytt informationsmaterial riktat till ungdomar som kan användas i och av skolorna är planerat. Innehållet ska syfta till att stärka ungdomars motståndskraft mot kriminalitet samt stärka tillit till socialtjänst och rättssamhälle.

Arbete pågår i med att etablera den lokala strukturen kring ett sammanhållet arbete med barn och unga som begår eller riskerar att begå grova brott (Bob). Förvaltningen har påbörjat arbetet med att starta upp ett Bob-råd genom en arbetsgrupp bestående av kommunpolis, grundskolechef, avdelningschef socialtjänst och fritid samt verksamhetsutvecklare från stadsdelen och verksamhetschef från regionen. Avdelningschef är sammankallande och Bob-rådets möten sker inom ramen för samverkansöverenskommelsen och kommer hållas i anslutning till styrgruppen för SÖK:en. Arbetsgruppen har i uppdrag att ta fram en struktur och arbetssätt för det fortsatta arbetet. Arbetsgruppen ska rapportera och presentera ett förslag för styrgruppen under hösten.

Kriminella miljöer och livsstilar (inklusive våldsbejakande extremism)

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs. Under hösten fortsätter kompetenshöjande insatser genomföras i förvaltningen genom stadens digitala grundutbildning om våldsbejakande extremism och fördjupningsutbildning om våldsbejakande högerextremism samt användande av socialförvaltningens, CVE:s och Socialstyrelsens metodstöd och stödmaterial inom området våldsbejakande extremism.

Under perioden har en samverkansrutin för socialtjänst, skola och polis skapas för att öka möjligheterna att nå, motivera och länka vidare föräldrar i målgruppen till föräldrastödprogrammet *På rätt väg*. Programmet riktar sig till föräldrar med barn i åldern 9–15 år, som är oroliga för att barnet ska dras in i kriminalitet eller där barnet uppvisar riskbeteenden för kriminalitet. Alla fältassistenter har gått utbildning i föräldraprogrammet. Samtal ska erbjudas föräldrar som är oroliga för sina barn som visar olika tidiga orostecken gällande utåtagerande eller tecken som kan vara kopplat till nyfikenhet gällande kriminell

livsstil. Förvaltningens familjebehandlare kommer under hösten erbjuda stöd riktat till två mellanstadieskolor för att se om man kan stödja föräldrar som känner en oro i ett tidigt skede.

Familjebehandlarna kommer också förutom redan befintliga utbildningar komplettera teamet med utbildning i FFT (Funktionell familjeterapi). Målgruppen för denna evidensbaserade utbildning är familjer med ungdomar 11-18 år som har ett utåtagerande beteende, begår brott eller missbrukar. Utbildningen rekommenderas av Socialstyrelsen och Stockholms stad. Insatsen kan erbjudas efter ett biståndsbeslut av socialsekreterare.

Otrygga och brottsutsatta platser

Under hösten fortsätter arbetet med åtgärder för att öka tryggheten och trivseln i olika områden, med utgångspunkt i lägesbilden över trygghet och brottslighet samt de operativa lägesbilderna som görs veckovis. Trygghetsvandringar samt tjänstemannavandringar är genomförda i Blackeberg och Ulvsunda och planeras att genomföras i Brommaplan och Alvik. Förvaltningen arbetar också aktivt med platsaktivering av otrygga platser. Under sommaren har ett stort trygghetsprojekt ”Sommar i Bromma” genomförts med syfte att platsaktivera otrygga platser. Det har genomförts aktiviteter med syfte att även involvera invånare, civilsamhälle och föreningsliv i skapandet av trygga och trivsamma miljöer. Arbetet med kartverket PointSurvey pågår inom samverkansgruppen operativa BRÅ för att utveckla och underlätta rapportering av avvikelser för att utföra mer riktade och gemensamma trygghets- och brottsförebyggande insatser.

Från Mariehäll/Annedal har det under vår/sommar kommit rapporter från boende om att de känner viss oro kring situationen i området vad gäller bland annat droghandel samt individer som vistas i området. Förvaltningens fältassistenter har jobbat aktivt för att skapa en lägesbild som presenterats på Operativa BRÅ. Genom samverkan har polis fått området som prioriterat när de befinner sig inom stadsdelsområdet. Även stadens mobila vakter har fått Mariehäll/Annedal som ett prioriterat område att besöka när de befinner sig i stadsdelsområdet. Planering pågår för att utöka fritidsverksamheten i samverkan med andra aktörer för att möjliggöra ett bredare utbud inom fritiden som omfattar fler områden i stadsdelen.

Systemhotande brottslighet

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen (SÖK), är systemhotande brottslighet ett nytt prioriterat område. Förvaltningen har under januari startat en arbetsgrupp som tagit fram orsaksanalys och åtgärdsplaner.

Enhetschef inom enheten för vuxna är med i en arbetsgrupp mot välfärdsbrott inom personlig assistans. Arbetsgruppen har identifierat riskfaktorer vid utredning, verkställighet, utbetalning och uppföljning av insatsen personlig assistans. Utifrån riskfaktorerna har förslag på checklistor tagits fram. Checklistorna är tänkta att vara ett stöd för bedömning av om det finns en förhöjd risk för felaktig utbetalning i ett ärende och om det till följd av detta, finns behov av fördjupad kontroll eller uppföljning. Checklistorna har testats av de stadsdelsförvaltningar som ingår i arbetsgruppen under perioden 1 mars - 31 maj.

Ett material gällande otillåten påverkan har tagits fram som används på arbetsplatsträffar. Materialet ska öka kompetensen om välfärdsbrott och otillåten påverkan samt medvetenheten

om risken att i sin yrkesutövning utsätts för otillåten påverkan.

Förvaltningen arbetar med att stärka rutinerna vid uppföljning av upphandlingar. Inventering av väsentliga avtal för systematisk avtalsuppföljning har genomförts. Förvaltningen arbetar med att stärka rutinerna vid uppföljning av upphandlingar. Inventering av väsentliga avtal för systematisk avtalsuppföljning har genomförts. Löpande utbildningsinsatser för budgetansvariga genomförs för att upptäcka välfärdsbrottslighet.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, med fokus på våld i nära relation

Förvaltningens relationsvårdsteamet (RVT) har haft ca 200 inkommande ärenden på årsbasis de senaste åren men har under innevarande år ökat med ca 50 procent och verkar fortsätta öka. Relationsvårdsteamet kommer öka bemanningen med ytterligare en medarbetare under året för att det ska vara möjligt att handlägga ärenden med kvalitet och säkerställa skyddet för kvinnor och barn.

Barn som bevittnar våld är en särskilt utsatta. Arbetet pågår med att använda insatsen ”Tryggare barn” för att komma in i ett tidigt skede vid misstanke om våld. Insatsen beviljas via stadsdelens öppenvård och är tänkt att erbjudas redan i samband med att anmälan kommer in till mottagningsgruppen. Förhoppningen är att motivationen och mottagligheten hos föräldrarna är högst i det skedet. Enheten följer upp antalet ärenden där familjer har blivit erbjudna insatsen samt antal ärenden där familjer har samtyckt till insatsen.

Förvaltningen relationsvårdsteam planerar inom ramen för SÖK att utföra ett kompetenshöjande projekt med syfte att utbilda samtliga socialsekreterare och biståndshandläggare inom arbete och försörjning, vuxenheten och äldreomsorgen i FREDA kort-frågor, för att därefter ta fram rutiner och plan för insatser hos samtliga verksamheter.

Under vecka 47 äger *En vecka fri från våld* rum, förvaltningen kommer att delta i samarbete och utbyte med Järva och Hässelby-Vällingby genom föreläsningar och seminarier till allmänheten och personal. Syftet med veckan är att uppmärksamma det våldsförebyggande arbetet och inspirera till lokal och regional aktivitet och samverkan för att på så sätt driva utvecklingen framåt.

Tidigt stöd till barn och föräldrar

Arbetet med att förebygga och möta behov tidigt ska utvecklas. Förskolans specialpedagoger är en viktig del i det förebyggande arbetet som ger stöd och handledning till pedagogerna kring barn som har behov av särskilt stöd men också kring barn det finns en oro omkring. Som en del i det preventiva arbetet har specialpedagogerna fortsatt att arbeta med psykisk ohälsa hos små barn. En arbetsgrupp har under våren haft fokus på hur förskolan kan upptäcka psykisk ohälsa hos de allra yngsta barnen och hur förskolan kan stötta barnen och deras familjer. Syftet med att särskilt uppmärksamma denna åldersgrupp är att se om det är något mer verksamheten kan göra för att alla barn ska få en bra grund i förskolan. Tanken är också att tidigare kunna uppmärksamma de barn i förskolan som inte mår bra, så att de får det stöd de behöver för en gynnsam utveckling. En annan arbetsgrupp har fokus på vad förskolan kan erbjuda för de barn som har diagnosen autism för att kunna ge dessa barn bättre förutsättningar att utvecklas i förskolan.

Tre workshops har genomförts inom avdelning förskola i samverkan med andra enheter och

förvaltningar. Teman har varit ”Familjerätt” samt ”Barn som far illa, oro och orosanmälningar”. Genom att tidigt kunna lotsa familjer i behov till familjerätten för råd och stöd, med barnets bästa i fokus, finns möjlighet att förebygga långa och svårlösta konflikter. Genom ökade kunskaper om hur förskolan ska agera när det behöver göras en orosanmälan blir medarbetare och rektorer tryggare i hur de kan hjälpa barn och vårdnadshavare på förskolan, och hur de ska agera när det behöver göras en orosanmälan.

Vidare framkommer kring förvaltningens preventiva arbete riktat mot barn och familjer under mål 1.1.

ANDTS-förebyggande arbete (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel)

Förvaltningen ska under året höja preventionsindex mini-resultatet (minst nå årsmål) och utgå från identifierade utvecklingsområden 2023. Det ANDTS-förebyggande arbetet ska även så långt det är möjligt kopplas till lokala SÖK och annat befintligt relaterat arbete.

En föräldraföreläsning med fokus på alkohol och förebyggande föräldraskap har genomförts under perioden. Föreläsningen arrangerades i samarbete mellan fältgruppen, Mini Maria, polis och fyra högstadieskolor inklusive skolornas föräldraföreningar. Fältgruppen kommer under året hålla ANT-lektioner på högstadiet som syftar till att stärka unga att stå emot ANT (alkohol, narkotika, tobak).

Flera av de aktiviteter som togs fram i SÖK:ens åtgärdsplan under våren har koppling till förvaltningens ANDTS-arbete. Utifrån beslutade prioriteringar har förvaltningen fokuserat på vissa områden i ANDTS-arbetet, samt fortsatt arbeta utifrån tidigare arbetssätt då ANDTS-arbete kräver kontinuitet och ihärdighet. För att höja preventionsindex mini-resultatet har bland annat följande aktiviteter genomförts:

Fritidsverksamheten har påbörjat arbetet med att ta fram en ANDTS-policy som vidare ska förankras bland personal och besökare. Detta i samband med att Ungdomens hus öppnar som bidrar till att barn och unga har en meningsfull fritid vilket i sin tur är viktigt i det ANDTS-förebyggande arbetet.

Fältgruppen har tillsammans med preventionssamordnaren arbetat med Preventionsprofilen (ett instrument för att öka teamkompetensen och utveckla verksamheten) där en handlingsplan sedan upprättats med valda utvecklingsområden. Handlingsplanen blev klar innan sommaren och arbetet startar under hösten. Områdena som valts är: att stödja ungdomar att inte börja använda/avstå från doping preparat eller andra preparat som används för att ändra utseende och/eller fysisk prestation, att stödja ungdomar att inte börja spela om pengar, att skapa ett förtroendefullt samarbete med föreningar/organisationer samt att stötta ungdomar till utbildning/arbete.

Enheten för biståndshandläggning inom äldreomsorgen har arbetat med intern kompetensutveckling genom att samtliga på enheten under våren har genomfört utbildning inom området alkohol hos äldre. Enheten planerar att bjuda in beroendegruppen till enheten för att informera om arbetssätt och om problematiken. Vidare så arbetar biståndshandläggarna i det dagliga med det uppsökande arbetet. Under våren har även ett samarbete med vårdcentralerna i Bromma utvecklats genom att de har fått ett informationspaket som de ska ge ut till äldre personer de kommer i kontakt med. Målsättning att främja det förebyggande

arbete och bland annat upptäcka riskbruk tidigt.

Stadsmiljö

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gång- och cykelvägar är välskötta. Resultatet i 2024 års medborgarundersökning visade att 83 procent av de som svarat på enkäten upplevde sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden, vilket innebär en ökning med två procentenheter från föregående år.

Förvaltningen når delvis årsmålet för andelen som är nöjda med renhållning och städning, men en procent ifrån årsmålet. Det pågår mycket byggnation i stadsdelsområdet, vilket kan göra att stadsmiljön upplevs stökig. Dessutom förekommer tjuvtippar med byggavfall, farligt avfall, kompost- och trädgårdsavfall. Detta kan upplevas negativt även om det åtgärdas skyndsamt. Förvaltningen har begränsad rådighet över renhållningen i stadsdelsområdet då ansvarsområdet endast omfattar parkmarken.

På frågan om nöjdhet med renhållning i parker och grönområden har målvärdet uppnåtts och ökat från föregående år. Förvaltningen engagerar lokala skolor och föreningar i en årlig vårstädningkampanj där mängden insamlat skräp har ökat från 2,9 till 3,1 ton från föregående år. De ca 20 föreningar och skolklasser som inte fick plats under vårstädningen erbjuds möjlighet att göra det runt höstlovet. Förvaltningen har dessutom beställt helgstädning på de mest besökta platserna i parkerna av parkdriftentreprenören.

För att förbättra renhållningen i Ulvsunda industriområde har förvaltningen en pågående samverkan med trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetsbolag och andra aktörer. Förvaltningen genomför också förebyggande åtgärder såsom att sätta upp skyltar om att inte dumpa avfall på allmän plats.

För att öka tryggheten inom stadsdelsområdet fortsätter förvaltningen att genomföra olika trygghetskapande insatser. Trygghetsmedel har beviljats för belysningsåtgärder längs parkstråket vid Kyrksjön samt för ett nytt utegym i Johannesfred. Dessa projekt har påbörjats under perioden och kommer färdigställas under hösten.

Olika typer av anläggningar såsom utegym, spontanaktivitetsytor och mötesplatser ska anläggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten. Framklippning av belysning, samt borttagande av siktskymmande växtlighet på gång- och cykelvägar och vid lekparkar, pågår kontinuerligt för att öka tryggheten för gångtrafikanter, cyklister och parkbesökare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	88 %	89 %	89 %	86 %		82 %	79 %	2024
  Stockholmarens nöjdhet med renhållning och städning	73 %	75 %	73 %	73 %		74 %	73 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen uppfyller inte riktigt målvärdet för indikatorn. En tänkbar anledning kan vara att det pågår mycket byggnation i stadsdelsområdet, vilket gör att stadsmiljön upplevs stökig. Dessutom förekommer tjuvttippar i form av byggavfall, farligt avfall och kompost- och trädgårdsavfall.								
Förvaltningen har begränsad rådighet över renhållningen i stadsdelsområdet då förvaltningen endast ansvarar för parkmarken men samverkar övriga aktörer i staden i arbetet. På frågan om nöjdhet med renhållning i <i>parker och grönområden</i> har målvärdet uppnåtts och ökat från föregående år. Förvaltningen engagerar lokala skolor och föreningar i en årlig vårstädningkampanj där mängden insamlat skräp har ökat från 2,9 till 3,1 ton från föregående år. Förvaltningen har också utökat med helgstädning på de mest besökta platserna i parkerna.								
För att förbättra renhållningen i Ulvsunda industriområde har förvaltningen en pågående samverkan med trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetsbolag och andra aktörer. Förvaltningen genomför också förebyggande åtgärder såsom att sätta upp skyltar om att inte dumpa avfall på allmän plats.								
 	Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	74 %	76 %	73 %	73 %	74 %	73 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och socialnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.6.1. Brommaborna är trygga genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Att Bromma är ett tryggt och säkert stadsdelsområde är det tredje strategiska fokusområdet där förvaltningen ser ett särskilt behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar, bolag, näringsliv, polisen och civilsamhälle utvecklas.

Utgångspunkten för Brommas trygghetsarbete är situationell- och social prevention. Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet i Bromma. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Arbetet utgår även från stadens program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar samt stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.

Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Årligen revideras en gemensam lägesbild. Utifrån identifierade lokala behov i lägesbilden fortsätter arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter arbetet med orsaksanalyser samt genomförandet av åtgärder och aktiviteter för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom stadsdelsområdet. Vid årsskiftet 2023/2024 beslutas om ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse, vilket kan innebära nya prioriterade samverkansområden under kommande år.

Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg fortsätter och innebär att tillsammans arbeta praktiskt och strategiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i avgränsade områden inom stadsdelsområdet. Projektet för Brommaplan leds av förvaltningen och samverkan sker med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, polisen, regionen och näringsidkare.

Trygghetsmätningarna för Brommaplan visar på ett tydligt mönster med upplevd otrygghet på platsen. Den genomgripande ombyggnation av Brommaplan som ligger i planerna för hela området kommer inte kunna genomföras inom den närmaste 10-årsperioden då planerna är tätt sammankopplade med stora infrastrukturprojekt som ligger långt fram i tiden. I avvaktan på den större ombyggnationen behöver mindre åtgärder genomföras för att göra Brommaplan till en tilltalande plats. Under 2023 utökades platssamverkan på Brommaplan till ytterligare två operativa undergrupper med fokus på situationell och social prevention, då lägesbilden visade en negativ utveckling på platsen.

Polisen ansvarar för arbetet med platssamverkan i Blackeberg i samverkan med förvaltningen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen och fastighetsägare, då Blackeberg fortsatt är en öppen drogscen. I arbetet med platssamverkan är det lokala näringslivet en viktig part. Förvaltningen ska arbeta för ett stärkt företagarperspektiv i det strategiska trygghetsarbetet och verka för goda förutsättningar för företagandet i hela Bromma.

På lokal nivå i Bromma finns ett operativt brottsförebyggande råd (BRÅ) som träffas var fjortonde dag och delar lägesbilder, som ligger till grund för riktade åtgärder. Trygghetsvandringar och medborgardialoger bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder som är baserade på brommabornas behov och önskemål. Under året kommer medborgardialoger genomföras med fokus på trygghet.

Arbetet med att förebygga och möta behov tidigt ska utvecklas. Barn och unga i Bromma ska inte rekryteras in i kriminalitet. En välfungerande skolgång är en central del i detta arbete. Den öppna fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska utvecklas vidare. Genom fritidsverksamhetens arbete utifrån metodstödet "En fritid fri från våld" stärks det våldsförebyggande arbetet inom fritiden. En god samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet är av största vikt. Föräldrar är viktiga för att förhindra att barn och unga hamnar på glid. Det är viktigt att socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot föräldrar och erbjuder rådgivning och stöd som riktar sig till föräldrar generellt. Socialtjänsten

erbjuder också stöd till enskilda som har behov av ett särskilt stöd.

Relationsvårdsteamet (RVT) erbjuder stöd och skydd till våldsutsatta för att enskilda ska få möjlighet att leva ett liv fritt från våld. Insatser till våldsutövare är viktigt i utvecklingen mot att våldet ska upphöra.

Fältassistenter besöker skolor och andra arenor där ungdomar befinner sig, med fokus på utemiljöer och de tidpunkter då ungdomarna vistas där. Fältassistenter samarbetar med mobila ordningsvakter, nattvandrare och andra vuxna. Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Det är viktigt att det uppsökande arbetet för att nå ungdomar som brukar narkotika och barn och unga som spelar om pengar stärks.

I det förebyggande trygghetsarbetet kommer förvaltningen även samarbeta med ideella föreningar i Bromma. Föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet prioriteras vid beslut om föreningsbidrag.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till ökad känsla av trygghet. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av spontanaktivitetsytor ska fortsatt anläggas på parkmark och upprustas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten ytterligare.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ Andel brommabor som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden	83 %	86 %	81 %	81 %		80 %		2024
Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan har stärkts	● Ja				● Ja	Ja		2024
Preventionsindex mini - indexvärde för nämndens ANDTS-förebyggande arbete				62		66		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska stärka sin kompetens och medvetenhet för att motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla arbetet med målgruppsanpassad kommunikation för främjande, förebyggande och trygghetsskapande arbete som riktar sig till barn, ungdomar och föräldrar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla arbetssätt för att minska antalet öppna drogscener i Bromma	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla samverkan med ideella föreningar inom ramen för det trygghetsskapande arbetet.	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året ska förvaltningen ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka brommabornas upplevelse av trygghet inom stadsdelsområdet. Innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad förvaltningen lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för den underliggande indikatorn prognostiseras att uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas helt samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden kommer att genomföras under året.

Agenda 2030 och mänskliga rättigheter

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 har fortsatt. Förvaltningen har hög måluppfyllnad gällande kommunfullmäktiges mål, vilka har en nära anknytning till målen i Agenda 2030 kring en hållbar och jämlik stad utan diskriminering. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer har fortsatt utvecklas och samverkan är särskilt viktigt i arbetet att nå målen. Arbetet med mänskliga rättigheter stärks succesivt inom organisationen och är viktigt för att motverka diskriminering. Dels genom att kompetensen och medvetenheten inom organisationen ökar kring frågor kopplade till mänskliga rättigheter, dels genom olika satsningar som inneburit ett tydligt fokus på frågor kopplade till mänskliga rättigheter. Förvaltningens lokala nätverk för mänskliga rättigheter har haft ett möte under perioden där gemensamma frågor diskuterades utifrån verksamhetsplanen. Nätverket delar löpande information, kunskap och goda exempel för att utveckla arbetet inom hela organisationen gällande till exempel barns rättigheter och nationella minoriteters rättigheter.

Barns rättigheter

Inom förskolan är undervisningen utformad så att barnen får utvecklas i en öppen, jämställd och demokratisk förskola genom att göra barnen delaktiga i undervisningen och utbildningen.

För att barn med funktionsnedsättning ska få möjlighet att vara delaktiga och påverka sin vardag anpassas miljö, gruppstorlek och aktiviteter. På förskolorna finns tillgång till alternativa sätt att kommunicera till exempel med bilder och TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation). Barnrättsfrågor lyfts på olika sätt i verksamheten. Ett exempel är barnens rätt till att bli blöjfria då det är angeläget för barnens hälsa att finna former som leder till att barn blir blöjfria tidigare.

Socialtjänsten fortsätter arbetet med att stärka barnets rättigheter bland annat vid avvägningar och bedömningar i ärenden. Det görs genom barnkonsekvensanalyser i alla ärenden där beslutet kan komma att påverka barnet direkt eller indirekt. Barn och unga ska involveras i utredningar som primärt rör barn och få återkoppling. Utfallet för perioden visar att nära 89 procent av barnen varit delaktiga och fått återkoppling anpassat efter ålder och mognad under och efter utredning, vilket innebär en positiv ökning med sju procentenheter från föregående tertiäl. Förvaltningen arbetar för att öka delaktigheten och inflytandet för barn och unga. Under perioden har formerna för ett ungdomsråd utretts och under hösten ska arbetet implementeras.

I förvaltningens tjänsteutlåtande har barnkonsekvensanalyser gjorts i ärenden där det har varit relevant.

Se vidare under mål 1.1 gällande förvaltningens arbete för jämlika levnadsvillkor för barn och unga.

Jämställdhet

I arbetet med en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser behöver ett jämställdhetsperspektiv finnas med i både beslut och genomförande. Resultatet för flertalet indikatorer är könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken har möjliggjort analyser av hur resurserna har använts och dess effekter, och gör det möjligt över tid att identifiera trender av könsfördelningen. För att öka medvetenheten om könsskillnader och uppmärksamma olikheter mellan könen i beslut och genomförande krävs att skillnader analyseras samt att normer, attityder och förväntningar fortsatt diskuteras. I revisorernas årsrapport 2023 lyfts att förvaltningen behöver utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering, uppföljning och den övergripande analysen av verksamhetens utfall ur ett jämställdhetsperspektiv. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka kunskapen kring jämställdhetsintegrering och användningen av analysverktyg i arbetet.

I resultat av undersökningar eller observationer där könsskillnader identifierats, ska skillnaderna analyseras och vid behov åtgärder vidtas för att säkerställa att förvaltningens verksamheter erbjuder jämställt stöd och service till medborgarna. Ett arbete kring Skolinspektionens observationsunderlag om jämställdhet ska påbörjas inom förskolan för att undersöka om det kan vara ett verktyg för att synliggöra flickor och pojkars förutsättningar i undervisningen, vilket kan öka medvetenheten hos personalen och samtidigt utgöra ett stöd för fortsatt utveckling av jämställdhetsarbetet. Sjuan, som är en metod för jämställdhetsanalys används inom avdelning socialtjänst och fritid i arbetet med att identifiera utmaningar och behov av åtgärder kopplat till jämställdhet.

Äldreomsorgen fortsätter arbetet med att utforma verksamheten och dess aktiviteter för att

öka deltagande av män i de förebyggande verksamheterna.

Förskolorna gör medvetna val genom att köpa in material till lärmiljöerna där de prioriterar ett avkodat material som inte styr barnens lek utan stimulerar barnens fantasi och ger barnen möjligheter till utforskande. Resultatet i året förskoleundersökning visar att skillnaden mellan svaren beroende på om vårdnadshavarna har flickor eller pojkar i verksamheter har ökat. Kommunikationen behöver ses över, hur pedagogerna ger återkoppling på barnets dag på förskolan och att informationen inte ska präglas av barnets kön. Många pedagoger upplever att pojkar och flickor får samma plats i utbildningen men när de tittar djupare finns det fällor de ramlar i som till exempel att pojkar får ta mer plats i samtal.

Genom att identifiera skillnader mellan könen i olika resultat kan förvaltningen utvecklas och bli mer och mer jämställd.

I förvaltningens tjänsteutlåtanden har jämställdhetsanalyser gjorts i ärenden där det har varit relevant.

Nationella minoriteter

Arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter inom förvaltningens olika verksamhetsområden fortsätter att utvecklas. Det gäller framförallt inom förskolan och äldreomsorgen. Till exempel uppmärksammades sverigefinnarnas dag i ett samarbete mellan förskolan och äldreomsorgen. Förskolebarn med pedagoger besökte Tranebergs aktivitetscenter och deras seniorer. Barn och seniorer lyssnade tillsammans på högläsning om Äventyr i Mumindalen och pratade om varför dagen firas. Besöket avslutades med gemensam målarstund och diskussioner över generationsgränser. Detta samarbete kring nationella minoriteters rättigheter planeras att fortsätta under året. En informationsbroschyr om äldreomsorgens verksamheter har skickats till alla över 75 år, där inkluderas även information gällande nationella minoriteters rättigheter inom äldreomsorgen. Stadsledningskontoret har tagit fram en ny informationsbroschyr gällande nationella minoriteters rättigheter som socialtjänsten beställt för att kunna lämna ut till dem de möter.

HBTQI-personers rättigheter

Under årets första tertial har främst planering av aktiviteter och utbildningsåtgärder genomförts inom de olika verksamhetsområdena. Inom avdelning socialtjänst och fritid kommer två fortsättningsutbildningar ske under september och oktober för samtliga enheter inom avdelningen. Inom äldreomsorgen har även prideflaggor i bordsmodell köpts in till vård- och omsorgsboendena för att synliggöra hbtqi-personers rättigheter.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning pågår ett arbete med att analysera utfallet av 2023 års brukarundersökning som presenterades i december. Utifrån analyser tar respektive verksamhet fram handlingsplaner utifrån de utmaningar som undersökningen visar på.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet är utgångspunkten för att minska de ojämlika levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. Åtgärder planeras baserat på identifierade utvecklingsbehov samt utifrån rådet för funktionshinderfrågors inspel kring hinder som begränsar möjligheten till tillgänglighet och delaktighet i samhället. Vid rådet för

funktionshinderfrågor diskuteras olika fokusområden och relevanta representanter från förvaltningen bjuds in. Rådets kompetens är viktigt för att få syn på utvecklingsområden och förslag på hur vi kan ta oss an dessa utmaningar.

Se vidare gällande tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning under mål 1.3.

Motverka rasism

Arbetet med att motverka alla former av rasism ingår dels i arbetet med aktiva åtgärder vilket sker löpande i samtliga verksamheter, dels genom att frågor om diskriminering kontinuerligt lyfts och diskuteras i verksamheterna. Förskolorna i Bromma jobbar till exempel utifrån planen "Främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Syftet med planen är att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering och kränkande behandling i förskolans verksamhet.

Flyktingar och migranter

För att möjliggöra för nyanlända att snabbt nå egen försörjning och att etablera sig i samhället fortsätter stödet till målgruppen utvecklas. Nyanlända erbjuds samhällsvägledning både på medborgarkontoret och via uppsökande arbete. Bostadsvägledningen för nyanlända vid SHIS boendet Koppbacken har utökats och nio familjer har fått eget kontrakt till mer långvariga boendelösningar. Samverkan med SHIS och stadens jobbtorg fortsätter.

Klimat

Under perioden fortlöper arbetet med genomförandet av olika insatser för att minska förvaltningens klimatpåverkan. Arbetet fortgår med åtgärder så som återbruk, energieffektivisering, minskat matsvinn, minskad köttkonsumtion, sortering av avfall och minskad plastanvändning.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmål 2 *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatställning* kommer att uppfyllas helt under året. För förvaltningen kvarstår dock vissa utmaningar i arbetet med att nå samtliga indikatorers årsmål inom målet. Förvaltningen når årsmålet för klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider.

Periodens utfall för andel måltider och livsmedel som är ekologiska ligger på 51,4 procent, vilket är under stadens målsättning på 70 procent men en ökning från förra tertialet. Ökningen under andra tertialet beror till stor del på det pilotprojekt som genomförts inom äldreomsorgens kök med att öka andelen ekologiska inköp av livsmedel och måltider. På uppdrag av förvaltningsledningen utreds hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel inom förvaltningen. Utredningen ska utmynna i åtgärdsförslag för att öka andelen ekologiska livsmedel. Samtidigt testas nya arbetsätt för att främja en hållbar livsmedelsanvändning. Arbetet ska nu stärkas genom att förvaltningen säkerställer att stadens matstrategi är implementerad fullt ut i alla verksamheter som serverar mat. Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel behöver höjas inom förvaltningens verksamheter.

Samtliga verksamheter inom förvaltningen arbetar för att minska användningen av produkter i PVC- och vinylplast. Arbetet med kemikalierapportering och inköp av engångsplast fortsätter under året med regelbundna avstämningar för att identifiera förbättringsmöjligheter.

Under perioden januari till juli 2024 har det skett minskning i förvaltningens elförbrukning med -1,4 procent jämfört med samma period föregående år. Indikatorns årsmål nås gällande köpt energi i stadens organisation.

Lokal demokrati

För att höja förtroendet för Bromma stadsdelsförvaltning behövs en aktiv och kontinuerlig dialog med brommaborna om förvaltningens arbete för att öka kännedomen. Satsningen på att stärka kommunikationen med brommaborna har fortsatt under perioden genom inlägg på sociala medier, annonsering i lokaltidning, uppdatering av Stockholms stads webbplats, affischering på föreningsanslagstavlor samt information och dialog vid eventet ”Sommar i Bromma”.

För att öka tilliten och förtroendet för stadens verksamheter arbetar förvaltningen för att informationen kommer ut i tid, har rätt budskap och förmedlas i rätt kanal.

Brommabornas förtroende för förvaltningen förväntas öka genom att de känner till vad förvaltningen kan hjälpa till med och vilka uppdrag som ingår. I år har förvaltningen prövat att skicka ut information om Bromma i mer traditionell form. Nämnden och förvaltningens arbete har presenterats i en broschyr som går ut till alla hushåll i Bromma. Broschyren innehåller även kontaktuppgifter och information om stadsdelsområdet samt information om hur man kan lämna medborgarförslag. Antalet medborgarförslag som inkom till förvaltningen ökade markant efter utskicket.

Resultatet från medborgarundersökningen visar att 47 procent har stort eller ganska stort förtroende för förvaltningen, vilket innebär att årsmålet på 38 procent nås.

Dialogen med brommaborna kan ske på olika sätt. Under 2023 har målgruppsanpassade dialoger och medborgarbudget prövats, ett arbete som fortsätter att utvecklas. I arbetet med bland annat medborgardialoger har behovet av att involvera nämnden i ett tidigare skede identifierats. Därför fick förvaltningen i uppdrag i verksamhetsplan 2024 att ta fram en modell för hur förvaltning och nämnd tillsammans ska arbeta med medborgardialoger, trygghetsvandringar och medborgarbudget. Uppdraget har utmynnats i ett planeringsråd i vilket nämnd och förvaltning tillsammans ska arbeta med att utveckla arbetsätt som ökar brommabornas delaktighet i utvecklandet av Bromma. Planeringsrådet har under perioden haft tre möten och en medborgardialog är planerad att genomföras under hösten.

För att öka ungdomarnas delaktighet i utvecklingen av Bromma har formerna för ungdomsinflytande utretts under året. Inledningsvis har det gjorts en inventering av hur andra stadsdelsförvaltningar och kommuner arbetar med ungas delaktighet och inflytande. Stadens barnombudsperson har arbetat med framtagande av en guide för delaktighet och inflytande för barn och unga som stöd för stadens arbete. Projektledaren för ”Sommar i Bromma” har haft dialog om ungdomsinflytande med 12 feriejobbande ungdomar. Det har även genomförts en enkätundersökning riktad till ungdomar som undersökte deras kunskap om det kommunala uppdraget samt deras intresse att medverka och ha inflytande över olika sakområden. Under hösten kommer arbetet med att implementera ett forum för ungdomsinflytande påbörjas.

Inom ramen för medborgarbudget har förvaltningen i år anlagt en hinderbana. Bakgrunden är att förvaltningen under 2022/2023 genomförde undersökningar där brommaborna fick svara

på vilken typ av spontanaktivitetsytor de använder idag och vilken typ av spontanaktivitetsytor de skulle vilja ha i framtiden. Vissa enkäter riktades till barn och unga i skolor och andra riktades till alla medborgare. Det vinnande förslaget blev en hinderbana i Blackeberg som fick 53,9 % av rösterna.

Nämnden har beviljats driftmedel som ska bidra till att utveckla och förstärka det lokala arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter. Medel har beviljats för att tillsammans med ungdomar, genom modellen medborgarbudget, utveckla fritidsverksamheten.

Genom pensionärsrådet samt rådet för funktionshinderfrågor både stärks och säkerställs den lokala demokratin med fokus på de äldres och personer med funktionsnedsättnings perspektiv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	47					38 %	38 %	2024

Nämndmål: 3.7.1 Bromma är ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 fortsätter. Medarbetarnas kunskap om agendan och de 17 globala målen har över tid ökat. Det har blivit tydligt hur den egna enhetens ordinarie arbete bidrar till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas, vilket ökar möjligheterna att nå de mål som särskilt berör nämndens verksamheter.

Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken möjliggör analyser av hur resurserna används och dess effekter. Olikheter mellan könen uppmärksammas och analyser av resultaten genomförs för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en ökad jämställdhet. Ibland är det svårt att se orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Inom förskolans verksamhet ska flickor och pojkar ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka

barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Specialpedagoggruppen har en viktig roll i att säkerställa att alla barn inkluderas i undervisningen och att undervisningen anpassas efter individuella behov. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier och barnen ska erbjudas näringsriktig mat.

Inom socialtjänsten fortsätter arbetet med att implementera barnrättsperspektivet. Rutiner och arbetssätt utvecklas för att säkerställa att barns rättigheter tas tillvara. Oavsett om det handlar om verksamhet för barn, vuxna eller äldre ska alla bemötas jämlikt och jämställt. I förvaltningens tjänsteutlåtande görs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant.

Vid fördelning av föreningsbidrag säkerställs att föreningar som mottar bidrag står bakom den demokratiska rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män/flickor och pojkar samt barnkonventionens principer. Vid fördelningen av föreningsbidrag prioriteras i år verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor och föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet.

Arbetet med att öka kunskapen om hbtqi-personers rättigheter ska fortsätta inom förvaltningen genom olika insatser under året.

Kunskapen om nationella minoriteters rättigheter ska också öka genom olika insatser. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska i förskolan stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Den förebyggande verksamheten inom äldreomsorgen arbetar aktivt med att belysa de nationella minoriteterna för ökad delaktighet och ökad kunskap. Arbetet fortsätter under verksamhetsåret och sprids till fler av äldreomsorgens verksamheter. Socialtjänsten utvecklar arbetssätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov hos barn som är placerade utanför hemmet gällande nationella minoritetsspråk och minoritetskultur. Barn och unga som placeras i familjehem ska ges möjlighet att behålla sin identitet och sitt ursprung. Vårdnadshavares önskemål tas tillvara så länge det inte strider mot barnets behov. För barn med annat språk ska möjligheten till modersmålsundervisning undersökas.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet. Det projekt kring spontanaktivitetsytor för barn och unga, som pågått under 2023, ska genomföras under 2024. Planering för ytterligare stadsmiljöprojekt med medborgarbudget ska påbörjas under året. För att öka förtroendet för förvaltningen och möjliggöra delaktighet ska kommunikationen stärkas ytterligare med brommaborna.

Målgruppsanpassade dialoger ska fortsatt utvecklas. Särskilt viktigt är det att engagera grupper som normalt sett inte gör sina röster hörda. Dialogen med Brommas ungdomar ska stärkas genom någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté. Även möjligheten att använda

systemet med medborgarbudget för att stärka ungdomars delaktighet i utvecklandet av fritidsverksamheten ska ses över. Under inledningen av året ska en modell arbetas fram för hur förvaltning och nämnd tillsammans ska arbeta med medborgardialoger, trygghetsvandringar och medborgarbudget.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn och ungdomars demokratiska inflytande ska öka i Bromma genom att någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté etableras.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förskolan ska använda Skolinspektionens observationsunderlag kring jämställdhet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska ge information till brommaborna gällande nationella minoriteters rättigheter.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra ett projekt med medborgarbudget inom ramen för stadsmiljöarbetet.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska se över möjligheten att genom medborgarbudget stärka ungdomars möjlighet att utveckla fritidsverksamheten	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska stärka kommunikationen med brommaborna för att öka förtroendet för förvaltningen	2024-01-01	2024-12-31	
 Medborgardialogen i Bromma ska utvecklas i samverkan mellan förvaltning och nämnd.	2024-01-01	2024-12-31	
 Nämndens rutiner för hur klagomål och synpunkter ska hanteras ska uppdateras och göras kända inom hela organisationen	2024-01-01	2024-12-31	
 Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar hbtqi-personers rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	
 Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar nationella minoriteters rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 880,5	2,9	2,3	1 866,0	19,7
Kostnader	2 266,1	2,9	0,2	2 249,5	19,7
Intäkter	-385,6	0,0	2,1	-383,5	0,0
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner					19,7
Resultatenheternas överskott från 2023					82,3

Resultatenheternas överskott till 2025					-83,2
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner					18,8

Årsprognosen för 2024 är positiv med 18,8 miljoner kronor efter fond. Den positiva avvikelsen förklaras i huvudsak av följande faktorer:

- Funktionshinderomsorgen visar en positiv avvikelse med 6,8 miljoner kronor och har arbetat aktivt med att förhandla om priser som ligger utanför valfrihetssystemet.
- Äldreomsorgen har en positiv prognos med 11,8 miljoner kronor främst då beställarfunktionen prognostiserar en minskning av kostnader för korttidsboenden, boenden med demensinriktning samt profilboenden.
- Ekonomiskt bistånd har en negativ prognos med 5,0 miljoner kronor. Detta som en följd av hög arbetslöshet, nytillkomna barnfamiljer samt en höjning av normen för ekonomiskt bistånd.
- Centralt finns en buffert för oförutsedda händelser med 6,7 miljoner kronor som utgör en del av den positiva prognosen.

Osäkerhetsfaktorer för den ekonomiska utvecklingen under året förväntas till följd av tidigare högt inflationsläge. Kostnadsökningarna kan löpande slå igenom då avtal prisregleras eller ingås. Vidare förväntas verkan av löneöversynen synas fullt ut i och med retroaktiva löner under september och oktober.

Mnkr Netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestationsförändringar	Prognos (före resultatöverföringar)	Prognos (efter resultatöverföringar)	Avvikelse
Nämnd och administration	44,2			45,4	45,4	-1,2
Individ- och familjeomsorg	173,5			174,7	174,7	-1,2
<i>varav barn och ungdom</i>	79,5			79,1	79,1	0,4
<i>varav vuxna</i>	22,4			25,8	25,8	-3,4
<i>varav socialpsykiatri</i>	37,0			36,7	36,8	0,2
<i>varav nyanlända</i>	0,0			-1,0	-1,0	1,0
Stadsmiljöverksamhet	30,7			31,0	31,0	-0,3
<i>Avskrivningar</i>	12,7			12,7	12,7	0,0
<i>Internräntor</i>	3,3	0,7		4,0	4,0	0,0
Förskoleverksamhet	421,9	0,9	-5,0	419,8	417,8	0,0
Äldreomsorg	762,5			748,5	750,7	11,8
Stöd och service till personer med	331,5	1,3	7,3	332,6	333,3	6,8

funktionsnedsättning						
Barn, kultur och fritid	22,9			22,3	22,3	0,6
Arbetsmarknad såtgärder	7,3			6,7	6,7	0,6
Ekonomiskt bistånd	53,8			58,8	58,8	-5,0
varav handläggare	13,0			13,1	13,1	-0,1
Övrig verksamhet	16,2			9,5	9,5	6,7
Totalt	1 880,5	2,9	2,3	1 866,0	1 866,9	18,8

Nämnd och förvaltning

Prognosen för nämnd- och förvaltningsadministration visar en negativ avvikelse med 1,2 miljoner kronor.

Socialtjänst och fritid

Avdelning socialtjänst och fritid prognostiserar ett budgetöverskott på 1,8 miljoner kronor efter resultatdispositioner.

Ledning

Verksamhetsledningen prognostiserar ett överskott på 0,5 miljoner kronor som härleds till besparingar på personalkostnader inom enheten.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg som även inkluderar avdelningens ledning prognostiserar ett underskott med 1,2 miljoner kronor före och 1,3 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Budgetunderskottet baseras inom verksamhet för barn- och ungdom främst på det ökade antalet barnärenden, långvariga placeringar i jour- och familjehem och institutionsplaceringar. För missbruk och socialpsykiatri baseras underskottet på dyra HVB-placeringar, placeringar utanför LOV och kostsamma LVM-placeringar. Förvaltningen ser en relativt större ökning av inkomna anmälningar avseende både barn och unga samt vuxna.

Beställarverksamheten

Beställarverksamheten barn och unga förväntas ha ett underskott på 0,6 miljoner kronor medan Flyktingverksamheten förväntas redovisa ett överskott på 1,0 miljoner kronor. Detta innebär att verksamhetsområde för barn och unga, inklusive verksamhetsområde för ensamkommande barn, förväntas ha ett överskott på 0,4 miljoner kronor. En resultatförbättring jämfört med senaste prognosen som delvis beror på erhållen budgetjustering för ökade placeringskostnader.

Det prognostiserade underskottet inom verksamhetsområde för barn och unga beror främst på långa och kostsamma institutionsplaceringar. Beställarverksamhet för barn och unga signalerar om ett ökat inflöde av orosanmälningar och även ett ökat antal och en ökad komplexitet av barnärenden som är kopplade till ökad kriminalitet bland ungdomar.

Verksamheten vidhåller samverkansarbete med förskolor, skolor, polis och familjerätten för

att arbeta mer förebyggande men det kvarstår en viss osäkerhet i årets prognos, vilket hänförs främst till utveckling av institutionsknutna placeringskostnader som beräknas öka. En annan osäkerhetsfaktor är minskade statliga intäkter dels på grund av lägre ersättning jämfört med förra året och dels på grund av att fler ungdomar erhåller svenskt medborgarskap och då genereras inga statliga intäkter på dessa ungdomar.

Verksamheten ser över alla sina placeringar i form av avtal och lösningar inför hemtagning då det bedöms att hemflytt med hemmaplanslöningar är lämpliga på ungdomssidan. Målsättningen är att prioritera mer kostnadseffektiva lösningar än dyr institutionsvård samtidigt som målgruppen får adekvat stöd.

Beställarenheten vuxna prognostiserar ett underskott med 1,1 miljoner kronor medan beställarenheten socialpsykiatri prognostiserar ett överskott på 0,8 miljoner kronor. Det prognostiserade underskottet för verksamhetsområde vuxna beror främst på ökade kostnader inom institutionsvård för vuxna. Snittet för kostnader avseende institutionsvård för vuxna för period januari till juli har ökat med 20 procent jämfört med 2023. Kostnaderna för januari till juli 2024 ligger på 7,8 miljoner kronor jämfört med förra årets kostnader som landade på 6,4 miljoner kronor, vilket innebär en kostnadsökning med 1,4 miljoner kronor. Liksom föregående år har verksamheten haft en fortsatt stor utmaning med ett ökat inflöde av LVM-anmälningar. Osäkerhet i prognosen är främst kopplat till behovet av tvångsvård för vuxna missbrukare under hösten.

Utförare

Utförarenheten inom individ och familjeomsorg prognostiserar ett budgetunderskott på cirka 1,7 miljoner kronor före resultatdispositioner och ett budgetunderskott på 1,8 miljoner kronor efter resultatdispositioner.

Utförarenheten inom individ och familjeomsorg prognostiserar ett överskott om 1,0 miljoner kronor som återfinns inom utförarverksamheten för barn och ungdomar, mer specifikt behandling och öppenvården samt ledning på grund av vakanser. Medan budgetunderskottet på 3,3 miljoner kronor återfinns inom Bromma arbetsmarknadscenter, som består av arbetsmarknadsinsatser och sysselsättningsverksamhet, samt verksamheter för Brommas boende och stödinsatser, som består av socialpsykiatriska boendestöd samt försöks- och träningslägenheter.

Underskottet beror dels på ett minskat antal utförda timmar och ett minskat antal brukare inom den socialpsykiatriska sysselsättningen, dels på hyreskostnaderna som gör det svårt att anpassa kostnaderna till intäktsnivåerna. Verksamheten arbetar intensivt med olika aktiviteter för att öka antalet deltagare, vilket i sin tur skulle innebära ökade intäkter. Dock kvarstår en viss osäkerhet avseende antalet utförda timmar, vilket påverkar intäkterna även om enheten skulle se ett ökat antal deltagare.

Försöks- och träningslägenhetsverksamheten fortsätter sitt arbete med att minska antalet outhyrda lägenheter inom verksamheten för boende- och stödinsatser. Vidare matchar inte övertagandet av lägenheterna remissinflödet, vilket påverkar resultatet negativt.

Resultatenheterna prognostiserar ett budgetöverskott på 0,5 miljoner innan resultatdisposition och ett budgetöverskott på 0,44 miljoner kronor efter fondavsättning på 0,06 miljoner kronor.

Omsorg för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott med 7,5 miljoner kronor före resultatdispositioner och 6,8 miljoner kronor efter resultatdispositioner.

Ledning

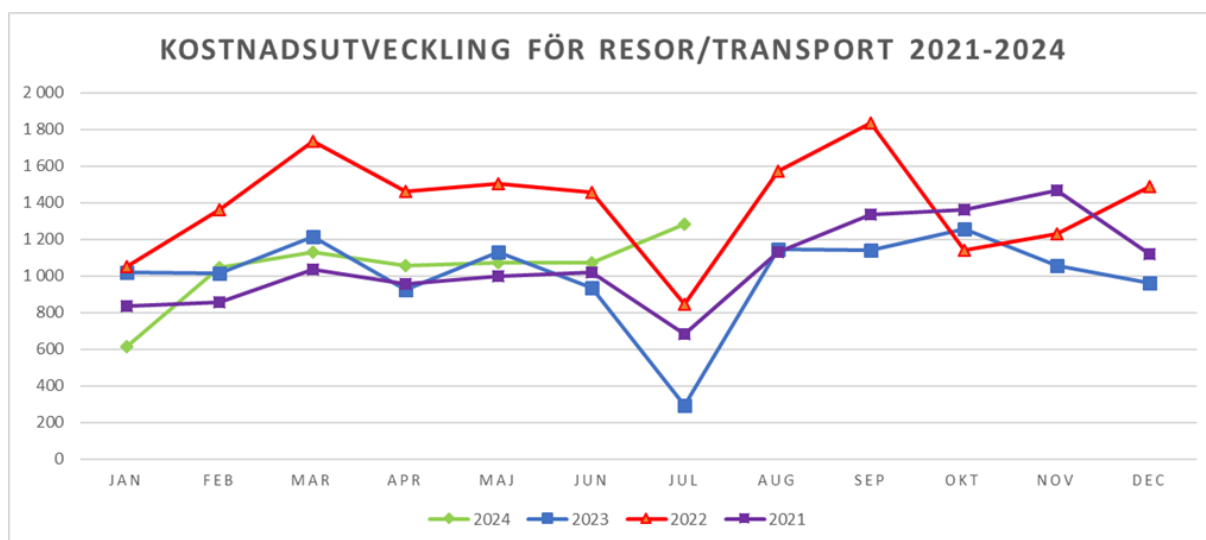
Ledningen prognostiserar en budget i balans.

Beställarverksamheten

Myndighets- och beställarfunktionen prognostiserar ett överskott med 6,0 miljoner kronor. Enheten arbetar aktivt med att förhandla om priser utanför valfrihetssystemet. Det finns en fortsatt ekonomisk utmaning för verksamheten inom de placeringar som finansieras av det fasta anslaget, det vill säga boenden enligt socialtjänstlagen, hemtjänst och personlig assistans. Det är fortsatt osäkert hur efterfrågan på dessa insatser kommer att se ut under de kommande månaderna.

Det råder även osäkerhet i prognosen kring ökad efterfrågan och ökade kostnader för persontransporter till dagverksamheten. Ackumulerat utfall för perioden januari till juli 2024 motsvarar en ökning jämfört med utfallet 2023 som var 4,0 procent. På grund av en förväntad kostnadsökning för turbundna resor under hösten höjs årets prognos för resor och persontransporter till 11,8 miljoner kronor. Detta motsvarar en ökning på 2,0 procent mot den ursprungliga budgeten.

Verksamheten arbetar aktivt med att granska sina turbundna fakturor, vilket har resulterat i korrekt debitering av utförda resor.

Diagrammet ovan visar kostnader för resor och transport per månad avseende funktionshinderomsorgen.

Utförare

Enheten för personligt stöd prognostiserar ett överskott på 1,5 miljoner kronor innan resultatdispositioner. Resultatenheten prognostiserar en ökning av fonderna med 0,67 miljoner

kronor, vilket är högsta möjliga avsättning för året.

Detta innebär att enheten prognostiserar ett positivt resultat på 0,83 miljoner kronor efter fondavsättning. Osäkerhet råder kring årsprognos utifrån tapp i intäkter och antal icke belagda platser i samband med öppnande av ett nytt LSS-boende under hösten. Detta gör verksamheten osäker på om prognosen håller och hur den ska klara av schemat och bemanningen.

En annan osäkerhet för utförarverksamheten är omställningen till heltidsnormen som är en både tids- och resurskrävande process och som kommer att innebära ökade personalkostnader för verksamheten.

Kultur och fritid

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid prognostiserar ett överskott med 0,6 miljoner kronor. Tilldelade medel finansierar fritidsverksamheten och medborgarkontoret inom avdelning socialtjänst och fritid samt öppna förskolan och kulturuppdraget inom avdelning förskola.

Arbetsmarknadsåtgärder

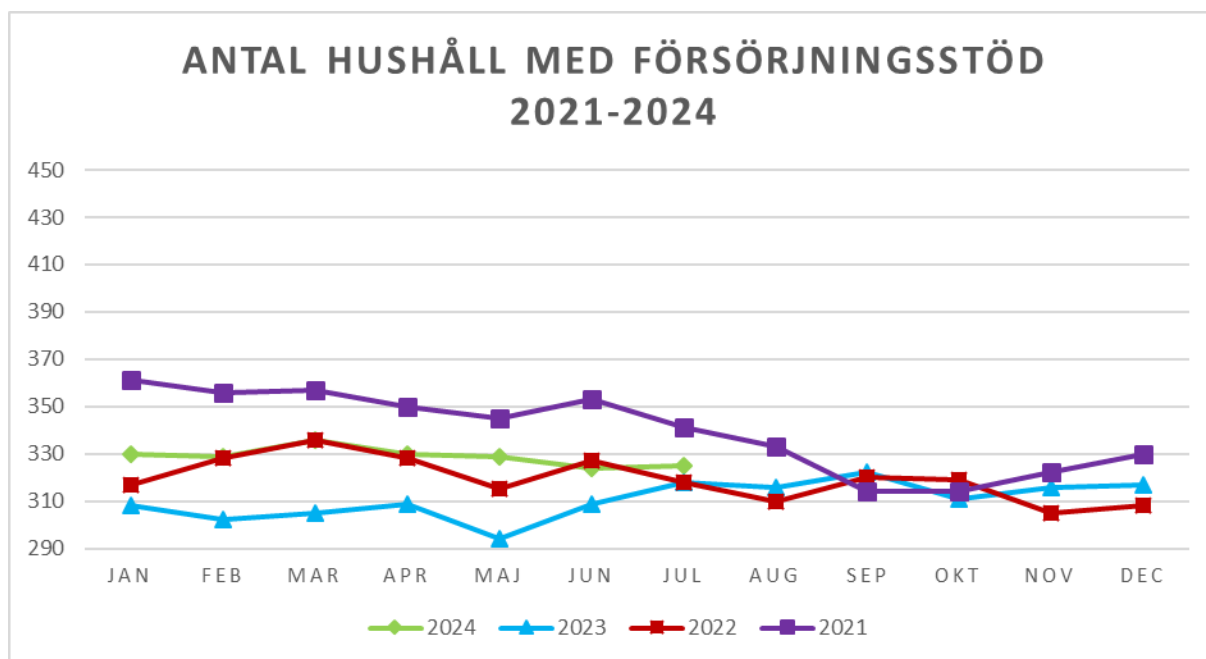
Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett överskott med 0,6 miljoner kronor.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar förvaltningen ett budgetunderskott med 5,0 miljoner kronor. Konjunkturinstitutet spår en lågkonjunktur för Sverige och arbetslösheten beräknas öka, vilket innebär att behovet av ekonomiskt bistånd förväntas att öka. Årsprognosen för ekonomiskt bistånd exklusive kostnader för handläggning uppgår till strax under 45,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,9 miljoner kronor jämfört med årets budget och en ökning med 5,8 miljoner kronor jämfört med 2023 års utfall.

Budgetunderskottet beror främst på nytillkomna barnfamiljer med många barn, inflationen samt den av riksdagen beslutade höjningen av normen för ekonomiskt bistånd. Försörjningsstödet kostnader bedöms vara fortsatt höga och förväntas öka ytterligare under de kommande månaderna. Verksamheten fortsätter arbetet med att minska antalet långtidsarbetslösa genom en fortsatt utveckling av det arbete som bedrivs inom Kommunhubben - en gemensam satsning mellan Arbetsförmedlingen och Stockholms stad med syftet är att ge lika stöd över hela staden i individärenden. Dessutom har verksamheten skapat en styrgrupp med SHIS för att ge alla nyanlända en snabb kontakt och information om att söka boende.

Antalet bidragshushåll har ökat med cirka 7,4 procent jämfört med utfall 2023. Snittet för period januari till juni inklusive prognos juli är lika med 329 hushåll, jämfört med 306 hushåll för motsvarande period 2023. Andra bidragande orsaker till en förväntad ökning av ekonomiskt bistånd är flyktingsituationen i Europa, som har förvärrats av kriget i Ukraina samt inflationen på dagligvaror som har ökat och gjort det dyrare att leva. Samtidigt har förvaltningen som målsättning att andelen med egen försörjning ska öka och på så sätt minska bidragsberoendet.

Diagrammet ovan visar utfallet för antal hushåll med försörjningsstöd år 2021 till 2024.

Stadsmiljö

Stadsmiljö redovisar ett underskott med 0,3 miljoner kronor och har i år påverkats av ökad internränta samt ökade utgifter i investeringsprojekt till följd av hög investeringstakt. Medel om 0,7 miljoner kronor söks i samband med tertialrapport 2 gällande ökade kapitalkostnader inom stadsmiljöområdet.

Förskola

Avdelning förskola prognostiserar en nollavvikelse efter fond. Prognosen förutsätter att kostnadsutvecklingen delvis täcks upp av ökad prestationsersättning på grund av ökat barnantal. Det finns dock en påtaglig risk för ett underskott med hänsyn till ökade kostnader och en osäkerhet gällande utveckling av barnantal, speciellt under hösten.

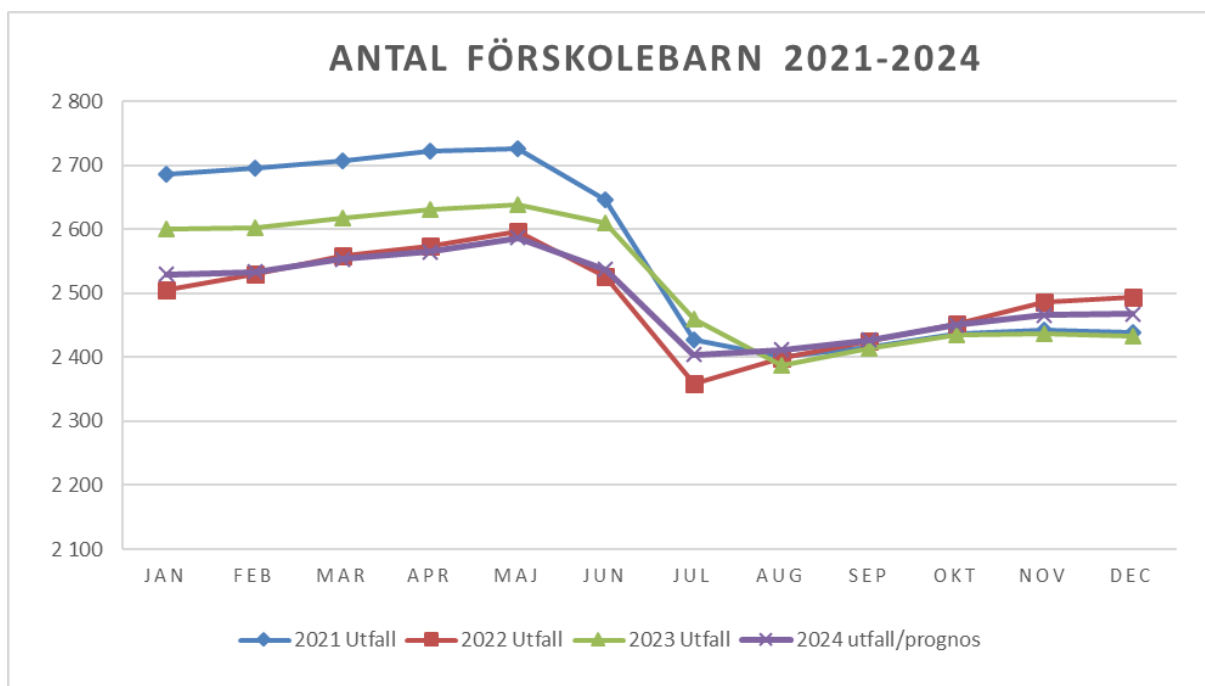
Ledning

Verksamhetsledningen prognostiserar en nollavvikelse för perioden. Osäkerhet i prognosen finns idag då Sisab har en tvist med en entreprenör för byggnation av förskola. Ett eventuellt negativt utfall skulle påverka prognosen negativt.

Utförare

Utförarna som omfattar förskoleområdena utgörs av resultatenheter. Förändringar i barnantal och en hög kostnadsutveckling påverkar direkt resultatet för förskoleområdena och resultatenheterna redovisar sammantaget en nollavvikelse efter fond för perioden.

Det rådande ekonomiska läget med en relativt hög kostnadsutveckling tillsammans med en osäkerhet kring utvecklingen av barnantal på förskolorna fortsätter att vara en ekonomisk utmaning för resultatenheterna.

Diagrammet ovan visar utfallet för antal förskolebarn år 2021 till 2024.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett överskott på 11,8 miljoner kronor efter resultatdispositioner.

Ledning

Verksamhetsledningen prognostiserar ett överskott på 12,8 miljoner kronor. Det förklaras i huvudsak av outnyttjade reserver som finns centralt inom avdelningen för att balansera upp befarade underskott inom hemtjänsten.

Beställarverksamheten

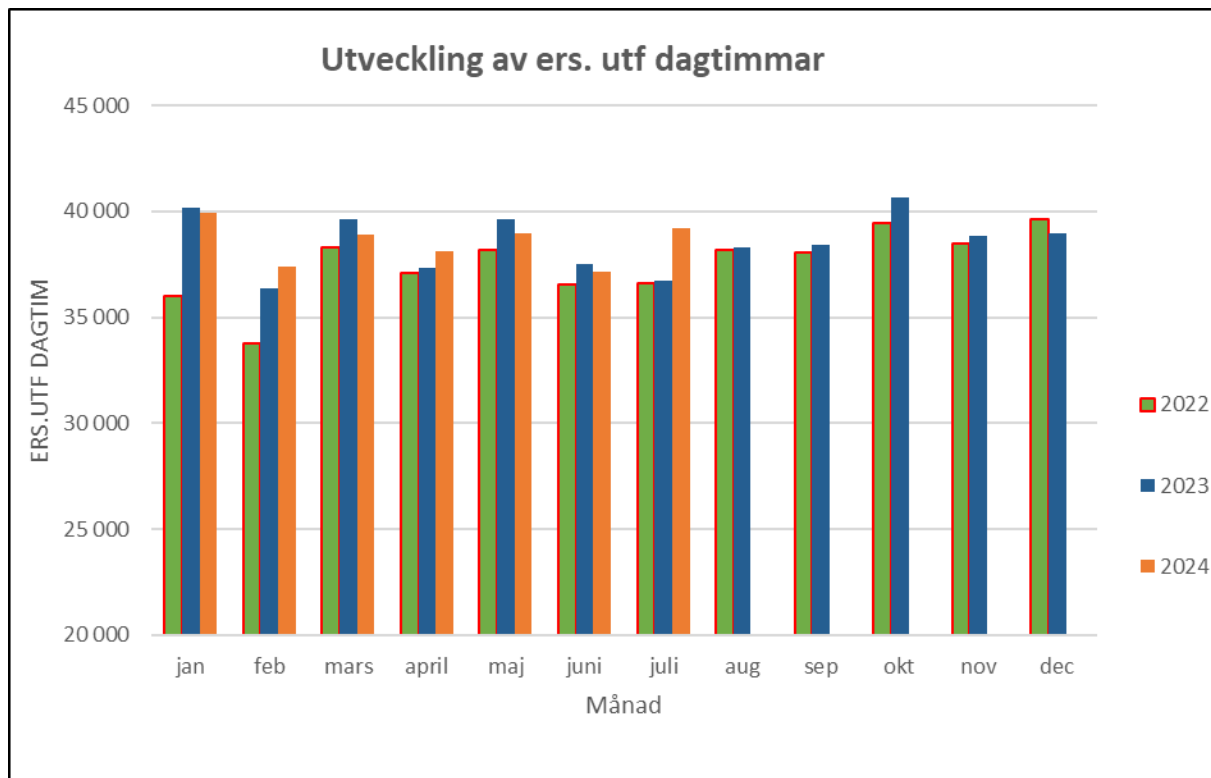
Myndighets- och beställarfunktionen beräknas ge ett överskott på 13,7 miljoner kronor.

Kostnaderna för vård- och omsorgsboende visar ett överskott med 7,1 miljoner kronor. Antalet platser på korttidsboende har minskat kraftigt sedan årets början och av den budgeterade kostnaden på 23,8 miljoner kronor antas nu 19,8 miljoner kronor tas i anspråk vilket ger ett överskott på 4,0 miljoner kronor. Även kostnaderna för boende med demensinriktning och profilboende beräknas kosta mindre än budgeterat. Däremot beräknas boendeplatser med somatisk inriktning ge ett underskott på 1,8 miljoner kronor. Dessa har under det första halvåret ökat kraftigt men vi har under sommaren sett en stabilisering av antalet äldre med denna boendeform.

Antalet personer på vård- och omsorgsboende är i genomsnitt 421 för årets sju första månader. Det är en ökning med 45 jämfört med motsvarande period 2023. Denna volymökning kan dock hanteras inom årets budget.

Prognosen bygger på att nuvarande volymer inte överskrids. Om det skulle ske kommer

enhetens överskott bli mindre.

Antal utförda hemtjänsttimmar under januari till juli 2024 är marginellt fler än motsvarande period föregående år. Volymerna förändras från månad till månad men det är svårt att se någon tydlig trend. Antalet personer med hemtjänst är minskande men genomsnittliga insatser per individ är större än tidigare.

Beställarenhetens prognos för hemtjänst ligger på budget.

Antalet boende i servicehus ligger något över tidigare antaganden och enheten prognostiserar därför ett utfall på 1 miljoner kronor sämre än budget för detta. För övriga insatsområden ser vi inga större avvikelser.

Utförare

De förebyggande verksamheterna prognostiserar en budget i balans.

Den kommunala hemtjänsten i egen regi prognostiserar ett underskott på 15,1 miljoner kronor. Detta beror främst på att intäkterna inte antas nå upp till de nivåer som budgeterats. Antal beställda hemtjänsttimmar befaras bli för få.

Utmaningen är att anpassa verksamhetens storlek till ett mindre antal beställda timmar. I synnerhet behöver personalkostnaderna minska. Samtidigt behöver utförandegraden, det vill säga antalet utförda timmar i förhållande till beställda timmar, öka. En handlingsplan för budget i balans och ökad kvalitet finns upprättad för verksamheten och arbetet för att genomföra aktiviteterna i planen fortgår.

Förvaltningens egna vård- och omsorgsboenden är organiserade i två resultatenheter. Det

större av dessa, Mälarbacken prognostiserar ett resultat på 2,8 miljoner kronor före bokslutsdispositioner och noll efter bokslutsdispositioner. De två mindre vård- och omsorgsboendena, Sörklippan och Brommagården utgör tillsammans en resultatenhet. Denna prognostiserar ett underskott med 0,6 miljoner kronor före bokslutsdispositioner och noll efter bokslutsdispositioner.

En förutsättning för att uppnå en ekonomi i balans är att bibehålla en hög beläggningsgrad. De två mindre äldreboendena har under perioden januari till augusti haft en beläggningsgrad på 97,7 procent. Det är en relativt hög beläggningsgrad men en budget i balans kräver att beläggningsgraden ökar. Liksom tidigare eftersträvar verksamheten att upplåta tillfälliga vakanta platser för kortare vårdbehov till exempel efter sjukhusvistelse. Verksamheten arbetar även aktivt för att korta ledtiderna mellan inflyttning och utflyttning, i dialog med stadens köhantering.

Ett förändringsarbete har genomförts för att resultatenheten som innefattar stadsdelsförvaltningens två mindre vård- och omsorgsboenden ska kunna hålla sig inom givna kostnadsramar. För att uppnå en budget i balans på sikt genomförs sedan 2023 en successiv omvandling av somatiska platser på Brommagården till platser för personer med demensdiagnos. Behovet av dessa platser är större än av platser för somatisk vård. Ersättningen för vård av personer med demensdiagnos är högre än för personer med somatiska vårdbehov, medan kostnaderna är ungefär likvärdiga.

Åtgärder har även satts in för att minska den korta sjukfrånvaron och därmed minska kostnaderna för timavlönade. En översyn av schemaläggning i syfte att minska behovet av timavlönade är en annan åtgärd som vidtas på vårdboendena.

Pensionat Kinesen, en kommunövergripande verksamhet för avlastning vid vård i hemmet, har 2024 fått sitt anslag höjt från 4,6 miljoner kronor till 6,6 miljoner kronor. Detta möjliggör att verksamheten nu kan ha öppet varannan helg. Verksamheten prognostiserar ett överskott på 0,3 miljoner kronor.

Övrig verksamhet

För att balansera eventuella underskott och oförutsedda kostnader hos verksamheterna finns medel hos stadsdelsdirektören med 6,7 miljoner kronor.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver- föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Individ- och familjeomsorg				
Längskeppet	14 886,0	-1 423,0	-63,0	1 486,0
Stöd till funktionsnedsatta				
Grupp och servicebostäder	156 060,0	-14 939,2	-666,7	15 605,9

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver- föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Avdelning Förskolan				
Förskoleområde 1	34 953,0	-2 539,0	305,0	2 234,0
Förskoleområde 2	46 100,3	-4 891,7	449,0	4 442,7
Förskoleområde 3	47 864,4	-4 301,0	375,0	3 926,0
Förskoleområde 4	41 511,7	-3 613,3	0,0	3 613,3
Förskoleområde 5	53 971,6	-3 975,1	0,0	3 975,1
Förskoleområde 6	40 881,2	-3 736,1	322,0	3 414,1
Förskoleområde 7	48 461,8	-5 056,7	549,0	4 507,7
Förskoleområde 8	53 091,7	-3 880,7	0,0	3 880,7
Avdelning äldreomsorg				
Brommagården och Sörklippan	75 757,0	-7 128,0	587,0	6 541,0
Mälärbacken	275 175,0	-26 816,0	-2 800,0	29 616,0
Summa resultatenheter		-82 299,8	-942,7	83 242,5

Resultatenheterna har en positiv nettoprognoz med 0,9 miljoner kronor. Mellan resultatenheterna är dock resultatet ojämnt fördelat, med både överskott och underskott. Den ackumulerade fondförändringen prognostiseras till en ökning med 0,9 miljoner kronor.

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2024	Avvikelse
Parkinvesteringar	7,2	0,0	7,2	0,0
Parkreinvesteringar	7,1	0,0	7,1	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	9,7	0,0	9,7	0,0
Klimatinvesteringar	2,6	0,0	2,6	0,0
Trygghetsinvesteringar	1,6	0,0	1,6	0,0
Övriga investeringsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0
Maskiner & inventarier	4,9	0,0	4,9	0,0
Totalt investeringar	33,1	0,0	33,1	0,0

Förvaltningen prognostiserar en investeringsbudget i balans för verksamhetsåret 2024. Förvaltningen erhöi i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2024 en ram som uppgick till 26,0 miljoner kronor. Kommunstyrelsen har tillfört ytterligare 7,1 miljoner kronor, varför investeringsbudgeten uppgår till 33,1 miljoner kronor. I samband med

tertialrapporten ansöks om ytterligare investeringsbudget med 1,0 miljoner kronor.

Investeringsverksamheten har bedrivits inom ramen för budgeten. Investeringar belastar driftverksamheten långsiktigt och stor försiktighet tillämpas.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Omslutningsförändringar

Förvaltningen anmäler omslutningsförändringar med totalt 2,1 mnkr för minskade intäkter enligt nedan:

Omslutningsförändringar, mnkr	VP 2024	T2 2024	Avvikelse
Individ- och familjeomsorg	-31,0	-22,0	9,0
Äldreomsorg	-263,1	-260,1	3,0
Funktionshinder	-26,7	-26,9	-0,2
Förskola	-1,8	-11,5	-9,7
Totalt	-322,6	-320,5	2,1

Individ och familjeomsorg förväntas få 10,6 miljoner kronor från bland annat dagaktiviteter och vårdinsatser. 5,4 miljoner kronor i form av hyresintäkter, 5,3 miljoner kronor i form av migrationsersättningar samt 0,7 miljoner kronor i form av intäkter och bidrag.

Äldreomsorg förväntas få 195,0 miljoner kronor från försäljning av vård och omsorgsplatser samt hemtjänststimmar utförda utanför stadsdelen. 36,6 miljoner kronor i form av hyresintäkter från vård- och omsorgsboenden. 16,5 miljoner kronor i form av kostersättningar samt 12,0 miljoner kronor i form av bidrag.

Omsorg om funktionsnedsatta förväntas få 4,7 miljoner kronor från försäljning, 9,1 miljoner kronor i form av hyresintäkter, 12,4 miljoner kronor i form av assistansersättning samt 0,7 miljoner kronor i form av intäkter och bidrag.

Förskola förväntas få 1,2 miljoner kronor i interkommunal ersättning och 10,3 miljoner kronor i form av bidrag från skolverket.

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker i samband med tertial 2 om budgetjusteringar för driftåtgärder avseende följande:

Projektnamn	Belopp
Internränta stadsmiljö	0,7
Ny gruppbostad Mariehällsvägen	0,6
Omstrukturering förskola Söderberga Allé 10	0,9

Projektamn	Belopp
Kommunalt bostadsbidrag	0,7
Totalt	2,9

I samband med tertial 1 ansökte nämnden om budgetjusteringar för investeringsåtgärder avseende följande:

- Pilotprojekt med solcellsdriven el för plaskdamm
- Etableringsskötsel av träd

Projekten färdigställs under hösten och återrapporteras i samband med verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen rustar tillsammans med Trafikkontoret upp Tunnlandsparken. Som en del av upprustningen ska en paviljong uppföras men till följd av att bygglov överklagats kan kostnaderna kopplade till paviljongen komma att belasta år 2025. Därför flaggar förvaltningen i tertialbokslut 2 om ett eventuellt behov av ombudgetering av investeringsmedel med 0,8 mnkr.

Medel för lokaländamål

Se budgetjusteringar under rubrik Budgetjusteringar ovan.

Analys av balansräkning

Tertialbokslut 2 har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär bland annat att nedanstående principer har följts:

- *Matchningsprincipen:* Tillgångar/intäkter och skulder/kostnader har periodiserats på likartat sätt.
- *Försiktighetsprincipen:* Kostnader/skulder ska aldrig undervärderas och intäkter/tillgångar aldrig övervärderas.
- *Väsentlighetsprincipen:* Kostnader och intäkter har periodiserats om de påverkat resultatet väsentligt. I bokslutet har 50 tusen kronor varit riktmärke för vad som normalt ansetts vara av väsentlig storlek.

Nämndens balansomslutning per den sista augusti 2024 är 362,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 86,5 miljoner kronor jämfört den utgående balansen vid bokslutet 2023 då balansen uppgick till 276,2 miljoner kronor. Vid jämförelse med samma period föregående år noterar vi en kraftig ökning av omsättningstillgångarna som bland annat beror på en ökning av upplupna intäkter.

Tillgångar

Nämndens tillgångar består av anläggningstillgångar om 187,5 miljoner kronor och omsättningstillgångar om 175,0 miljoner kronor. Omsättningstillgångarna består till största del av kortfristiga fordringar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Skulder

Nämndens skulder uppgår till 157,7 miljoner kronor. I huvudsak är nämndens skulder av kortfristig karaktär och är kopplade till den löpande verksamheten.

Övrigt

Intern kontroll

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Det interna kontrollarbetet har fortlöpt under årets första och andra tertial i enlighet med nämndens internkontrollplan.

Att ge barn och unga i Bromma möjlighet till en rik fritid

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.1.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Deltagarstatistik för fritidsverksamheten har följts upp regelbundet, vilket skapar underlag för att kunna anpassa utbud och öppettider utifrån målgruppens behov och önskemål.

Att ge äldre insatser med god kvalitet, trygghet och inflytande

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.4.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Dokumentation av läkemedelsavvikelser genomförs löpande.

Att värna den biologiska mångfalden

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 2.2.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Regelbunden uppföljning sker av andel inköpta ekologiska livsmedel per enhet.

Att aktivt arbeta för att främja ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 2.1.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Regelbunden uppföljning sker av inköpta produkter som innehåller PVC-plast.

Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.1.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Avdelningschef och lokalgrupp har regelbundna lokalmöten. Förvaltningsledningen diskuterar lokalfrågor samt bjuder in lokalstrateg vid behov.

Att arbeta för ökad hälsa hos medarbetare

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.4.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Sjukfrånvarostatistik följs upp och analyseras regelbundet.

Att stärka och utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.4.

Kontrollaktiviteten visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Övningar inom satsningen *Aktivt medarbetarskap* genomförs i enlighet med årshjul för APT.

Inköp och avtalstrohet

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.5.

Kontrollaktiviteterna visar att de systematiska kontrollerna genomförts enligt plan. Stickprov har genomförts på leverantörsfakturor. Uppföljning av Agressorrapport med utfall per enhet sker månadsvis för att följa upp andelen inköp via stadens inköpssystem.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.5.

Kontrollaktiviteterna visar att systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Förvaltningen har identifierat mindre avvikelser gällande dokumentationen av resultatet gällande kontroll av behörigheter i digitala system. Enhetliga rutiner för dokumentationen behöver säkerställas.

Att arbeta systematiskt med brandskyddsarbetet

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.6.

Kontrollaktiviteten visar att de systematiska kontrollerna har genomförts enligt plan. Flertalet verksamheter arbetar systematiskt med brandskyddsfrågor. Systematiken i brandskyddsarbetet är god.

Förebygga otillåten påverkan

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.6.

Kontrollaktiviteten visar att de systematiska kontrollerna har genomförts enligt plan. Framtaget informationsmaterial har använts i samband med APT.

Förebygga välfärdsbrott

Process och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.6.

Kontrollaktiviteten visar att de systematiska kontrollerna har genomförts enligt plan. En rutin för avtalsuppföljning har upprättats och tillämpas från och med hösten 2024.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2024-09-20